

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

Előfizetési ára egy hóra 2:40 P. Negyedévre 7 P.
Félévre 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára
hétlőznap 10, vasárnap 20 fillér

Felolós szerkesztő
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. herceg utca 16
Telefon 3-47. Kádóhivatal: Kossuth utca 3 szám
Telefon: 1-41.

A Károlyi-kormány üdvözlése miatt kivonult a baloldali ellenzék a városi közgyűlésről

Szecesszió Györki Imre vezérlete alatt - Nagyszámu közgazdasági feliratot fogadott el a törvényhatósági bizottság

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Debrecen város törvényhatósági bizottsága hétfőn délután 4 órakor izgalmas rendkívüli közgyűlést tartott. A tárgysorozaton első pontként az új kormány hivatalbalépéséről szóló leirat szerepelt és mint előre látható volt, a baloldali ellenzék ezt a tárgyat felhasználta arra, hogy teljesen indokolatlan és céltalan politikai vitát rendezzen és megbontsa a törvényhatóság békéjét.

A vitarendezők a szocialisták voltak, akik még a karzatokra is nagy segédsapátokat vonultattak fel és mesterkedésüknek olyannyira beugrott Hegyegi-Kiss Pál is, hogy végül az ugynevezett „polgári balnárt” tagjával együtt Györki szociáldemokrá képviselő vezetése alatt vonult ki a közgyűlésből.

A baloldal mindentör politikai diadalt akart aratni, azonban a kísérlet teljesen csődöt mondott. Azt akarták kiderítenni, hogy a többség egyszerűen csak tudomásul vesye a kormány hivatalba lépését és

még az egyszerű udvariasságot jelentő üdvözléstől is elállion.

A többségi pártok minden eszközzel meg akarták óvni a közgyűlés nyugalmát s — szerintünk teljesen felesleges módon — még az eredeti javaslaton bizonyos módosításokat eszközölt és kijelentette, hogy a határozat semmi politikumot nem tartalmaz. Hegyegi-Kiss Pálék azonban előre látható volt, nem elégedtek meg semmiféle javaslattal, mert nekik szükség volt erre a szimpadiás kivonulásra. A takarékosági bizottságban nyilván rájöttek, hogy ott, ahol komoly munkát kell végezni, nem érvényesülnek többé a saját demagóg jelszavak. Most ez a kormányleirat is ürügy volt nekik arra, hogy visszatérjenek az ingergetés és a népszerűbb felelőtlenség politikájára, melyet eddig is követtek.

Kivonulásuknak legfeljebb a saját szempontjukból van jelentősége, mert a takarékoság problémáját a városnál akkor is megoldják, ha véletlenül Hegyegiék kitérnek a takarékosági bizottságból is.

A kormányleirat vitája

A közgyűlést délután fél 5 órakor nyitotta meg dr. Hadházy Zsigmond főispán.

Az első tárgy gróf Károlyi Gyula miniszterelnök leirata volt az új kormány hivatalba lépéséről. Vargha Elemér helyettes polgármester javasolta, hogy a törvényhatóság üdvözölje az új kormányt — és biztosítsa bizalmáról. Ezzel kapcsolatban előterjesztették a kormányváltásról érkezett többi leiratokat is.

Ehhez a tárgvhöz elsőnek Györki Imre szólott hozzá. Azt állítja, hogy a Bethlen-kormány csufos állapotban hagyta itt az országot és megszökött a felelősség alól.

Felkiáltások: Nem igaz! Nem áll. Ebben Bethlen! — kiáltják a jobboldalról.

Györki Imre: Feliratham kelleve félni a kormány vádala helyezését, mert Bethlenék 450 milliót fecsérttek el az ország pénzéből.

Mikor az indítványt felolvassa, a többség hangosan éljenek.

Györki Imre: Bethlenék tönkretették az országot.

Órv István: Részben maguk voltak az okai.

Györki ezután az új kormánnyal szemben bizalmatlansági indítványt terjeszt elő.

Ezután dr. Tóth Lajos emelkedett szólásra. Nem fogadja el Györki javaslatát, mert homlokegyenest ellenkező állásponton van a multat illetőleg. Ezek az állapotok nem Bethlen István kormánynak működése miatt állottak elő. Ezeknek oka egy szörnyű világválság. Visszasan hanzzik, hogy épp arról a baloldaltól pana-

szolják fel azokat a kiadásokat, költségeket, amelyeket közmunkák címen épp ők sürgettek.

Zöld Aladár: Csiborpatkoló.
Dr. Tóth Lajos: A nehéz viszonyok között az elmúlt 10 esztendő a kormányzás művésze volt.

Ezekre a szavakra a szocialistáknál óriási zaj tör ki. A főispán percekig rázza a csengőt.

Dr. Tóth Lajos: Györki Imre bizonyos rendszerváltozásról beszélt.
— Ez kell! Ez kell! — ordítja vad üvöltésben a szocialista kórus.

Dr. Tóth Lajos: 1918-ban volt már egy rendszerváltozás... (Óriási zaj.)

— Ne hivatkozzanak erre! — üvöltik a szocialisták.

Dr. Tóth Lajos (a zajt tulkiabálva): Azokat az állapotokat kívánják vissza?

A nagy zaj csillapultával dr. Tóth Lajos kijelenti, hogy az előadói javaslatot fogadja el.

Hegyegi-Kiss Pál: Elég lett volna, ha a törvényhatóság üdvözlés helyett várakozási álláspontot helyezkedik. Politikai események okából egy-két főtisztviselő érdekében megszavaztatnak itt egy javaslatot. Itt vannak mindazok a főtisztviselők, akik függőségi viszonyban vannak. Ezek fognak szavazni és sajnálta, hogy a szavazásba beleviszik a többséget, amely ha meg is szavazza az üdvözlést, nem meggyőződésből teszi ezt.

Zöld Aladár támadta ezután a kormányt és a 33-as bizottságot. Beszél a választásokról s azt mondja, hogy a választáson bitangságok történtek. Esküt tett tisztviselők megszegték az esküt.

Hadházy Zsigmond főispán figyelmezteti a szónokot, hogy ez a kérdés nincs napirenden. (Óriási zaj. A főispán hevesen rázza a csengőt.)

Zöld Aladár valamit közbeszól, mire az elnök ezt mondja:

— Én mindig büszke voltam arra, hogy nyolc és fél éves főispánságom alatt ebben a törvényhatóságban csak a tisztesség hangja uralkodik. Kérem, tessék ehhez a tradícióhoz ragaszkodni.

Zöld Aladár azt javasolja ezután, hogy egyszerűen vegyék tudomásul a leiratokat.

Vásáry polgármester: Nem politikai nyilatkozatról van szó

Vásáry István polgármester: A politikát ki kell kapcsolni a törvényhatóság életéből. Magunknak is van elég gondunk, bajunk és tennivalónk. Az ország politikai véleménynyilvánítására nem a törvényhatóságok vannak hivatva. Nem arról van szó itt, hogy a törvényhatóság bizalmat szavazzon, vagy politikai nyilatkozatot tegyen. Itt egyszerű udvariassági üdvözlésről van szó, annak kapcsán, hogy a kormány

Györki vezetésével kivonul a baloldali ellenzék

Ezzel a vita véget is ért és tíz perc szünet következett, amely alatt élénk tanácskozás folyt a főispán és a pártvezérek között.

Az ülés kibőli megnyitása után dr. Tóth Lajos emelkedett szólásra. A törvényhatóság békéje érdekében azt indítványozza, hogy a határozatot ne módosítsák, miszerint a Károlyi-kormányt hivatalba lépése alkalmából a törvényhatóság minden politikai következtetés nélkül üdvözli.

Zöld Aladár fenttartotta javaslatát, hogy a leiratot egyszerűen vegyék tudomásul.

Györki Imre továbbra is követelte a Bethlen-kormány vád alá helyezését.

Dr. Vásáry István polgármester bejelentette, hogy hozzájárul a Tóth Lajos által javasolt módosításhoz.

Dr. Hadházy Zsigmond főispán ezután szavazásra tette fel a kérdést. A módosított javaslat mellett, dr. Bebrezény Barnát kivéve, felállott az egész egységspárt. Zöld Aladár javaslata mellett szavaztak Hegyegi-Kiss Pálék és a szociáldemokraták. Lev az üdvözlés mellett 69-en, ellene 23-an szavaztak.

Alig fejeződött be a szavazás, mikor Györki Imre és a szocialisták felemelkedtek helyükről és kezdtek kivonulni a teremből. Ezt meglátva Hegyegi-Kiss Pál, szintén felugrott

hivatalbalépéséről értesítette a közgyűlés. A politika i nyilatkozattétel azoknak a javaslatoknak kapcsán történik majd, amely javaslatok a tárgysorozat további részén szerepelnek.

Fenyegetőzik a baloldal

Gábor Jenő: Az javasolja, hogy a feliratból hagyják ki azt, hogy a kormányt örömmel üdvözlük.

Vásáry István (felmutatja a feliratot): Ebben nincs szó se bizalomról, se örömmel.

Gábor Jenő: Ha a többség üdvözölni akarja a kormányt, akkor ők revízió alá veszik álláspontjukat és kilépnek a takarékosági bizottságból.

Dr. Tóth Lajos: Én sem tartom a mai kormány minden tényét szerencsésnek, de azt nem javasoltam, hogy a kormányt örömmel üdvözöljék. Visszautasítja azt az inszinuációt, hogy ebben a teremben bárki meggyőződése ellen szavaz.

Hegyegi-Kiss Pál: Feltétlenül politikumot lát a szavazásban és az üdvözlésben.

Györki Imre: Ha így folytatják a dolgokat, akkor súlyosabb események következnek be, mint 1918-ban.

Felkiáltások: Ne fenyegetsen!
Tóth Lajos egyetemi tanár, majd Zöld Aladár személyes kérdésben szólalt fel.

Vásáry István ismét hangoztatja, hogy ez az üdvözlés nem bizalomnyilvánítás.

Zöld Aladár: Vegyük be ezt a feliratot!

Rádó Sándor: Eltaláltad szarva közt a tárgyt. (Óriási derűtlenség.)

helyéről, csatlakozott a szocialistákhoz. Párthíveivel együtt Györki Imre vezetésével vonult ki a teremből a „polgári” baloldal vezetői. A két baloldali párt hívei ezzel el is távoztak a város házáról. Arról azonban nem nyilatkoztak, hogy kivonulásukat — melynek semmi jelentősége nincs — véglegesnek tekintik-e.

Felterjesztések a kormányhoz

A közgyűlés ezután a takarékosági bizottság által előterjesztett javaslatokat tárgyalta.

Kimondotta, hogy felír a kormányhoz és követeli az öntüzbiztosítás bevezetésének engedélyezését. Másik felterjesztésben kéri a kormányt, hogy a rádió jövedelmét adóztassa meg és ezt fordítsa a vidéki színházak javítására.

Felírnak a kormányhoz, hogy a minisztertanács által a városok internátusára még tavaly megszavazott félmillió pengőt sürgősen utalja ki, mert ebből jelentős közmunkát tudnának biztosítani.

Egyhangulag kimondták, hogy felírnak a kormányhoz és kéri, hogy az aranypengőrendeletet függesse fel. Rámutatnak arra, hogy az aranypengőrendelet eredeti célja

A lap ára 10 fillér

a betétek biztonságának megerősítése volt. Ez a cél eléretett. S most a rendelet már nem szükséges, mert jelen formájában az ingóvagyon értékét biztosítja az ingatlan vagyonnal szemben.

Feliratban kéri, hogy a kormány vagy gondoskodik a termelés megindításához szükséges elegendő mennyiségű fizetési eszköz rendelkezésre biztosításáról, vagy pedig engedje meg, hogy Debrecen forgalomba hozza azt a szükségpénzt, amelynek kibocsátására Hegy- meg-Kiss Pál tett javaslatot.

Kívánják a kamatláb mérséklését, a kartell-törvény mielőbbi végrehajtását, az országgyűlés sürgős összehívását, a külföldi nyugdíjak beszüntetését, a közigazgatás egyszerűsítését, a bürokratizmus csökkentését.

Feliratban hívják fel a kormány figyelmét a háztelajdon túlterheltségére, a forgalmi adóemelés igazságtalan voltára.

Ezzel kapcsolatban Mester Lajos azt indítványozta, hogy a házadónál vegyék figyelembe az évközben befalló jövedelemcsökkenést.

Bögel József dr. a lakáskorlátozások megszüntetését kívánta.

Mindkét indítványt elfogadták és belefoglalták a feliratba.

Kimondták, hogy felirnak a kormányhoz az álláshalmozás megszüntetése, valamint a külföldre vitt nagy vagyonok visszahozatalának, továbbá a hitbizományok megszüntetése érdekében.

Betöltötték a Freund Jenő halálával megüresedett bizottsági tagsági helyeket. A jog- és pénzügyi bizottságba 39 szavazattal Suhajda Béla bankigazgatót, a közgazdasági bizottságba 40 szavazattal Széll László kormányfőtanácsost, az üzemi bizottságba 36 szavazattal dr. Hegy- meg-Kiss Pált választották meg.

A dollárkölcson törlesztése

A város 3.400.000 dolláros kölcsönének ügyében tudomásul vették a polgármester intézkedéseit. Erre felirnak a Nemzeti Bankhoz, hogy november 1-ére, mikor az annuitás külföldi kifizetése esedékessé válik, a szükséges 147.000 dollár valutát bocssassa a város rendelkezésére, mert országos érdek, hogy a külföldi hitelezők időre megkapják pénzüket.

A pótladó felemelése

Miután a laktanyákat házadóval rótták meg és a közigazgatási bíróság döntése folytán esedékessé vált a 167.000 pengőnyi adó befizetése, kimondták, hogy ennek fedezetére 7 százalékkal felemelik az 1931. évi községi pótladót.

Végül a közgyűlés kimondotta, hogy felir a kormányhoz és kéri, hogy ha az egyik debreceni gyorsvonatot megszüntetik, akkor ne az este 10 órakor, hanem a délután hat órakor érkező budapesti gyorsvonatot szüntessék meg.

Több arról is letárgyalása után a közgyűlés este nyolc órakor véget ért.

LEMONDOTT AZ OSZTRÁK PÉNZÜGYMINISZTER

Bécs, október 5. Bécsi Távirati Iroda: Redlich dr. pénzügyminiszter október 4-én kelt levelét, amelyben lemondását bejelentette, ma kézbesítették Buresch dr. kancellárnak, aki még a délelőtti folyamán közölte a lemondást a szövetségi elnökkel. Az elnök a pénzügyminiszter lemondását elfogadta és a szövetségi kancellárt bízta meg a pénzügyminiszterium vezetésével.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

Biztosítja a kormány a kereskedelem és ipar deviza ellátását

Budapest, október 5.

A kereskedelmi miniszteriumban ma délelőtti tanácskozás volt a kereskedelem és ipar devizaellátásának problémájáról. Alkotmányos két terv van előtérben. Az egyik szerint nyersanyaghiányt biztosítanak az ipar számára, a hiteltért a kormány vállalná a garanciát. A másik terv szerint pengő letét alakjában oldanák meg a nehézségeket. A

tanácskozás után Schober Béla, a Nemzeti Bank igazgatója kijelentette, hogy a tanácskozáson a devizaellátás kérdését minden részletben megvitatják.

Vargha Imre pénzügyi államtitkár szintén azt mondta, hogy a problémát minden vonatkozásban letárgyalják és a következő minisztertanács elé kerül a kérdés.

Két pilóta átrepülte a Csendes Óceánt

Newyork, október 5.

Pangborn és Herndon, akik Tokióból elindultak repülőgépen, közép-európai idő szerint 4.15 órakor Washington államban levő Wenarcheben leszálltak.

Pangborn és Herndon, akik első ízben repültek át leszállás nélkül a Csendes Óceánt, Tokióból az Unióba.

41 óra alatt tették meg az utjukat. Az utvonál hossza 8.400 km. Felszálláskor Samushiroban ledobták a repülőgépről a nehezebb terheket, így a gép kerekelt is. A leszállás előtti pillanatokban kibocsátották megmaradt benzínüket, amikor a gép a földhöz ért, majdnem felborultak. A pilóták sértetlenek maradtak.

Biztosítási csalást követett el egy oláh törvénytörvényes bíró felesége

Férje meggyilkolásával gyanúsítják

Bukarest, október 5.

Érdekes biztosítási csalás történt Bukarestben. Paraschidescu törvénytörvényes bíró felesége pár héttel ezelőtt nagy összegre biztosította a Generale biztosító intézetnél férjét. A törvénytörvényes bíró két héttel a biztosítás megtörténte után meghalt. Az özvegy megjelent a biztosító intézetnél, ahol a biztosítási összeget azonnal ki is fizették neki, Nemsokára a biztosító intézethez

jelentés érkezett, amely elmondja, hogy Paraschidescu nem a férjét mutatta be a biztosító intézet orvosának, hanem egy másik férfit, mert férje súlyos tüdővészben szenvedett, az asszonyt letartóztatták. Beismerte, hogy elkövette az ellene emelt vádat. A rendőrség elrendelte Paraschidescu exhumálását, mert nagy a gyanu, hogy az asszony meggyilkolta férjét.

Ötezer Magyarországon rekedt fecskét repülőgépen elszállítottak Budapestre

Budapest, október 5.

Az Országos Állatvédő Egyesület felhívására néhány nappal az ország minden részéből kis dobozokban Budapestre szállították az itt rekedt fecskéket. A vasut díjmentesen szállította fel Budapestre a fecskéket, melyeket a pályaudvarokon melegező helyiségekben helyeztek el, ahonnan az Állatvédő Egyesület helyiségeiben, a Károly-körút 1. sz. telepén gyűjtötték össze. A kis diderő madárkák az Állatvédő Egyesület erre a célra berendezett helyiségekben szabadon bocsátotta. A meleg és a táplálkozás következtében a fecskék megerősödtek és röpködni kezdtek a

helyiségben. Annnyira otthonosan érezték magukat, hogy a látogatók fejére, vállára és kezére szálltak. Közülük öt ezer fecske gyűlt össze, amelyeket ma ládákba csomagoltak és a Nemzetközi Légiforgalmi Rt. utján elszállították. A szállítmányt Follert Károly ny. államtitkár, az Országos Állatvédő Egyesület elnöke kísérte ki a Mátyásföldi repülőtérre, ahonnan a délutáni repülőjáratral Santosba szállították. Az elszállított fecskék csak kis részben magyarországi fecskék, nagyobb részük Lengyelországból és Oroszországból indult vándorútra és a korán beköszöntött hűvös őszben itt rekedtek.

Kitűnően sikerült az Ujságíró Club táncozó teadéjútán

(A Debreceni Ujság tudósítójától) A Debreceni Ujságíró Club vasárnap délután rendezte meg szezonnyitó táncozó teáját, amely a legteljesebb siker jegyében zajlott le és látogatottság tekintetében is jóval felülmulta a tavalyi teadéjútánokat. Az Arany Bika kisterme, a Club helyiségekkel együtt zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel. Az izlésesen feltrített asztaloknál ott láttuk a debreceni társadalmi élet és a művészvilág számos kitűnőségét.

A táncozó rövid, de rendkívül színvonalas műsor előzte meg. Bevezetésül az Arany Bika szalonzenekara adta elő tökéletes művészi készséggel a Hunyadi László c. opera nyitányát. Frenetikus sikere volt ifj. dr. Liszt Nándor hírlapírónak, aki az ország-

szerte ismert páratlan szellemességű Lisztius krokik közül adott elő kettőt Finom humora, eredeti invenciója karrakirozó ereje állandó derűtségben tartotta a közönséget, úgy, hogy tomboló taps viharral kényszerítették a szerzőt egy ráadásra. A műsor magas művészi színvonalát Hoór Tempi Erzsébet énekművésznő óriási sikerű szereplése határozta meg. A „Turandot”-ból a Liu áriát és Hubay Jenő Madárdalát énekelte el. Kifinomult énekkultúrája, hangjának tiszta szárnyalása és zengése, művészileg abszolút tökéletes előadása percekig tartó viharos tapsokra ragadta a közönséget. Szabó Emil a zeneiskola művész tanára a kongeniális művész együttműködésével kísérte a gyönyörű énekművészt.

Keszthelyi Nelli Jazz-karikatúrája és Schwarzeberger Ferenc szakszofon szólója értékesen egészítették ki a műsort, amely után az Arany Bika kitűnő szalonzenekarának hangjai mellett megkezdődött a tánc. A han-

gulat olyan emelkedett volt, hogy a táncozó tea helynyult a késő esti órákba.

A vasárnapi nagy siker arra ösztönözte az Ujságíró Clubot, hogy a ránc következő vasárnap megismétlje a táncozó teát, amely szolidaritásánál és olcsóságánál fogva is meghódította a debreceni közönséget.

TIZENNÉGYPENZŐ PÉNGŐ A BAJBAJUTOTT GAZDÁK SZANÁLÁSÁRA

A kormány kiadta a bajba jutott gazdák szanálására félretett 14 millió pengőt. Erről szombaton értesítette azokat az intézeteket, amelyeknél a 14 milliót tartalékolják. Hír szerint az összeget a kisebb birtokosok szanálására fordítják.

Deviza-védelmi kormányintézkedések Csehszlovákiában

Prága, október 5.

A cseh nemzeti bank hivatalos közleménye szerint a csehszlovák érmék és bankjegyek kivitele 10 ezer csehkorona értékhatárig nincs külön kivételi engedélyhez kötve. Az utasforgalomban ugyanaz a személy 10 ezer csehkorona értékhatárig vihet magával csehszlovák, vagy idegen valutát. A külfölddel való postautalványforgalomban ugyanazon személy számlájára naponta legfeljebb 10 ezer csehkorona utalható. A cseh devizák beszoállításának kötelezettsége azonnal érvénybe lép. E kötelezettség alól a következő országok valutái mentetnek fel: Törökország, Portugália, Albánia, Uruguay, Ausztria, Magyarország.

Bethlen részt vesz az egységpárt csütörtöki értekezletén

Budapest, október 5.

Bethlen István gróf hétfőn az újságírók előtt kijelentette, hogy nem felel meg a valóságnak egyik lapnak az a híre, mintha gróf Károlyi Gyula miniszterelnök kormányában a külügyi tárca vezetését vállalná. Kijelentette még Bethlen István gróf, hogy részt fog venni az egységpárt csütörtöki értekezletén.

Francia vállalkozók ajánlatot tettek a Duna-Tisza csatorna megépítésére

Budapest, október 5.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnökhöz a napokban ajánlat érkezett francia vállalkozók részéről, akik maguk költségén megépítenék a Duna-Tisza csatornát. A francia tervek szerint a csatorna vonala Budapest és Szolnok között lenne. Az ajánlattal a minisztertanács is foglalkozik.

ELKÉSZÜLT AZ ÚJ KÓRHÁZRENDELET

Budapest, október 5.

A napokban elkészült a népióélet miniszteriumban az új kórházrendelet, amely többek között azt az újítást vezeti be, hogy a kórházak a szegény betegek ápolási költségei fejében ezental átalányban szabják meg a megtérítést. A kérdés pénzügyi vonatkozásainak megbeszélésére ma Jakab Oszkár államtitkár tanácskozott Ernszt népióéleti miniszterrel és minthogy a rendelet az összes vármegyei kórházakat is érinti, vitéz Keresztes-Fischer Ferenc miniszter is résztvett a tanácskozáson.

Siessen Ön is, mert a megszűnő cipőkülönlegességek
SALAMANDER egyedárúsítás
 Piac-utca 22. (Kontsek mellett)
 ma reggel 8 órakor kezdte meg hihetetlen olcsó árusítását.

A bankjegyforgalom növelését, az arany-pengő eltörlését és alapos hitel reformot sürgettek a tiszántuli gazdakongresszuson

Feliratot intéznek a kormányhoz a gazdasági válság enyhítése érdekében

(A Debreceni Újság tudósítójától)
 A Tiszántuli Mezőgazdasági érdekvépviseletek részéről hétfőn reggel kilenc órai kezdettel nagyarányú kongresszust tartottak Debrecenben, a vármegyeháza második emeleti termében, amelyet zsúfolásig megtöltöttek a résztvevők. Ezeknek sorában megjelentek a tiszántuli gazdasági élet vezető egyéniségei és igen nagy számban a környékbeli gazdák. A kongresszust Balogh István, a debreceni Gazdasági Egyesület elnöke nyitotta meg, aki rámutatott a gazdasági válságra s kijelentette, hogy ennek a kongresszusnak az a célja, hogy erejéhez mérten odahasson hogy a helyzetben valami javulás következék be. Ezután javaslatára egyhangú lelkesedéssel üdvözölte a kongresszus Ivády Béla földművelésügyi minisztert és a jelenlevő báró Vay Lászlót, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara elnökét. M. Balogh István felkérte Kuszka István nyugalmazott főispánt, a szolnoki gazdasági egyesület elnökét, hogy vállalja el a kongresszus elnöki tiszttségét. Kuszka István ezután megnyitotta a tulajdonképpeni kongresszust, amelynek első felszólalója Halász Miklós debreceni akadémiai professzor volt.

Halász Miklós a belterjes gazdálkodást és állattenyésztést sürgeti

Halász Miklós beszéde elején kijelentette, hogy ő az OMGE és a debreceni gazdasági akadémia nevében beszél, minthogy dr. Ruffy Varga Kálmán felsőházi tag, akadémiai igazgató a most folyó beiratkozások miatt akadályoztatva van a megjelenésében. Ezután szívélyes szavakkal üdvözölte a kongresszust, majd rátért előadására. Ebben rámutatott arra, hogy egyoldalú gabonatermeléssel semmi célt sem érhetünk meg a mezőgazdaságunk fejlesztése szempontjából. Eppen ezért az intenzívebb termelésre kell rátérnünk s egyúttal belterjesebbé kell tennünk az állattenyésztést is amely egyik legfontosabb bázisa a mezőgazdaságnak. Hangsúlyozta, hogy amíg régen a külföldön keresték a magyar lisztet, addig ma az a helyzet, hogy az egyoldalú gabonatermelési rendszer következtében belefutunk a saját zsirunkba. Az emberek szaporulata és az igények növekedése miatt mindinkább kezdik keresni az állati eredetű élelmicikket, különösen azokat, amelyek fehérléket tartalmazznak. Ezután érdekes statisztikát olvasott fel. E szerint Csonka-Magyarországon száz lélekre esik a tenyésztésből 28,7 szarvasmarha, 28,2 sertés, 11 százalék 16, 32,2 juh. Ezzel szemben Nagy-Magyarországon a megcsontítás előtt ez volt a helyzet: száz lélekre esett 33,4 szarvasmarha, 35,1 sertés, 12,6, 32,2 juh. Őriási tehát az eltérés. A külföldi viszonylatban a helyzet a következő a mai időben: Dániában száz lélekre csak a

szarvasmarhákat számítva esik 67,7 százalék. Svédországban 50,7, Norvégiaiban 45,1. Svájcban 40,6.

Steinfeld István beszéde a mai helyzetről

Halász Miklósnak nagy érdeklődéssel kísért előadása után Steinfeld István kormányfőtanácsos terjesztette elő határozati javaslatát a mezőgazdasági érdekek megvédése érdekében. Előzőleg rendkívül tartalmas beszédben mutatott rá a mai súlyos helyzetre. Beszéde tulajdonképpen a mezőgazdasági hitelélet képezté, amelyről kijelentette, hogy ilyen nincs. Elkövetkezett a tizenketedik órája annak, hogy ez a helyzet megváltozzék. Visszapillantást vetett arra az útra, amely idevezette a világot. Rámutatott arra, hogy a rossz gazdálkodás miatt a magyar mezőgazdaságnak egy év alatt másfél milliárd pengő mobil tőkére hiányzott, a pénzforgalom csökkenése következtében. Hangsúlyozta, hogy elsősorban a mezőgazdaságot kell szánálni, mert ezen nyugszik az ország léte. Az aranypengő-rendelet utóbbi terhet jelent a gazdaközönségre, általában az egész mezőgazdaságra, amelynek fizetőképessége éppen emiatt lehetetlen. Szerinte az volna az egyedüli kiút, hogy a magyar állam is — Anglia példájára — szakítson végre az eddigi valutapolitikával és adja fel az aranystandardot. Működésbe kell hozni a bankóprést, mert amíg nem lesz elegendő pénz addig nem lesz élet az országban.

Határozati javaslat

Steinfeld István ezután előterjesztette a határozati javaslatát, amely szöveg szerint a következőképpen hangzik:

Hivassék fel a kormány figyelme nyomatékosan rá arra a már teljesen tarthatatlan és az egész gazdasági életet tökéletesen megbénító és főképpen a mezőgazdaságra nézve végzetes pénz- és hitelválságra. Ennek a válságnak okai elsősorban az egyoldalú valutavédelmi politika és az aranypengő fogalmához való erőszakos ragaszkodás, a magán- és közgazdaság lezlenebbé létszükségletre való minden tekintet nélkül. Hivassék fel a kormány figyelme arra is, hogy mindaddig, amíg a magán-gazdaság fizetőképessége és itt legelsősorban a mezőgazdaság fizetőképessége helyre nem állítatik, addig az államháztartás feltétlenül szükséges és kívánatos egyensúlyának helyreállítását célzó minden intézkedés eredménytelen kell hogy maradjon s addig ez az egyensúly papíron talán igen, de a valóságban nem lesz meg. Tekintettel pedig arra, mint a normális pénzforgalom lebonyolításához a mai bankjegyforgalom megközelítően sem elegendő, hivassék fel a kormány figyelme arra, hogy úgy, mint azt ma már Anglia példáján okulva, több s nálunk sokkal gazdagabb európai nemzet megtette, szakítson végre az eddigi valutapolitikával, adja fel

nyíltan az aranystandardot, hatálytalanítsa ennek megfelelően az aranypengőrendeletet és bocsásson a gazdasági élet vérkeringésébe olyan mennyiségű fizetési eszközt, mint amennyire szükség van egy egészséges forgalom lebonyolításához. Ha ez a pengő értékét átmenetileg és látszólag bizonyos mértékig befolyásolni is fogja, ez csak akkor válna veszélyessé, ha nyaklónélküli bankóprést indulna meg az államháztartási deficit fedezésére. Ezt persze senki sem kívánja. Megfelelően szabályozott és kizárólag a termelés előmozdítása érdekében kibocsátott bankjegymennyiség csak összhangba hozná a pénz értékét a mezőgazdasági és egyéb termelvények ma fennálló árszintjével.

Báró Vay László kamarai elnök felszólalása

Ezután báró Vay László, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara elnöke emelkedett szólásra, aki nagy beszédben fejtette ki álláspontját a határozati javaslat ügyében.

Mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy most van a legfokozottabb szükség a magyar gazdaságszadalmi összefoedására. Az aranyért és a politikai hatalomért való versengése a világ országainak okozta a mai lebiláttalton gazdasági krízist, amelyet a megcsontított Magyarország érez a legjobban. Eppen az ország megcsontítottóságából következik annak a kívánságnak a teljes jogosságára, hogy a kormány teremtse a hitelszervezeteknél olyan állapotokat és alkosson olyan reformot, amely minden tekintetben arányban áll a Csonkaország állapotával, javasolja, hogy ez legyen az első pontja a határozati javaslatnak. Meg kell tehát gyökeresen reformálni a magyar hiteléletet, aminek az volna a legelső feladata, hogy a hitelszervezeteket arányosan csökkentse.

Az aranypengőrendeletéről szólva, kijelentette, hogy ez nagy nyugtalanságot kelt a gazdaközönségben. Ő azonban nem tart semmiféle határtól. Meggyőződése, hogy az illetékesek sem úgy gondolták az aranypengő-értékelési rendeletet, hogy az az ország bármely társadalmi rétegére kárt idézzenek fel. Szerinte is nélkülözhetetlen a bankjegyforgalom növelése, de semmiesetre sem lehet inflációt kívánni. Esetleg hosszuleírattal kölcsönrel lehetne ellátni az országot pénzzel.

Javaslat kétéves, kötött kamatu moratóriumra

Kiss Ernő felsőházi tag a következő felszólaló. Ő is hozzájárul legfőbb tekintetben báró Vay László felszólalásához. Ha nincs infláció, ami valóban bizonyítalan kimenetelű, akkor az volna a javaslat, hogy irjanak fel olyan értelemben a kormányhoz, hogy a mezőgazdaság részére biztosítsanak legalább kétéves moratóriumot, mégpedig kötött, de legfeljebb ötszázalékos kamattal.

Ungár Jenő a bankok védelmére

Gróf Hadik János javaslatának ismertetése

A javaslat felolvasása után ismertették gróf Hadik János felsőházi tag javaslatát, amelyet a harminchármas bizottsághoz terjesztett a baibajított kizsákdák szanálásáról.

A javaslat ismertetése után pedig megindult a nagyarányú vita Steinfeld István határozati javaslatára felett.

Megindul a két óráig tartó vita

Elsőnek Ungár Jenő szólalt fel, aki kijelentette, hogy a 33-as bizottság nem az infláció, sőt éppen a defláció mellett van.

A biharmegyei gazdák megbízottja azt hangoztatta, hogy a legfontosabb feladata volna a kormánynak a mezőgazdaság megmentése érdekében, hogy haladékat adion a fizetési kötelezettségek teljesítésére.

szólt s azt a véleményét fejezte ki, hogy a hitelszervezeteket nem szabad bántani, mert azok teljesítik a kötelezettségeiket az igények kielégítése szempontjából. Legfeljebb azok ellen a pénzügyzetek ellen lehet szó, amelyek túllépik a megszabott kamatlábat és a törvényes tizenkét és fél százalékon felül is követelnek kamatot az adósoktól.

Elfogadják a határozati javaslatot

A zárszó jogán Steinfeld István szólalt fel. Hozzájárult ahhoz, hogy vétessék be a határozati javaslatába az is, hogy a túldimenzionált hitelszervezeteket átreformánák. Egyébként fenntartja a javaslatát. Most kell a segítség, most kell a pénz. Lehet, hogy egy elhamarkodott inflációs politikát és talán még nagyobb katasztrófát hozna az ország közönségére, azonban az inflációs politikát előzőleg jól meg lehet gondolni s így nem történhet semmi baj, sőt mindenkire előnyös lesz. A kétéves és ötszázalékos moratóriumot a mai nemzetközi kamat és hitelviszonyok mellett szintén nem lehet óhajtani, mert a moratórium bankó nélkül halál.

Kuszka István a vita befejeztével rövid pár szóval kifejtette, hogy az ő álláspontja az infláció kérdésében nem egyezik az előadóéval. Szerinte ha egyszer az infláció utárra lépünk, akkor nem lesz módunkban megállítani az infláció menetét ott, ahol éppen akarjuk. Ezután szavazásra tette fel a javaslatot, amelyet a közgyűlés a báró Vay László módosított indítványával a hitelszervezetek átreformálására vonatkozólag egyhangúlag elfogadott.

Eladóháza

van? 50 fillérbe kerül, hogy sok ezren tudomásul vegyék — Hirdetését feladhatja: Kossuth-u. 3 l. e.

A mezőgazdasági termények értékesítésének problémája

Dr. Kiss Ernő felsőházi tag ezután a mezőgazdasági termények értékesítésének problémáit fejtegette pompás előadás kíséretében. Rámutatott arra, hogy a gabonaexport megreformálása nélkül, amely állami monopólium utján történe, nem lehet a helyzetet segíteni. Ezenkívül meg kell oldani azt a feladatot is, hogy olcsóbb gép- és nversanyag álljon a mezőgazdaság rendelkezésére. Határozati javaslatot terjesztett elő ilyen értelemben.

A javaslatokhoz Hank Olivér szólott, aki minden tekintetben helyeselte az előadó javaslatát, majd elhangzott egy olyan felszólalás, amely szerint összehangba kell hozni az inarcikkek árát a gabonárárakkal, ami szintén előrendű érdeke a mezőgazdaságnak.

Halász Miklós gazdasági akadémiai tanár szintén felszólalt a kérdésnél. A javaslatokhoz ő is hozzájárult. Nagy bájnak tartja az export kérdésében azt, hogy mi mind a későbbi

kezdünk a piacra, holott a magyar mezőgazdaság primöröket termel. Szerinte az exportkérdést csak úgy lehetne teljesen megoldani, ha a földmivélségi kormányzat már most gondoskodik a jövő évi termésmennyiség megfelelő export-értékesítéséről. A magyar gazdával él vagy bukik a nemzet...

Báró Vay László és Polgár Miklós szólaltak fel ezután, majd Kertész Kálmán javasolta, vegyék be a határozati javaslatba, hogy a karteiltörvényt minél sürgősebben hozzák tető alá, mert a karteillek mindenek a megölői. Azonfelül nyissák meg a vámsorompókat. Rámutatott arra, hogy tizennyolc százalékos hitelek mellett nem lehet várni és remélni, hogy a magyar gazda megélien.

Kiss Ernő felsőházi tag a zárzó irogán kijelentette, hogy a javaslatba indoklás formájában fel lehet venni az elhangzott felszólalások lényegét. Ezzel a javaslatot a kongresszus egyhangúlag elfogadta.

A mezőgazdaság adózása

Ezután a mezőgazdák adózásának kérdésére tértek át, amikor is vitéz Czeglédy Béla mezőgazdasági kamarai igazgató tartott rendkívül mélyenítő előadást. Rámutatott arra, hogy a magyar mezőgazdaság már nem bírja tovább a borzalmas terheket, amelyek ránehezednek. Különösen nagyra tartja ezt a tisztántul gazdaközönségre, amely még akkor is meg volna valamennyire elégedve, ha csak a kataszteri jövedelmet behozná a birtokán. A házádóterhelés nagyon súlyos és méltánytalan.

A falusi gazdákat mentesítsék a szükségadó alól

Javasolja, mondja ki a kongresszus, hogy a kormánytól kéri a gazdákat, hogy a szükségadó alól a falusi gazdákat mentesítsék. Nem szabad megengedni a látogatásokat kivételtől egyes ingatlanokra, amelyek a telekkönyvben súlyosan meg vannak terhelve, de az adózás szempontjából mint tehermentes ingatlan szerepel és ezután könnytelen a törvény értelmében fizetni az adóját a szerencsétlen ingatlanulajdonos.

Határozati javaslatban kéri kimondani, hogy a kongresszus a kereseti adónál a progresszív skálát sürgősen és ezt mielőbb hajtassa végre a törvényhozás.

A határozati javaslatokhoz Kiss Ernő István szólott hozzá, aki az adó-

zási viszonyok vizsgálataira hívta fel a kongresszus figyelmét.

Vásáry József az adózás rendszerről

Vásáry István felsőházi tag volt a következő felszólaló, aki beszédeben kijelentette, hogy a tisztántul gazda, de általában a magyar mezőgazdaság még a mai adóterheket sem tudja elviselni, hogy lehet tehát őket utabb adókkal megterhelni. Ma már az a helyzet, hogy az a magyar gazda, aki eddig minden csepp vérevel ragaszkodott a földjéhez, az elviselhetetlen terhek miatt kénytelen attól megválni. Ma azt sújtják legjobban a viszonyok, aki dolgozik, de aki nyugodtan él tőkés kamatából, annak semmi baja, semmi gondja.

Vajda István előadása

Vajda István debreceni Gazdasági Egyesületi titkár tartotta meg ezután nagyértékű előadást arról, hogy miért van szükség ma az országban a gazdasági egyesületekre és ezeknek együttműködésére a gazdasági kamarákkal. Javaslatára a kongresszus feliratilag kéri az illetékes tényezőket a gazdasági érdekek védelme érdekében a gazdasági egyesületek és kamarák együttműködésének hathatós előmozdítására.

Végül dr. Szabó Ferenc földművelési egyesületi ügyész indítványának elfogadása után Kuzska István nyugalmazott főispán, kongresszusi elnök a tisztántul mezőgazdasági kongresszust berekesztette.

Letartóztatták a mátészalkai parasztlaszonny, aki lugkőoldattal megmérgezte a gazdáját

(A Debreceni Ujság tudósítójától) A mátészalkai csendőrség vasárnap reggel letartóztatta öv. Józsa Mihályné Györfy Zsófia 56 esztendő parasztlaszonny, aki megmérgezte Cs. Kovács János 76 esztendő jómódu gazdálkodót. Az idős földműves, akinek hozzátartozói már korábban meghaltak, éveken ezelőtt gazdaszonyi minőségben fogadta magához Józsa Mihályné. Ő látott el mindent a ház körül és mikor Cs. Kovács betegkedni kezdett, az ápolónői szerepet is átvette és oly gondosan bánt az agg emberrel, hogy az a vagyonát is ráiratta. A kettőjük közötti jó viszony azonban csak eddig az ideig tartott. Mikor az asszony a vagyon urának érezte magát, elhanyagolta Cs. Kovács Jánost és napról-napra rosszabbul

bánt vele. Emiatt a földműves több ízben szemrehányást tett neki és az utóbbi napokban megfenyegette, hogy megsemmisíti az ajándékozási szerződést: a vagyonát másra hagyja.

Józsa Mihályné ettől a lehetőségtől megijedt és, hogy Cs. Kovács János a fenyegetését be ne válthassa, elhatározta, hogy a gazdálkodót elteszi láb alól. Szándékát szeptember 2-án hajította végre. Pénteken reggel féldeci pálinkával kínálta meg Cs. Kovács Jánost, aki az italt felhajtotta. Nem tellett bele néhány perc, az idős gazdálkodó a pálinkától rosszul lett és még aznap délután 5 órakor kiszvedett.

A gazdálkodó hirtelen halálát az egész faluban gyanusnak találták. A csendőrség nyomozást indított, amelynek során megállapították, hogy a pá-

linkában, amit Cs. Kovács János megivott, lugkőoldat volt. A gyanu rögtön Józsa Mihályné ellen irányult, aki rövid tagadás után beismerte tettét és elmondotta, hogy borzalmas tetteivel a

ráíratott vagyont akarta a maga számára megmenteni.

A gyilkos asszonyt ma adják át a kir. törvényszéknek.

Ezrekre menő emberlőmege kísérte utolsó útjára dr. Vajnóczky István piarista tanárt

(A Debreceni Ujság tudósítójától) Debrecen magyar társadalmának impozáns részvétele kísérte hétfőn délelőtt utolsó útjára dr. Vajnóczky István kegyesrendi tanárt, a piarista reál-gimnázium és egyetemi tanárképző intézet általános tisztelt professzorát, akinek tragikus elhunytáról a „Debreceni Ujság—Hajdúföld” már részletesen beszámolt. Hogy Vajnóczky István a város közönségének körében milyen álszinte tiszteletben és szeretetben állt, azt ékesen dokumentálta az ezrekre menő emberlőmege, mely a temetési menetben, a Szent Anna-utcát szorongásig megtöltötte.

A gyászszertartás délelőtt 10 órakor kezdődött meg a róm. kath. Szent Anna-templomban, amelynek még a lépcsőit is ellepték a gyászolók.

A temetésen résztvett a református főgimnázium ifjusága vitéz dr. Besenyei Lajos igazgató, az állami főreáliskola dr. Zalai János igazgató vezetésével, ugyiszintén a többi középiskola is. Jelen voltak a tanügyi hatóságok is. A piarista tanári kar, élén dr. Karl János igazgatóval, a piarista diákszövetség és Debrecen magyar társadalmá-

nak igen sok vezető egyénisége. A gyászmisét sub infula és nagy papi segédlettel dr. Lindenberger János apostoli kormányzó pontifikálta s ugyancsak ő végezte a beszentelést is. Ezután a szószékéről dr. Rassovszky Kálmán kegyesrendi tanár mondott elragadó szépségű gyászbeszédet, amely ragadó szavakkal jellemezte az elhunyt egyéniséget. Rámutatott arra, hogy Vajnóczky István Debrecen társadalmának minden rétege tiszteletbeccsülte egyenes jelleméért, nagy tudományáért, egyszerű szerzetesi lelkületéért s szinte fogalomná vált finom modoráért.

A gyönyörű gyászbeszéd elhangzása után megindult a végeláthatatlan gyászmenet a Szent Anna-utcai temetőbe, ahol az elhunyt földi maradványait a piarista sírban helyezték nyugalomra. Itt a piarista diákszövetség nevében dr. Liszti Nándor tb. szolgabíró, a „Debreceni Ujság—Hajdúföld” munkatársa, míg az ifjuság képviselőiben Liska György VII. oszt. tanuló mondottak megható bucsuszavakat. Az egyetemi bölcészahallgatók halálát pedig Bartha Gedeon tolmácsolta.

Hagymavásárlás ürügye alatt 1800 pengőt csalt ki a gazdája édesapjától egy ujfehértói kertész

(A Debreceni Ujság tudósítójától) A múlt hét elején nagy mulatást rendezett az egyik debreceni kis-korcsmában Geipl Kálmán ujfehértói kertész. Százpengősszel fizetett és velősággal szórta a pénzt. A kiskorcsma vendégei gazdag vidéki földbirtokos sejtettek a jól öltözött, meggyerő modoru fiatalemberben és csak akkor tudták meg a valóságot, mikor néhány napra rá csendőrok jelentek meg a vendéglőben és Geipl után kezdtek érdeklődni. Kiderült, hogy a kertész sikerkasztott és az ilymódon hozzájutott pénzt egy fillérig elmulatta.

A büntetőtörvénykönyv ellen súlyosan vétő kertész Neubauer István ujfehértói földbirtokosnak volt az alkalmazzottja. Neubauer a múlt hét elején azzal bízta meg Geipl Kálmánt, hogy utazzék el Sarkadra és vásároljon a számára hagymát. Pénzt azonban csak annyit adott neki, amennyiből költésgeit fedezhette, ellenben felhatalmazta, hogy a vásárolt hagymát utánvéttel adja fel.

A megbízás értelmében Geipl Kálmán elutazott Ujfehértóról, Debrecenben azonban kiszállt és felkeresé Neubauer István Debrecenben lakó édesapját: Neubauer Sándort, aki 31 fia nevében 300 pengőt kért hagymavásárlás céljaira. Ezt a pénzt mulatta el még aznap Debrecenben, majd miután jól kialudta magát, elutazott Sarkadra,

ahonnan másnap táviratilag kért és kaptt utjára 1500 pengőt hagymavásárlás céljaira. A pénzkéréséről és kiutalásokról Neubauer István persze nem tudott és ő csodálkozott a legjobban, amikor kertésze üzelméről tudomást szerzett. Azonnal feljelentést tett ellené, elég későn ahoz, hogy a pénzt, illetve az édesapja pénzét megmenthesse. Mire a csendőrok Geipl Kálmánt letartóztatták, már az 1500 pengőnek is a nyakára hágott Sarkadon.

A magáról megfélekedett kertész, akinek szépen jövedelmező állása volt, Sarkadról Debrecenbe hozták, majd kivitték Ujfehértóra, ahol tovább folytatják vele a nyomozást.

Ki akartak egy norvég vonatot rabolni

Stockholm, október 5.

A vasárnapi lapok hírt adnak róla, hogy csütörtökön éjjel vasuti merényletet húsítottak meg Osló és Skien között. Egy vasuti ór a sötétben meglátott a sineken két férfit, akik futásnak eredtek, mikor feljűk közeledett. A pályára hat dinamitpatron volt elhelyezve, amelyek az egész pályatestet elpusztították volna, de még idejében ártalmatlanná tették.

A „Takarékosság”

kötélékébe beléptem,

könyvecskére árut kiszolgálók

a Takarékosági feltételek mellett.

A „Salamander” cipő üzletemet leépitem. Takarékosági vásárlásokat főüzletemben (Piac-utca 39. sz.) szolgálom ki.

Nemes Gábor utóda
Schwartz Lajos,
Piac-utca 39.

Hírek

1931. október 6. Kedd.
Prot.: Brunó. Kath.: Brunó.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kossuth” Piac-utca 26. — „Reménység” Csapó-u. 22. — „Isteni gondviselés” Petőfi-tér. — „Csokonay” Mester-u. 43. — „Mátyás király” Nyilastelep.

IDŐJÓSLÁS:

Hazánkban tegnap a hőmérséklet 16—18 fokos maximumokkal elérte normális értékét, de a derült idő és a szelek esendése folytán az éjjeli lehűlés fokozódott, úgyhogy talajmenti fagyok is keletkeztek. Eső nem volt.

Budapesten 5-én délelőtt a hőmérséklet 14 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 772 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Jobbára derült idő és nappal enyhe idő.

Oktober 6.

Nyolcvankét esztendő távlatából sajnó felénk az Aradi Tizenhárom tragédiája, amely akkor a Szabadság sírhadóját jelentette. Ez a sír azóta keményült, mártírságunk keresztje icszón megmólt. Tépettek vagunk, béklyóink alól ezer sebből vérzünk. Kezünkben koldusbot és legnagyobb értékünk a Remény.

Hisszük, mert hinnünk kell, hogy Schweidel, Kiss, Desewffy, Lázár, Földtölgör, Török, Lahner, Knezius, Nagy, Leiningen, Aulich, Damjanich, Vécsey és az utánuk elment százczek szelleme előbb-utóbb behasít a világ lelkiismeretébe és nekünk is megmutatja azt az utat, amelynek végén újból elérjük Szent István Magyarországnak határait.

Addig is emlékezzünk és ne felejtjük el, hogy csak a testet lehet megélni, a szellemet soha. Damjanichék szelleme nem halhat meg, mint ahogy nem lehet letörölni a történelem lapjairól kardjuk villanásainak nyomát sem.

Előn az idő amikor ezeken a nyomokon kell újból elindulnunk. Vigyázzunk, nehogy készületlenek legyünk, mert a rozsdás kard nem villan, a tompult aev nem for a mulat elfelejtése semmire sem predesztinál.

Ezért emlékezzünk és készülünk hogy egyszer mindenért megfizessünk...

— **Pusztay József hazaérkezett Amerikából.** Hétfőn délelőtt érkezett buza háromnapos amerikai utjáról Pusztay József, a KIE titkára és a mai napon átvesszi hivatalát. Hivatalos órák alatt fogadja azokat, akik valamilyen amerikai megbízással látták el.

— **Körözölevél Károlyi Mihályné ellen.** Budapestről jelentik: A „Körözések Lapja” szombati számában néhány érdekes körözést közöl. Így körözést adott ki a büntetőtörvényszék Károlyi Mihályné Andrássy Kalinka grófnő ellen, akit azzal gyanúsítanak, hogy 1930-ban a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülése ellen büncselekményt követett el Párisban.

— **Adomány.** A nyulási barakban lakó hétgyermekes szegény özvegyasszony részére indított gyűjtésünkre Husz tanár ur gyermekei három pengőt juttattak el kiadóhivatalunkba. Az adományt rendeltetési helyére továbbítottuk.

Hócipőt, sarcipőt, autógummit tökéletesen javít ORBAN gummüzem, PIAC-UTCA 9.

A Szent Anna-utcai városi bérházban tíz százalékkal leszállítják a lakbéereket

Kisgyűlés a városházán

(A Debreceni Ujság tudósítójától) Hétfőn délelőtt fél 10 órakor a városi kisgyűlés tartott ülést és előkészítette azokat az ügyeket, amelyek a délutáni közgyűlésen szerepeltek, részben pedig végzett a saját hatáskörében véglegesen elintézendő kérdésekkel. Így többek között foglalkozott a Kossuth-utcai piac áthelyezésével. Az érdekeltek azt kérték, hogy a Széchenyi-utca való áthelyezést tavaszig halasszák el, dr. tunyogi Szücs Géza felszólalásában azt hangoztatta, hogy január 1-ére át kell vinni a piacot a Széchenyi-utca Varjassy Imre felszólalása után a többség úgy döntött, hogy a tavaszi Szent-György napi vásárig halasztást ad a vásár áthelyezésére.

Tudomásul vették, hogy a kereskedelmi miniszter engedélyezte, hogy a hortobágyi híd vásárt nyáron a június 20-át megelőző szerdán, ősszel pedig a szeptember 11-ét megelőző héten tartásuk meg.

A gazdasági akadémián megüresedett egy alapítványi helyre Kazár Jenőt jelölte a kisgyűlés.

— **A font-esés miatt öngyilkos lett két holland bankigazgató.** Két neves bankigazgató — a hágai Six bankéig tulajdonosa és a holland-kanadai jelzálogbank igazgatója — Amszterdamban tegnap öngyilkosságot követtek el. Mind a ketten megirták busculevelükben, hogy a font áruhanása következtében szenvedett veszteségek miatt mentek a halálba.

— **Megnyílik október 6-án „Jászai” hölgyfodrász szalon Széchenyi-u. 55.** Ondolálás, manikűr, hajmosás. Nagyon előnös bérletrendszer.

— **Szüreti esőgős sarkantyúk.** — Riasztó pisztolyok, Vőfélybotok nagyválasztékban Kulesár Imre és Flainál.

— **Felhívom figyelmét cégenre** s ha meggyőződik szakszerű munkámról, olcsó áraitmról, másnak már ön fog engem ajánlani. Cserép Sándor látszerész, Piac-utca 21. szám.

— **Cserépkályhák nagy választékban,** átrakások, tisztításokat vállal helyben és vidéken, jutányos áron Krisch Károly kályhásmeister, Ferenc József ut 89. (volt Piac utca), Telefon 12—18.

— **A Máv Filharmónikusok** négy bérleti hangversenye Ábrányi Emil vezénylete alatt november 8-án, január 10-én, március 6-án és május 8-án. Kiváló szólísták, változatos zenekari számok. Bérletjegyek ára 4, 8 és 12 pengő. Válthatók Hegedűs és Sándornál. Fizethető havi részletekben is.

— **Fej-, váll- és ágyékrheumánál,** idegfájásoknál, szagatásnál és zsabánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos háziszor, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kitisztítja.

Szörmebundák kijavítását, átalakítását olcsón vállalom. Kész bundák, prémhőrök nagyválasztékban KÖVÁRY szűcsmeister, József kir. hereg-utca 3. szám.

Terjessze a Debreceni Ujságot

Kimondották ezután, hogy a sámsoni dombokon lévő 176 holdnyi felparcellázott területet szabadkézből bérbeadják azoknak, akik árverésen kívül magasabb ajánlatot tettek, mint az árverelők.

Elhatározta a kisgyűlés, hogy az árvaszéket 1932 május 1-től a Simonffy-utcai városi bérházba, a Kenyeres és Bosznay-féle lakásokba helyezi át, amelyekért a város kevesebb bért kap, mint amennyit most fizet az árvaszék elhelyezéséért.

A Szent Anna-utcai és Fűvizkert-utcai lakásokban május 1-én lejár a bérlők szerződése. Most tehát gondoskodni a bérházban. Ezek részére vannak lakók, akik meg akarnak ködni kell a lakások bérbeadásáról. május 1-től az új szerződésben 10—12 százalékos bérleengedést biztosítanak. A többi lakásokat szabadkézből adják bérbe.

Hozzájárult a kisgyűlés Tökés Lajos iródatiszt nyugdíjazásához s több apró ügy letárgyalása után a tanácskozás déli 12 órakor véget ért.

— **Élvágytalanságnál,** rossz gyomoránál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere zavaronál, csalánkiütésnél és bőrvizkeletésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttörője megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Miért vonult ki Hegymegyi a közgyűlésből,** amikor minden engedményt megadott a többség?

Samuka éktelenül rosszakodik ott hon és az elkeseredett mama érzékeny hangon kérleli:

— Legyél jó Samuka, kapsz egy piculát.

— Nem kell!
— Nesze töltött csokoládé, viseld magad szépen.
— Nem kell!
— Elviszlek a moziba.
— Nem kell!
— Hát mit adjak még, mit akarsz?
— Én rosszakodni akarok!

— **Eleserélt kalap.** Az Ujságíró Club vesárnapi teadélutánján eleserélték B. L. betűjelzésű, puha szürke kalapomat egy F. betűs zöldes kalappal. Kérem az illetőt, hogy kalapomat délután 5—7 óra között cserélje vissza az Ujságíró Clubban. Béber László hírlapíró.

— **A Kath. Otthon Kandia 17.** sz. levő helyiségében okt. hó 8-án, csütörtökön d. u. 6 órakor választmányi ülés lesz. 8 órakor társasvacsera. Egy teríték ára (ital nélkül): 1 P 50 fillér. Jelentkezni lehet Kandia 17. Telefon: 8—62.

— **Szamos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz** használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

— **B. Vattay Margit táncintézetében** október 8. és 11-én középkorok részére diáktanfolyamok kezdődnek. — Kossuth-utca 11.

— **TANKÖNYVKÖTÉSEKET** legolcsóbban és legértékesebb kivitelben a Nemzeti könyvkötészet készít. József kir. hereg-u. 16., az udvarban.

A földkerekség egye túllálló attrakciója

A Rigyószemű rém

hangos dráma 20 felv., két részben.

Főszerepben:

Buschmann R.,
Ir. Alberta Vaughn,
Bothy Nelson,
Francio X.

Csütörtöktől

Apollóban

Az összes magyarországi mozikat megelőzve

Leszállított helyárak:
30 fillértől 1 pengőig.

ANYAKÖNYVI HIREK:

— **Eljegyzések:** Szabó Sándor mészárossegéd—Mozok Anna, Győri János ácssegéd—Tóth Erzsébet, László István fm. —Tornyos Erzsébet, Zoványi István kerékgyártósegéd—Sárosi Irén.

— **Születések:** Nagy Lajos napsz. fiu Ernő, Gödény György fürdőmester fiu György, Gyermán György fuvaros fiu János, Nagy Imre kocsmáros leány Mária, Nagy Miklós fm. leány Irén, Silber Béla fűszerkereskedő leány Gabriella, Papp Sándor ácssegéd leány Erzsébet és 2 törvénytelen újszülött.

— **Halálozások:** Szilágyi Gábor ref., 46 éves Honti-utca 27. Grósz Sándor izr. 40 éves Garai-utca 8. Vona János rk. 51 éves Egyek, Govrik Miklósné Komád Mária ref. 61 éves Főlegyházi-T. u. 14. Jenei Sándor ref. 48 éves Hajduszávát, Tóth Róza ref. 17 éves Berecsényi-utca 27. Ádám Istvánné Péres Margit ref. 26 éves Külsővásártér 19. Gorzási János ref. 13 hónapos Pesti-utca 4. Vajnoczky István rk. 50 éves Varga-utca 3. Egri Irén ref. 2 éves Pallag, Faragó Ferenc rk. 35 éves Erdőtelek, Varju Józsefné Buti Margit ref. 28 éves Szolyori-utca 40.

Szerdán kezdődik a tenniszverseny

A DEAC által rendezett tenniszverseny, amelyen csak debreceniek indulnak, a nagy esőzés és hideg idő miatt két ízben is elhalasztódott. Az időjárás most megjavult és a javulás tartósának ígérkezik, így a versenyt most meg is tartják. A verseny szerdán délután fél 3 órakor kezdődik és a következő napokon délután fél 3 órakor folytatódik. Délelőtt nincs játék, csak délután.

A verseny Debrecen bajnokságáért folyik és a legjobb debreceni versenyzők is indulnak. A DEAC, DTE, Katona natiszti Tennisz Kör igen sok versenyzővel indul és most azok is szóhoz jutnak, akik országos versenyeken nem szívesen indulnak.

Nevezni még kedd délig lehet dr. Kurdi Józsefnél, Piac 32., ügyvédi iroda. A sorsolást kedden este adják meg. A tenniszverseny igen olcsó belépődíj ellenében tekinthető meg.

Színház Mozi

MCSOR:

Október 6. Kedd este: Feketeszaru cserecsénye.
Október 7. Szerda délután ifjúsági előadás: Botcsinálta doktor és Kéneskedők.
Október 7. Szerda este: Csodadoktor B) hérlét.
Október 8. Csütörtök délután, zóna előadás: Csodadoktor.
Október 8. Csütörtök este: Mosoly-ország.
Október 9. Péntek este: Mosoly-ország. C) hérlét.
Október 10. szombat este: Mosoly-ország.

Mozi műsora.

Ma, kedden Vigsz. 5, 7 és 9 órákor:
Uránia: 7 és 9 órákor.

Vigaszoboz	Csokos tavasz Dorothy Jordánna
Uránia	Szerelmi nagykövet Főszerepben: Al Janson
Apolló 7 és 9 óra	Fülszeres Katka Anny Ondrával

RÁDIÓ

A budapesti rádió keddi műsora:

9.15: A Budapesti Koncert Szalonzene-
kar hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A
hangverseny folytatása. 11.10: Vízjelző-
szolgálat. 12: Déli harangszó az egye-
temi templomból. Időjárásjelentés.
12.05: Csányi Károly és cigányzenekar-
ának hangversenye. 12.25: Hírek.
12.35: A hangverseny folytatása. 1:
Pontos időjelzés, időjárás, vízállásje-
lentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, ár-
folyamhírek. 3.30: A „Tündérvásár”
meseórája. 1. „Október 6.” Történelmi
mese. Irta és felolvassa: Allay Margit.
2. Margit néni rádiópostája. 3. „Gábor
bácsi”. Mese. Irta és felolvassa: Je-
szenszky T. Irén. 4. Új rádiórejtvé-
nyek. 5. Margit néni rádiópostája. 4.45:
Pontos időjelzés, időjárás, vízállásje-
lentés, hírek. 5: „Helyes magyarság,
magyar helyesírás”. Halász Gyula elő-
adása. 5.30: Magyar hangverseny a m.
kir. Operaház tagjaiból alakult zene-
kar előadásában. Karnagy: Berg Ottó.
6.50: „Lebstück Mária, a 48-as huszár-
hadnagy”. Hegyaljai Kiss Géza előadása.
7.15: Nagy József cimbalombang-
versenye. 7.45: Október 6-iki emlékest.
Rendező: Odry Árpád. 9.45: Pontos
időjelzés, hírek, időjárásjelentés, úje-
lőversenyeredmények. 10: Basilides
Mária magyar dalestje. Zongorán ki-
sér: Polgár Tibor. Magyar népdalok és
balladák Bartók Béla és Kodály Zoltán
feldolgozásában. 10.30: Magyar
Imre és cigányzenekarának hangver-
senye.

Lakása ? kiadó

egyszer kell csupán a
napilapban meghirdetni.
10 szó 50 fillér, hirdetés
feladási helye: V. szutth-
utca 3. I. em.

HAJDUFÜLD KÖZGAZDASÁGA

Szerkesztő:
MEISSNER KÁROLY,
1. Flórántfalvi Mezőgazdasági
Kamara titkára

Ellanyhult a terménytőzsde

A gabonátőzsdén ismét nagyobb ár-
csökkenések voltak mindkét piacon. A
készárúvásáron a buza 40, a rozs 5—
10, a tengeri pedig 25 fillérrel volt ol-
csóbb, de így is mindvégig mérsékelt
volt a vételkedv.

A határidőpiacon a márciusi buza
30, a márciusi rozs 40, a májusi tengeri
30 fillérrel olcsóbbodott. Lebonyolítá-
sok történtek, ami azzal volt összefü-
gésben, hogy az exportőrök egyáltalán-
ban nem vásárolnak. Ezt viszont an-
nak tulajdonítják, hogy az osztrák
schilling nagy árfolyam-ingadozásai, il-
letve a schilling jegyzésének szünetel-
tetése miatt az exportőrök nem nem
mernek osztrák relációban üzleteket
kötni. Ebben az ügyben a tőzsdén el-
terjedt hírek szerint a kora délutáni
órákban küldöttség felkereste az illeté-
kes tényezőket.

A lisztárak nem változtak.
Buza: december 9.00, 19, zárlat 9.09
—11, március 10.45, 38, 30, 15, 30, 33,
34, 25, zárlat 10.23—10.25.

Rozs: március 10.50, zárlat 10.40—50.
Készárúüzlet. Buza: tiszai 77 kg 8.05
—8.25, 78 kg. 8.20—8.40, 79 kg. 8.35—
8.55, 80 kg. 8.40—8.65, felsőtiszai 77 kg.
7.85—8.00, 78 kg. 8.00—8.15, 79 kg. 8.15
—8.30, 80 kg. 8.25—8.35, fejmegyei,
dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg.
7.80—7.90, 78 kg. 7.95—8.05, 79 kg. 8.10
—8.20, 80 kg. 8.20—8.30.

A különleges (80 kg.) tiszai buza
9.20—10.00 P.

Rozs pestv. 8.70—8.85, egyéb rozs
8.70—8.85, tak. árpa I. 14.75—15.25, t.
árpa II. 14.25—14.50, felv. sörárpa 18.00

—20.00, egyéb sörárpa 16.50—17.75,
zab I. 18.00—18.50, zab II. 17.80—18.00,
egyéb tengeri 16.00—16.25, korpa 10.15
—10.25, 8-as liszt 13.50—13.70, repce
20.00—20.75, köles 15.00—16.00, lucer-
na 70—82, lóhere ar. 115—125, szöszös
bükköny 27.00—27.50, lenmag I. 22.00
—22.50, lenmag II. 21.50—22.00, kék
mák 65—66, Vikt. borsó 20—24, expr.
borsó 16—18, fehér bab 17.50—18.50,
fürtbab 26—28, lencse kis 20—23, len-
cse nagy 30—33, sz. répaszel 9.50—
10.00.

Valutárfolyamok

Angol font 20.55—22.05, Belga 79.20
—80.20, Cseh korona 16.84—16.98, Dán
korona —, Dinár 10.01—10.11, Dollár
571.75—575.75, Francia frank 22.60—
22.90, Hollandi forint 228.50—230.20,
Lengyel zloty 63.40—64.20, Lei 3.36—
3.46, Levá 4.08—4.20, Lira 28.45—29.25,
Német márka 135.05—136.05, Norvég
korona —, Osztrák schilling —, Svájci
frank 111.20—112.20, Svéd korona —.

Budapesti állatvásárok:

A mai vágómarhavásáron felhajot-
tak 169 vágómarhát. Ökör legjobb mi-
nőség 76, bika közép. 60, tehén leg-
jobb minőség 78, középmín. 46—65,
gyenge 44, növendékmarha 58—64, ki-
csontozni való marha 26 fillér. Az
irányzat lanyha. A ferencvárosi sertés-
vásárra felhajtottak 5350 sertést. El-
kelt élőszuliban kilogrammonként
könnyű sertés 104—112, közepes 112—
124, nehéz 124—136 fillérért. Prima ke-
resztelt 124—126 fillér. Az irányzat
lanyha volt.

TESTÉDZÉS

Példátlan izgalmak között 32 ezer ember te-
lényében döntetlenül végződött a Magyar-Osztrák Európa-kupa
mérkőzés

A Bocskay értékes győzelmet aratott Miskolcon

Amatőrjeink fölényes győzelme a romának ellen — Helyi amat-
őrök nívós küzdelme a bajnokságért

Nagy napja volt vasárnap a futball-
sportnak. Nem kevesebb, mint négy vá-
logatott, három I. ligabeli, néhány
nemzetközi s egész sereg amatőr mér-
kőzés tartotta izgalomban a napsuga-
ras őszi délutánt s nem kevés megle-
petéssel szolgált a futballsport híve-
inek. Fontosságában és méreteiben is
természetesen a 69-ik Magyar-Osz-
trák válogatott mérkőzés állt első he-
lyen, mely mérkőzésen mintegy 32 ezer
ember drukkolt a magyar színek győ-
zelméért, de a bíró ítélkezései, mely vi-
lágraszóló győzelemtől fosztotta meg a
magyar csapatot, példátlan izgalomba
hozta a hatalmas tömeget s kevés híj-
ján bíróverésbe és csunya botrányba
fult a mérkőzés.

A Magyar-Román amatőr válo-
gatott mérkőzés, mely szintén az Európa-
Kupáért ment, fölényes magyar győ-
zelmet hozott. Ugy szintén győzelmet
hozott a profi futballnak a gráci mér-
kőzés is. A Bocskay is értékes pontot-
kat szerzett a miskolci oroszlanbar-
langban.

Örvendetes jelenség továbbá helyi
amatőrjeink erős formajavulása, egy-
annyira, hogy vasárnap már igen szép

mérkőzésekben vett része a közönség-
nek a Diószegi-uti pályán.
A vasárnapi eseményekről különben
alant tudósításunk számol be:

Magyarország—Ausztria 2:2 (1:0)

A Magyarország—Ausztria közötti
válogatott mérkőzés vasárnap délután
Budapesten zajlott le s nagy izgalmak
közepette döntetlenül végződött.

Az első félidő nagyiramu, szép játé-
kot mutatott anélkül, hogy bármelyik
csapat fölénye mutatkozott volna. A
félidő egyetlen gólját 11-es büntető ru-
gásból P. Szabó szerezte meg a ma-
gyar csapatnak.

A második félidő durvaságokkal tar-
kított késhegyremenő, öldöklő harc ké-
pét nyújtotta. A bíró nem bírt a csap-
at tüzevel és sok téves ítélkezése
miatt a közönség részéről erős tünté-
tésben volt része, mely csaknem bot-
rányra fajult. Az osztrákok nagyobb
technikáját ellensúlyozta a magyar
csapat gólrá törőbb játéka és munka-
bírása, mely a mutatott játék után,
múltán rászolgált volna a győzelemre,
melytől csak a bíró tévedései ütötték
el.

Bocskay—Attila 3:1 (2:0)

A Bocskay vasárnapi bajnoki mér-
kőzése az Attilával nem várt szép si-
kerrel végződött: az otthonában min-
den csapatra veszélyes Attilát győzte
le tekintélyes gólaránnyal.

A mérkőzésen az Attila volt a többet
támadó fél, de a szerencse és csatárai-
nak a göllővtudománya cserben hagy-
ta. A Bocskay nagybírbírszt védelemre
szorult, a védelem azonban — ezuttal
Budait is beleértve — szerencsével
operált, ugyanakkor a csatársor né-
hány szép akciója eredményes volt. A
halsor ezuttal sem sok jót mutatott,
de megfelelt. A csatársorban Teleki s
kivételesen Markos volt elfogadható.

Az Attilában szorgalmas futballis-
ták játszanak, nem sok észszerűséggel,
a védelem közepes, a csatársor stílus
hiányában széteső, mégis a mutatott
játék alapján döntetlen érdemelt vol-
na. A közönség viselkedése és a bíró
működése ellen nem merült fel külö-
nösebb kifogás.

Magyarország—Románia amatőr- válogatott 4:0 (2:0)

A két ország közötti mérkőzés az
Európa-Kupáért a magyar csapat meg-
lepetésszerű fölényes győzelmével vég-
ződött.

Egyéb mérkőzések

Grác: Profi válogatott—Grác 3:2.
Pécs: Csikók—Pécskerület válogatott
4:1.

Debreceni házihajnokság

DEAC—Textilgyár 3:2 (1:0).
DKASE—K MOVE 3:0 (1:0).
DVSE—Börös 8:0 (2:0).
DTE—Székyár 1:1 (1:0).
P MÁV—DMTE 1:0 (1:0).

I. Ligabajnokság

Budai „11”—Sabaria 2:1 (1:0).
Somogy—Kispest 2:1 (1:0).

Ma lesz a kegyeleti staféta a városon keresztül

Mint minden évben, úgy az idén is
október 6-án, azaz ma rendezi meg a
MASZ keleti kerülete a kegyeleti stafé-
tát, amelyen sportegyesületek, kato-
nai alakulatok, középiskolák és főis-
kolák indítják csapataikat. A staféták
utolsó futói koszorút helyeznek a 39-es
hősök nagyerdői emlékoszlopára, ahol
a névtelen hősök emlékére gyászünne-
pély lesz és ezen a katonazenekar köz-
reműködésével az összes hivatalos tes-
tületek résztvesznek.

A Debreceni Sportrepülők részéről
Mocsary István, az országos hírű re-
pülő repülőgépről fog koszorút le-
ereszteni az emlékoszlopra.

Remélhetően a hétköznapi ellenére
is hatalmas tömegek fognak méltó ke-
retet adni az ünnepélynek, hiszen a hő-
sök emlékéért ápolni minden igaz ma-
gyarnak elsődrendű kötelessége.

NAGYSZALLÓDA
„IMPERIAL”
GRAND HOTEL
Budapest, VII., Rákóczi-ut 90.
1 perc a Keleti
pályaudvartól.
Legmodernabb berendezésű első-
rangú családi szálloda. 152 szoba
üdég-meleg folyóvízzel, központ-
rútesszi, telefonnal, elsőrendű ol-
csó étteremmel.
A lap igazolt előfizetői 20 száza-
lék kedvezményben részesülnek

Debreceni Helyi Vasut. HIRDETMÉNY.

Értesítjük a t. Utazóközönséget, hogy a Debrecen—Hajduszállás—Földes közötti autóbusszjáratunkat a jelenleg használt útvonalon csak beárlólag folyó hó 7-ig tartjuk fenn. Folyó hó 8-ától kezdve Debrecenből Hajduszállásra és Földesre és vissza autóbusszjáratunk Hajduszálláson át fogunk közlekedni.

Folyó hó 8-ától kezdve az új útvonalon közlekedő autóbusszjárat Hajduszálláson át Hajduszállásra és Földesre Debrecenből a Bikaszállodától naponta 15 óra 50 perckor indul.

Hajduszállásra a Piacérré 16 ó 35 perckor érkezik, Hajduszállásra 17 ó 02 perckor érkezik és Földesre 17 ó 31 perckor érkezik.

Ez a járat visszafelé Földesről 7 ó 05 perckor indul, Hajduszállásra 7 ó 34 perckor érkezik, Hajduszállásra 7 ó 58 perckor érkezik, Debrecenbe a Bikaszállodához 8 óra 42 perckor érkezik.

Ugyancsak folyó hó 8-ától kezdve változást szenved a Debrecen és Hajduszállás között közlekedő járatok menetrendje is: Debrecen és Hajduszállás között a következő járatok lesznek közlekedni:

I. járat: Debrecenből a Bikaszállodától 13 ó 15 perckor indul, Hajduszállásra 14 ó 01 perckor érkezik.

II. járat: Debrecenből a Bikaszállodától 15 ó 50 perckor indul, Hajduszállásra 16 ó 35 perckor érkezik. (Ez a járat azonos az előbbi pontban említett debrecen—földesi közvetlen járattal.)

III. járat: Debrecenből a Bikaszállodától 19 ó 20 perckor indul, Hajduszállásra 20 ó 02 perckor érkezik.

I. járat: Hajduszállásról a Piacérré 8 ó 00 perckor indul, Debrecenbe a Bikaszállodához 8 ó 42 perckor érkezik.

II. járat: Hajduszállásról a Piacérré 14 ó 20 perckor indul, Debrecenbe a Bika szállodához 15 óra 01 perckor érkezik.

III. járat: Hajduszállásról a Piacérré 20 ó 05 perckor indul, Debrecenbe a Bika szállodához 20 ó 48 perckor érkezik.

Hajduszállás és Debrecen—Földes között a jelenlegi menetdíjak az új ut-

irányon való közlekedésnél is változatlanul érvényben maradnak. A Hajduszállás—Hajduszállás új viszonylatban a menetdíjak 0.90 P-ben, a Hajduszállás—hajduszállás határ és hajduszállás határ—Hajduszállás közötti viszonylatban pedig 0.50 Pengőben állapítottuk meg.

Debrecen, 1931. október 3.

Az üzletgazgatóság.

756-63—931.

HIRDETMÉNY.

Az egyetem gazdasági hivatala október hó 13-án délelőtt 11 óra-
kor téglakerítés javítási és járdakészítési munkákra versenytárgyalást tart a Horthy Miklós köz-kórház gazdasági hivatalában.

A munkák természete folytán kisiparosok pályázata is kívánatos.

Részletes feltételek folyó hó 7-től kezdődőleg délelőtt 10—12 között az egyetem műszaki irodájában (Klinikai telep, Nagyerdő) szerezhetők be, ugyanott felvilágosítás nyerhető.

Dr. Balogh Gyula sk. egyetemi gazdasági hiv. igazgató.

TAKARÉKTÜZHELYEK

egyszerű, díszes és majolikás kivitelben, készen kapható. Tűzhelyek javítását vállalom. **NAGY ISTVÁN** lakatos, Széchenyi-utca 6. szám.

Allást keres?

tegye közé hirdetését 2 napilapban, 10 szót 50 fillérért. Hirdetését feladhatja Kossuth-utca 3. szám.

vedelem biztosítása mellett. Ajánlatokat „Biztos megélhetés” jelige alatt a kiadóban kérem 2431

Vidékre

bádogosságát teljes ellátással kerestetik. Jelentkezni: Hétfőn, Deák Ferenc utca 9., kereszt épület. 663

Egy

fiu szabó tanulónak felvétetik Csáky, Szappanos u. 11. 680

Csizmadia

segéd aljmunkára felvétetik. Hegyi Mihály-né-u. 35. Homokkert. 722

Kifutó fiut

15—16 éveset felvesz a kiadóhivatal. Piac 49

Allást kereső nők

Házvezetőnők magános urhoz vidékre ajánlkozom, hosszú bizonyítvánnyal, Nyomató-u. 10. 2413

Hivőlánny

ajánlkozik bejárónak vagy mindenest bentlakónak. Csapó u. 85. 2365

Perfekt

háztvezető, remekül süt, főz, varr, délután német órákat is ad, elsőrangú bizonyítványokkal állást keres Cím a kiadóban. 602

Platal

gyermekszerező nő szoptatni elmenne. Erdőkút Kékes-u. 53. Bogdáné. 3482

Érettségizett

urilány, perfekt irodai munkaerő, könyvelésben és pénztárkezelésben jártas, gép- és gyorsírásához is ért, állást keres. Cím a kiadóban. 3480

Intelligens

német nevelő állást keres, v. egy órát ad. Cimeket a kiadóba kérek. 607

Allást keresők férfiak

Tízéves

és tizenötéves bizonyítvánnyal rendelkezem. Szobainasságot elvállalok. Cím a kiadóban. 3473

Mérlegképes

könyvelő vagyok, aki bármilyen szerény irodai állásba elhelyez, félhavi fizetésemmel honorálom. Cím: Schirf, Pereces-utca 2. 3474

Butorozott szoba

Különbejárati jól butorozott szoba kiadó. Széchenyi-utca 15., emelet. 721

Különbejárati

csinosan butorozott szoba kiadó. Széchenyi-utca 31. Első keresztépület. 3438

Kiadó

egy vagy két butorozott szoba, esetleg ellátással. Svetlsta palota 1. 2. 3487

Kapualatti

különbejárati butorozott utcai szoba október 15-ére kiadó. Arany János-utca 8. 713

Magános

udvarban különbejárati butorozott szoba díszkrétnek azonnal kiadó. Értekezni Péterfia-utca 42-44., étkezdében. 715

Csinosan

butorozott szoba zongorával kiadó. Ugyanott 20 kötetes Révai Nagy Lexikon eladó Varga-utca 6. 3492

Kétágyas,

feltétlen tiszta, csendes utcai szoba kiadó. Eötvös-u. kilenc. 3493

Kapualatti

teljesen különbejárati butorozott utcai szoba kiadó. Magoss György-tér 27. 2414

Butorozott

szoba kiadó Eötvös u. 55. 2358

Különbejárati

jól butorozott szoba kiadó. Széchenyi utca 15. emelet. 674

Szépen

butorozott szoba, vízvezetékkel olcsón kiadó Arany János u. 40., déli után 2—4-ig. 3469

Központban

egy-két szoba, butorozva kiadó. Kálvin-tér 13. rom. ügyvédnél. 673

Hónapos

szobákat lehet kapti. 1 ágyas P 30, 2 ágyas P 60, fűtés és világítással együtt. Frohner-szállóban. 658

Különbejárati

butorozott szoba vízvezeték, mosdóval 30 pengőért kiadó. Honvád u. 9-a. 2338

Csinosan

butorozott különbejárati, világos utcai szoba, egy-két személy részére fűrdőszoba- és zongora használattal kiadó. Hatvan u. 1., II. emelet 17. 643

Kiadó lakás

Bármikorra kiadó intelligens párnak csinos kertre néző lakás. Havi 45 P. — Magoss György-tér 1. 2384

Háromszobás

utcai uri lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Fűvészkert-u. 14. 2378

Kétszoba.

konyha, spájz kiadó Boldogfalva-utca 6. sz. 2031

4 szobás

komfortos lakás nov. 1-re kiadó. Jókai-u. 6. 2360

Kiadó

utcai és udvari szoba, konyhás lakás kiadó. Diószegi-ut 10. sz. 725

Háromszoba,

előszoba, mellékhelyiségekkel kiadó. Vízbevezető, tiszta. Kálcsy 18. 3456

Kiadó

szoba, konyha, kamra, fűszerüzlettel. Boldogkert, Csónak-utca 3. 3471

Kiadó

2 szobás modern garzon lakás. Péterfia 46. 3477

4 szobás

parkettes, fűrdőszobás. Piac utcára néző és 2 szobás garzon lakás kiadó. Értekezni földszini 1., irodában. 688

Négyszobás

hallos uri lakás nov. 1-berre kiadó Rákóczi u. 4. I. em. balra. 1338

Kiadó

gyönyörű 2 szoba, — esetleg butorozva, — fenyves kertre néző balkonnal, garzonnak különösen alkalmas. Péterfia 48. Utcái emelet. 2381

2 szoba,

konyha és mellékhelyiségekkel kiadó. — Arany János-utca 16. 605

Háromszobás

fűrdőszobás komplett modern lakás nov. 1-berre kiadó Szent István-utca 40. 649

Kiadó

egy kapualatti különbejárati utcai szoba, magános ur részére, — október 15-re. Baros u. 15. 2449

Kiadó

2 szoba, előszoba, konyha, spájz, Csillag u. 70. Értekezni lehet Kossuth utca 11. sz. Nagy Kata hölgyfodrász. 2444

Két

utcai szoba mellékhelyiségekkel kiadó. — Mester-u. 35. 3481

Kiadó

Andrássy-ut 71. 1600 négyszögöl szőlő, lakással. Értekezni ugyanott. 3476

Kiadó

Andrássy-ut 71. szoba, konyha nov. 1-re elfoglalható. Értekezni ugyanott. 3475

APRÓ HIRDETMÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban a Debreceni Újságban és a Debreceni Függőben Ujságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes befizetése mellett közölünk. Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a 1—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Levelezés

AROMÁS, zamatos kávé! Király üzletében vevő előtt pörkölik. Dégenfeld-tér 11.

Középkorú

özvegy uriaszony — hozzáillő, kimondottan intelligens uriember ismerettségét keresi szórakozás céljából. Leveleket „Szórakozás” jelíggel, kiadóba 3483

Házsiág

Férjhez menne 39 éves elvált asszony 12 éves fiával állami alkalmazottnak. kinek 1—2 kisebb gyermeke van előnyben. Péterfia 53. kapu alatt jobbra. A

Betűtendő állás nőknek

Alkalmazottal egyezer pengővel felvesszék. Biztos fedezetű üzletbe. Cím a kiadóhivatalban. 3483

Bejáróleányt azonnal felfogad Pannag postatiszt. Rákóczi-utca 42. II. e. 5. sz. 719

Betűtendő állás férfiaknak

Doctor juris ügyvédjelöltet keresünk komoly munkaerőt. Jó fizetéssel. Kereskedelmi érettségi, félúru vasúti jegy előnyt biztosít. Részletes írásbeli ajánlatot „Doktor” jelíggel a kiadóba. 1x

Ingalanközvetítési ügyben jártas, feltétlen megbízható egyént keresek, percentuális jó

Kiadó
2 szobás alapincézett villalás, cserépkályhás, azonnalra is. — Bösörmeányi-ut 45. 3478

4 szobás
Komfortos lakás november 1-re kiadó. Jókai u. 6. 2429

Lakás és szoba kereslet

Magános
férfi november 1-ére keres egy szobás, könyv- és lakást a város belterületén, esetleg egy szoba is megfelel. Cím Molnár, Kossuth-utca 13. 3491

Ajánlat

KIRALY
kávét mégis a legjobb! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeldtér 11. szám.

Szemüvegek.

hőmérők, látszerek legolcsóbban Paulo vésnök bélyegzőkészítő és lát szerkeszkedőnél, Batthyány u. 22. 3847

Glyceina,
egy- és két éves, magas törzsű pószméte eladó. Angora cica megvételre. Domokos Lajos-u. 24. 2324

Bánkuli
veömög buza még mindig kapható. Cegléd u. 14. A

Csodálatosan
szép férfikabát szövetek 15 pengőtől, pazar választékban kaphatók. Kossuth 9. 6982

Csemegeszőlő,
édes Saszla, Muskotály vegyesen, kilója 30 fillér. Kapható nagyban és kicsinyben, Zöldfa-utca 1., Molnár Lukácsnál. 3472

Izletes
kóser házi ebédkoszt kapható. Arany János 89., udvarban. 718

Takarmány
cukorrépa, kisebb tételekben is eladó. Klór. Gázgyár-utca 4., Bol-dogkert. 715

Rádió
100—200 pengős rádióvásárlásnál, egy-évi rádióúság előfizetést, 200 pengőn túl egy szép keményfa rádió-asztal adok. Tasnádi Kovács Sándor rádió-laboratóriuma, Piac-u. 62., Pannonia-udvar. 2207

Egyetemi
hallgatói teljes ellátásra elfogadok. Kálvin-tér 11. Kereszt-épület. 2379

Oktatás

Diákokat
bármiből előkészít — eebédkosztért, vidéki egyetemista. Cím: Leehoczk János, Teleki-utca 9. 3479

Kereslet

Megvételre
keresek Debrecen környékén, lehetőleg köves ut és állomáshoz közel jó minőségű, sima felületű, barna homokbirtokot, ca 30 kat. holdat, mely lakó- és mellék-épületekkel el van látva. Cím megtudható a kiadóhivatalban. 2193

Társat
keresek kevés pénzzel, biztos jövedelmű üzlet-hez. Cím a kiadóban 2410

Keresek
a belvárosban családi házat, egyhármad kézpénz, kétharmad teher átvállalással Cím a kiadóban. 3457

Boros horókat
keresek megvételre. — Timár utca 31. Németh vendéglős. 3466

Pénzkölcsönt
keresek teljes fedezet mellett egyik ügyfelem számára előnyös feltételekkel. Dr. Gorove Lajos ügyvéd, Ferenc József-ut 81. 2363

Vennék
háromszobás családi házat. Ajánlatot leírás-sal és címmegjelöléssel „Jegyző” Vésztő, község-háza címre kérek. 2359

Hentes-
kocsit, teljes felszereléssel veszek. Vár-u. 6. sz. 720

Elelmiszor, ital

Must,
édes, piros, kapható szardán. Poroszlai-ut 53. sz. 1052

Üzlet,
műhely, raktár

Kiadó
a Debreceni Ujság kiadó-hivatalának a földszinti helyiségekbe való költözésé-vel a Kossuth utca 3. szám alatt az első emeleten két-tágas szobából álló lakás. Iródnak, üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1923

Kiadó
Piac-utca 19., Schreiber féle üzlethelyiség és egy kétszobás lakás. Raddófal, Széchenyi-u. 11. száma. 616

Aranykoporsó

Iria : MARSCHALKO LAJOS

7. Galgóczy pedig élvezte a hatást és csak annyit válaszolt:
— Igen. Körülbelül.
Katóka azonban nem hagyta magát!
— Nem értem magát Gábor. Miért éppen engem szórakoztat ezekkel a rémhistóriákkal? Miért nem mondta el észleletét a csendőrök-nek is?
— A válasz nagyon egyszerű. Elsősorban be kell vallanom, hogy magam sem vagyok biztos a dolgomban, másodsor egy ilyen derék, de egyszerű falusi csendőrt úgy se tudtam volna meggyőzni arról, amit magam is csak sejtek, harmadszor: nem tudom egyelőre, hogy kinek lett volna kellemetlen a telfe-dzésem.

Katóka újra sápadtabb lett egy árnyalattal.
— Gábor! Maga azt hiszi, hogy valaki olyan, akit... akit esetleg mi is ismerünk?
— En egyelőre nem hiszek semmit, — felelte Galgóczy. Csak annyi bizonyos, hogy ha egyáltalán volt valaki, akkor egészen különös, ravasz, talán valami egzotikus gonoszte-vővel állunk szemben.
— Istenem, de hát miért ölték volna meg ezt a kis tanítót? Pénzért? Az nem volt neki. Szerelemből? Azt nem gondolnám. Bosszúból? Hiszen mindenki szerette.

Galgóczy szippantot egyet a cigarettájából.
— Ki tudja? — sóhajtott egyet. A kis doktor azonban egy igen érdekes megállapítást tett. Azt mondja, hogy a holttestből eltűnt a vér. Nincs sehol. Valószínűleg kifolyt, de eltűnt. Nincs a padlón, nincs a diványon, nincs sehol az egész szobában. Viszont az ablak párkányon egy apró vérfoltot találtam. Néhány csepp lehet az egész. No de akkor is. Hogy az ördögbe került oda. Az öngyilkos bizonyosan nem állt fel, hogy oda vigye.
— Még mindig nem értem, mit akar mon-dani, — türelmetlenkedett Katóka.
Galgóczy az egyenes válasz helyett tovább folytatta a körmonlont okoskodását.
— A történelem ugyan, ha jól emlékszem, felsorol vagy háromszáz vérvád esetet. Azonban ez itt neveltséges feltevés lenne. Ha még el is fogadjuk általában a riutálisi gyilkosság loriáját, itt szó sem lehet róla. Hiszen az egész környéken egyetlen zsidót ismerek, a tanyai börtöst, az pedig 80 éves már és vak. Ezt az eshetőséget tehát ki kell kapcsolni végérvé-nyesen.

Viszont mégis csak az a helyzet, hogy a lakásból nem tűnt el semmi. Se pénz, se érték, de eltűnt a holttestből valami a doktor szerint anatómiai lehetetlenség, hogy az a mi eltűnt, ne legyen meg valahol. Vagy a padlón, vagy a testben, vagy más valahol.

Katóka most már még idesebben vágott közbe:

— Még mindig nem mondta meg miért ölték meg Báiky Lionkát?
Galgóczy egyetlen szóval felelt:
— A véreért!
A lány felsikoltott:
— Megörült Gábor?
Galgóczy pedig nagyon komolyan és na-gyon határozottan mondta rá:
— Igen! A véreért!

IV. FEJEZET.

Az öreg Szekeres András maga is azon a nézetben volt, hogy rendkívüli cseményekkel kerültek szembe. A Galgóczy feltevését azon-ban mereven elutasította:
— Bolondság fiam! Egészen bolondság, amit arról a vérről beszélsz. Egyszerűen annyi az egész, hogy a doktor számára. Értelmes ember nem szokott rémeket látni.
Galgóczy maga is kezdte belátni, hogy sötétben tapogatózik, jól lehet egészen detek-tív munkát kezdett meg aznap délelőtt. Embe-reket hallgatott ki, információkat szerzett be, hogy kikkel érintkezett a tanítókisasszony, milyen életet élt. Az eredmény, — ezt miha-mar konstátálta, — nem túlágosan sok volt. Az a néhány adat, amit sikerült megszereznie, mintha mégis megerősítette volna feltevéseit. (Folytatjuk.)

Üzlethelyiség

utcai és udvari is kiadó Ferenc József ut (Pae-utca) 70 szám a ait — Felvilágosítást ad a Fi-szántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 3. 516

Italmérés
— joggal rendelkező egyének, legforgal-masabb helyen kiadó. Cima kiadóban. 712

Fűszerüzlet,
40 év óta fennálló. — forgalmas helyen, be-rendezéssel együtt át-adó. Cím a kiadóban. 711

Eladó ház

Csinos
családi ház eladó, Apa-ffy-utca 35. szám, rész-ben adómentes, minden-kényelemmel ellátva Ára nyolcezer pengő, háromezzerrel átvehető. 614

Csinos
családi ház, minden-kényelemmel ellátva, nyolcezer pengőért el-adó — háromezzerrel átvehető. Apaffi-utca 35. sz. 2301

Tágas,
világos üzlethelyiség, mindenre alkalmas ki-adó azonnalra. Beth-len-utca 27. 714

Sarokház,
fűszerüzlet, trafik, ci-pészüzlet, kettő szo-bás modern, többrend-beli bérletkással Pé-terfia részen eladó — Kut-u. 102. 3489

Eladó
szép sarokház, adómen-tes, Katz telep. Szerem-lei utca 13. 659

Eladó föld

Öndódon
öt hold buzatermő fe-kete föld Gál dűlőben eladó. Kut-u. 102. 2367

Öndódon
öt hold buzatermő fe-keteföld, Gál dűlőben eladó. Kut-u. 102. 2367

Tanyás ingatlan
2 kat. hold a Díószor-át mentén a 6-os kilo-méternél 4 hold oszi ve-essel kedvező áron e-zetési feltételekkel a-dó. Tiszántuli Mező-gazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 3. 187

Eladó
Károly Ferenc József ut 84c. szám alatti 300 szegyszögletes telek. Értekezni lehet Cegléd u. 8. szám alatt. 651

Nagyerdőnél
eladó házhelyek. Érte-kezni Kassai ut 34. 2423

Sarok
házhely, villamos mel-lelt olcsón eladó. — Drugéria, Batthyányi u. 3467

Eladó
vámospercsi kövesu-mellett, 3 kilométerre a várostól, 10 hold föld. Széchenyi-utca 50. sz. 723

Öndódon,
Gál dűlőben öt hold elsőrendű fekete föld olcsón eladó. Kut-utca 102. sz. 3485

Eladó ingóság

Boros bordók
használató állapotban eladók Batthyányi utca 5. szám alatt. 2440

Cserépkálya
jutányosan eladó Arany János u. 40., d. u. 2—4-ig. 3470

Eladó
könyvű fekete hajtó-kocsi. Hadházi-utca 26-d. sz. 2427

Eladó
egy fürdőkád és egy káposztásbordó. Tóth Gergely, Jókai 27. 3472

Autó motor, kerékpár

Eladó
kötő állapotban levő, nat hengeres Auburn gyártmányu négyülése-szeskocsi, személyautó, Felvilágosítást ad a Fi-szántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 3. 4097

Butorok

Sakkozók
figyelmébe. Csinos ki-állítású, teljesen új fe-kete szalon sakkasztal eladó. (Aki '35 pengőért kérte elviheti.) Burgon-dia u. 14. A

Egy
keveset használt ke-ményfa ágy, sodrony-nyal, éjjeli szekrény-nyel eladó. Kálvin-tér 1. szám. 710

Használt
butorok olcsón kapha-tók még néhány napig Kossuth 53. 3490

Eladó állatok

Galambokat
tulzaporodás miatt igen olcsón eladok. — Cserepes-utca 4. sz. 1053

Emdeni
fajliba van eladó. — Mester utca 29. 2311

Yorkshiri
3—4 hónapos malacok eladók D. Rád László-nál Ujfehértón. 2299

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat Rt. Felelős kiadó: Dr PAJOR GYÖZÖ igazgató. — Nyomdavezető: VARGA ENDRE.

HOGYAN SZANALJUNK?

Írta: zsarolyáni Szeker és Endre.

A Bethlen-kormány túlméretezett gazdaságpolitikája, valamint túlköltekezése miatt 450 millió pengő külföldi hűgökölésén, a folyó költségvetési évre pedig 117 millió pengő államháztartási deficit teremt a magyar közgazdasági életet. Telszky János szerint a függő államháztartás ügyét nem a költségvetés keretében, hanem egy hosszútávú, a munkásokon felvetté után kell rendezni. Addig, míg ez megtörténik, nincs más hátra mint a függő államháztartás meghosszabbítása. Jelenleg tehát az államháztartás egyensúlyának biztosítása szempontjából az a kérdés: vajon az 1931-32. évben a kiadások fedezetet fognak-e találni az állam bevételei révén vagy sem?

Telszky János megállapítása szerint az 1931-32. költségvetési évben a hiány: 117 millió pengő. E hatalmas államháztartási deficit kiküszöböléséről a 33-as bizottság akként gondoskodott, hogy jelentékeny terhekkel sújtotta az amagyar roskadozó gazdálkodó társadalmat. Emeltek ugyanis: a házaadót: 10 százalékkal, a jövedelemadó: 100 százalékkal, a cukoradót: 25 százalékkal, a magánalkalmazottak kereseti adóját: 100 százalékkal, a forgalmi adót: 33 százalékkal, a vasúti szállítási díjakat átlag: 10 százalékkal, az összes illetékeket átlag: 25 százalékkal s végül leszállították a közalkalmazottak eddigi járandóságát átlag 10 százalékkal. Mindezekből a tételekből az állam előirányzott bevétele összesen: 134 millió pengő lenne.

A 33-as bizottság tulajdonképpen ezekkel az intézkedésekkel csak az államháztartás deficitének eltüntetéséről gondoskodott de a valóságban még eddig semmit sem tett arra nézve, hogy a terhei alatt roskadozó magángazdaságokat megsegítse. Mert a magángazdaság a fejemelt adókat csak úgy tudja elviselni, ha az eddigi pénzügyi intézkedéseket nyomon követik a magángazdaságok megerősítésére és jövedelmezőségének emelésére irányuló intézkedések.

Jelenleg azonban nemcsak az állam gazdálkodása jutott válságba, hanem az egész társadalmi élet. Sőt az egyén is átéli a maga anyagi és lelki válságát. A társadalmi életnek mindezen bajából csak akkor találjuk meg az igazi megoldást, ha tervszerű előrelátással fogunk hozzá azok megoldásához. Ezért a magángazdaságok szanalásának megvalósítása céljából szükségesnek tartanunk legalább is egy három éves tervszerű programnak a kidolgozását és annak céltudatos követését.

A történelem azt bizonyítja, hogy az emberiség mélyreható gazdasági válságai mindig irány- és rendszer-változást szoktak maguk után vonni. Nálunk is a társadalomban megindult a nagy vajadás és rövidesen el fog dőlni, hogy mi születik meg: új rend, új szellem új irány, vagy pedig csak a régi rend toldozott-foldozott mása.

A mai gazdasági válság egyik hatalmas előidézője: a helytelen jövedelemelosztás. Ennek igazságos elérése érdekében feltétlenül szükségesnek tartjuk: a létminimum és létmaximum megállapítását úgy az állami, mint a magángazdasági életben. (ez utóbbi bankok, kartellek s egyéb nagy vállalatok igazgatóna vonatkoznak.) Ezzel kapcsolatban fékezzük meg a bankkapitalizmus és kartellek tulságos nyereszkesedési tendenciáját. Változtassuk meg tehát egész hitelrendszerünket s tegyük átala a hitelélet működését is egészségesebbé és közérdekűbbé. Adózási rendszerünket pedig progresszív alapon arányosítsuk a mindenkori viszonyok között gazdálkodható üvedelmekhez.

Nemzeti termelésünket minden vonalon meg kell javítanunk és ki kell fejlesztenünk. Kiválókép vonatkozik ez mezőgazdaságunkra. Mert tarthatatlan állapot az, hogy jelenleg Csonkanyarországon, ha a kalászosok átlagos 7 métermázsás termését a szántóföldi művelés állaga általános fokmérőinek tekintjük, akkor ezen az országos átlagon alui termő terület az ország összszántó területének: 70 százaléka, míg az átlagon feül produkáló terület csak: 30 százalékot képvisel. Vagyis hazánkban a szántóföldből csak: 2.980.000 kat. holdat művelnek „jól” és 6.000.000 kat. holdat pedig „rosszul”, mert ez a terület a 7 q terméstartókat sem tudja felmutatni.

Mezőgazdasági termelésünk megszervezését és átlagszervezését rendkívül megnehezíti, hogy nincs céltudatos termelési és értékesítési politikánk. Jelenleg véletlenül alakul ki az ország termelési rendje. Így termelésünk és értékesítésünk teljesen rendszertelen. A véletlentől függ például, hogy mekkora területet vetnek be búzával vagy tengerivel. E nagyfokú bizonytalanság kiküszöbölése csak a mezőgazdaság céltudatos megszervezése és irányítása által lehetséges. Így valósítható meg az, hogy a mezőgazdaság csak olyan termelési ág termelését fokozza, amelynek van elég, vagy jó vevője a bel- és külföldi piacokon. Az okos és előrelátó kereskedő is csak olyan árukat tart üzletében, amelyek iránt meg van az élénk kereslet.

Jelenleg nálunk csak a nagyipar van jól megszervezve a kartellekben. A mezőgazdaságban a kartell azonban elképzelhetetlen. A mezőgazdaság csak a szövetkezésben található meg a szervezkedésnek rá nézve legmegfelelőbb formáját.

Mezőgazdaságunk eredményes szanalása érdekében nagyon fontosnak tartjuk továbbá az eladósodott birtokok megmentését egyrészt áradék-birtokok és hasznóbirtokok létesítése után, másrészt olcsókamatú hosszútávú hitelek (adósságkonvertálás) megteremtése által. Végül sürögősen változtassuk meg gazdátársadalmunk értelmi nivóját, mert csak fejlett kulturájú gazdátársadalom lesz képes megteríteni és gyakorlatilag keresztülvinni gazdálkodásának új változásait, új berendezkedését.

Államgazdaságunk, valamint magángazdaságunk eredményes szanalása érdekében elengedhetetlen szükségesnek tartjuk egész közigazgatási berendezésünk újraszervezését. Kiválókép fontosnak tartjuk az egész közigazgatás működésében a gazdasági szaktudás fokozottabb érvényesülését. Elengedhetetlen az önkormányzati közigazgatás szakirányú kifejlesztése is. Be kell látnunk végre hogy csakis közigazgatásunk gazdasági tartalommal való telítése lesz képes megakadályozni közigazgatási szerveink egyoldalú hatalmi politikájának túltengését. Tegyük végre a közigazgatást olcsóbbá, egyszerűbbé és a magasabbrendű szociális szempontok követőivé.

Előttünk merednek tehát közigazdasági életünk összes problémái, amelyek a gazdasági élet világmé-

Kiránduláson, sportolásnál, sportjátékoknál

NIVEA-CRÉME

(bőrápoló- és dörzsölő-olaj)

Be-faju Eucerit tartalmánál fogva — amit semmi más bőrápoló szer nem tartalmaz — a Nivea-Creme és Nivea-Olaj mélyen s tökéletesen behatol a bőrbe, azt erősíti és táplálja. Övja tehát bőrt a szélől és az időjárás viszontagságaitól, így bőrnek felülete fiatalosan friss, lágy s finomsága marad a makkegészséges, csodás, sport barnított külsőt nyer.

Nivea-Creme : P 0,50-tól 2,20-ig Nivea-Olaj P 1,70 és 3,50
Beieradorf és Társa T.-T., Budapest, VII., Komó utca 41.

zisében nemzeti létünk alapjait rengetik. Sikeres megoldásuk megköveteli: szakítsunk közgazdasági berendezésünk mai irányával, szellemével, szervezettségével és elmaradottságával és térjünk rá az összes termelési ágak korszerű megújítására. Ismerje el végre a magyar társadalom, hogy — a kormányok hibáin kívül — sok tekintetben maga is hibás, hogy közéletünk mindenben harai bekövetkezettek.

Amat és magángazdasági életünk

nagy reformációja tehát elkerülhetetlen. E mélyreható változásoktól nem szabad megriadnunk. Az idők és viszonyok az itt érintett problémák megoldását úgyis ránk fogják kányszeríteni. Ne váriunk tehát velük, hanem szabjuk meg mi magunk az átalakulás irányát és ütemet tervszerűen és megfontoltan. Így remélhetjük csak magángazdaságunk és államgazdaságunk egy jobb egy hol, dogabb korszakát!

A rokonok feljelentettek egy öreg civisasszonyt és azzal gyanúsítják, hogy tízévvvel ezelőtt megmérgezte férjét

A debreceni rendőrség bünygi osztálya hetek óta meglehetősen relytelyes és egyelőre még homályos hátterű mérgezési ügyben folytat nyomozást. A feljelentő tekintélyes debreceni civis család szerint 1922-ben valaki megmérgezte egyik jómódu rokonukat, akinek Ebesen volt 50 holdas földbirtoka és jól felszerelt tanya. A mérgezés elkövetésével az állítólag meggyilkolt gazda feleségét gyanúsítják, aki azért követte volna el borzalmas tettet, hogy közös szerzeményüket: az 50 hold földet és a beinstruált tanyát magához kaparinthassa.

A rendőrség a feljelentésre széles körben megindította a nyomozást, amelynek során megállapították, hogy a gazda, aki mindkét lábára idegbenulásban szenvedett, egyik napról a másikra hirtelen meghalt. Este megivott egy felliter bort, amit a felesége hozott neki és reggel már agonizált. Mire a kihívott orvosok megérkeztek már halott volt. A gazda hirtelen halála akkor nem kellett feltűnést és ennek tulajdonítható, hogy a gazdát minden különösebb vizsgálat nélkül eltemették.

A detektívek a feljelentéssel kapcsolatban kihallgatták a gyanúsított asszonyt is, aki jelenleg 71 éves. Az alig típegő anyóka felháborodva tiltakozott a gyanúsítás ellen és kijelentette, hogy a feljelentést rokonai bosszujának tekintik.

Az öreg néni ke elmondta, hogy volt férje rokonai azért haragusznak rá, mert a földbirtok fele, amely a férjé volt, nem rájuk, hanem őreá: az özvegyére maradt. Emiatt valóságos háboru folyik közöttük. A volt férje rokonai maguknak szeretnék megszerezni a birtokot és a tanyát, az özvegyasszony pedig a maga rokonaira testálta mindenét. Allitása szerint most azzal akarják elvenni tőle a birtokot és a tanyát, hogy bűnvádi eljárást indíttatnak ellene, amelynek során ráakarják bizonyítani, hogy meggyilkolta a férjét. Ez azonban nem fog sikerülni nek k — mondotta — mert most még maga követeli, hogy exhumálják az a férje holttestét.

Az öregasszonynak ezzel a valomásával szemben az elhalt férj rokonai bizonyítékokra hivatkoznak és rámutatnak olyan körülményekre, amelyek tényleg azt a látszatot keltik, hogy bűncselekmény történt, pozitíve azonban még nem bizonyítanak semmit.

A rendőrség a nem mindennapi ügyben széles körben tovább folytatja a nyomozást és amennyiben olyan adatokat produkálnának, amelyek távolról is valószínűsítenek a feljelentő rokonok állítását, a férj holttestét exhumálni fogják.

Szállítunk bármilyen mennyiségben
salgótarjáni daraboskályhaszenet
4500-5500 calória!
Olcso árak!
Poros: szenet teljesen pótolja!
Schuschitzky János és Társa
Ferenc József-ut 49. Telefon: 12-48, 12-62.

Csökken a gyermekparalízis megbetegedések száma

A debreceni gyermekparalízis megbetegedések száma láthatólag csökkenőben van. A tisztifőorvosi hivatal rendelete alapján már csak nyolc debreceni házat tartanak vesztőzár alatt. Szeptemberben ugyan több gyermekparalízis megbetegedés fordult elő, mint augusztusban, azonban a

gyógyulások száma is nagyobb volt. Október első három napjában mindössze egy megbetegedést jelentettek, viszont ez magában még nem bizonyítja a járvány enyhülését, mert például szeptember 29-én egyetlen nap alatt három megbetegedésről érkezett bejelentés.

Telefon 12-44.

Telefon 12-44.

Őszi vásár

Férfi, női kabát és ruha szövetekben
Hétfőn 5-én kezdem meg

7 napos őszi vásáromat

Női és férfi szövetekben, női és férfi
fehérneműekben.

Kötött kabátok pulóverek és oroszokban.
Nagy raktárom következtében,
az állandó emelkedő árak ellenére a régi áraknál

20-25%-kal is olcsóbban árusíthatok

A lenti árjegykemben nagy raktáromból néhány
cikket sorolok fel.

Kötött árak		Fehérneműk	
Női oroszka	5-90-től	Női ing jó sifonból	1-90-től
Női gyapjú mellény	5-75 „	Női háló ing színes	3-90 „
Férfi és női pulóverek	5-30 „	Combiné színes	3-45 „
		Férfi ing fehér és színes	3-20 „
		Férfi la ing „	4-20 „
		Férfi háló ing	5-30 „
		Füing	3-80 „

Egy nagy tétel finom divat mintás
cord bársony 3-40

1 mtr tiszta gyapjú crepella sok színben	3-30-től	140 cm. széles kabát szövetek	4-80-től
Tennisz fanél szép minták	0-62 „	Női férfi és gyermek ernyők	4-80 „

Ruha flanell, divat minták 1-48

Női férfi és gyermek harisnyák eddig még
nemlétező olcsó árban

Netz függönykermék 150 cm. széles
fehér és ecrü szín 3-60-től

Teljes férfi és női kelengyék a vásár tartama
alatt olcsón készülnek

Petrik Károly

rőfős rövidáru üzletében, Szent Anna u. 5,
Szabott készpénz árak.

Látogatás egy 4000 éves őskori telep romjain

A Debreceni Újság részére írta dr. Sőregi János
muzeumbőr

Mi is az a kulturréteg

II.

A kulturréteg tulajdonképpen nem egyéb, mint szemétdomb, a letelepült emberek szemétdombja! Az avatatlan szeme ma sem tekinti egyébként, de az ősrégész tudományának az őskori sírokkal egyetemben ezek a szemétdombok a legbecesebb kufőrészi. Mert olyan mesze visszanyúló korokról van szó, melyekről sem szájhagyományok, sem írott emlékek nem maradtak, csupán az anyaföld által megőrzött tárgyi emlékek, melyek a szakember kezében éppen olyan beszédessé válnak, akár az írások.

Ezek után nézzük meg közelebbről az aponháti őstelepet.

Ha Füred felől menve végig sétálunk a vasúti hidon és jobbra térve leereszkedünk a partra, néhány száz lépés után a füzerdő megszakad, mert a part hirtelen bekanyarodik és az így keletkezett hosszukás öbölben Falaku kőgátok (sarkantyú) tagolják a vízszínt, a félelmetesen meredek part tövében pedig zöld bokrokkal benőtt kőpartolás teszi a terepet lejtőssé és járhatóvá. Első pillanatra látszik, hogy a mérnöki tudományak sikerült itt a Tiszát jórészt megrendszabályozni.

Ha most az öböl híd felőli sarkában leereszkedünk a parttövére s onnan az első sarkantyúra hágnak, egy végtelenül érdekes látvány tárul szemünk elé. A meredek szakadt partban, a 70-80 cm. vastag felső humusz réteg, alatt egy 100-150 cm. magas szürke sáv vonul végig, melynek folytonosságát itt ott csak egy magasságra nőtt fűzökör szakítja meg. Ez a szürkesáv az őstelep kulturrétege, melynek színe a fekete humusz és a sárga tiszai agyag között a tulsópartól is szembejön.

Ha hozzá vagyunk jól öltözve é-fűzesszöbe kapaszkodva felcsúsznak egészen a kulturréteghez, látjuk, hogy az egész szürke sáv nem más, mint egy óriási szemétdombnak a keresztmetszete. Föld és agyag törmelék között pernyés hamufoltok, itt-ott éget, téglavörös rögök látszanak. Ha még jobban szemügyre vesszük a könnyen porló, durva ripacos felületű falat, alból mindenfelé kisebb-nagyobb cserépdarabok, aganeshégyek, állati bordák és hasított lábszárcsontok, ló, disznó és kutyakoponyák, fallapasz és kallantörödékek, esiszott kőballák, zuzó és őrlőkövek, továbbá kagyló és csigahéjak tarkállanak ki. Egyik cserépdarab hullámvonalakkal van szépen díszítve, a másik spirállal, a harmadik fényes feketére sikkant. A nagyobb darabok az edény formáját is elárulják. A legelől fekvők egyszerűek, durván égettek. Olyan a formájuk, mint a lopótöknek szára nélkül. Ezek még kőkori formák, a legrégebbiek ezen a helyen, de a középső és felső rétegek eserepei tiszta bronzkori formákat és díszítést árulnak el. Azonban a korról máshol lesz szó.

Miután megismerkedtünk a kulturréteg belső szerkezetével, tartalmával, a felépülés könnyebb megértése végett megemlítjük, hogy kulturrétegek nemesak az őskorban keletkeztek, hanem napjainkban is állandóan épülnek, emelkednek. Minden hely, hol emberek laknak, a tanya, a falu és a város belterületének felszine állandó növekedésben van. Így pl. a debreceni Kistemplomba ma lépcsőn kell lemenem, pedig mikor épült, padlózata feltétlenül magasabb volt a környező utcárszék felszínénél. Ismeretes, hogy a Kistemplom 1726-ban épült, tehát 200 esztendő alatt történt az a nivó-változás, amely ma látható. Vagy

mikor a Hatvan-utcai új postapalotát építették, az alapozásnál hat méter mélyen középkori edényeket találtak. Szinte hihetetlennek látszik, hogy ezeket 5-600 esztendővel a Hatvan-utcán — mondjuk — négy méterrel mélyebb felszínen sétáltak az emberek. Az a földréteg már most, mely a természetes, eleven föld és a mai felszín között van és amely éppen úgy tele van a maga korának mindenféle törmelékével, mint egy őstelep, az illető települési hely, tanya, falu vagy város kulturrétege.

Az ősember összedült lakásának romjai; az örökkösen égő tüzhelyről lekapart pernye és hamu; az eltört edények és eszközök; az eldobált állati csontok és minden egyéb konyhabuladék; az új építkezések behordott anyaga és az azzal járó feltöltések; maga a vegetáció; a szélhordta por; mindezek hosszú évszázadokon annyira felhizlalták a terepet, hogy szűkebb helyen egész halmok, dombok keletkeztek, tágasabb téren pedig — mint az Aponháton is — lapos, széles földhátak állottak elő.

Mindez, amit most elbeszéltem, az alföldi őskori kultúrának közismert jelensége. Szakkönyvekben, főleg német művekben sok ilyennek megtaláljuk száraz, szakszerű leírását, ismeretét, de ezekről a művelt érdeklődőknek alig van tudomásuk. Már pedig ezek az őstelepek végtelenül érdekesek és tanulságosak, különösen akkor, ha azok erődített helyek is. A poroszloői ősváros ezek sorába tartozik.

Az őstelep sárcsarkainak megtalálása

Legutóbb az egyik verőfényes szeptemberi napon látogattam meg Tiszaporoszló ismeretlen nevezetességét. A gyönyörű ligetes táj akkor még nyári színekben ragyogott, a levelzöld ezer finom árnyalatával és a szemben lévő kis szigetnek nem a mi világunkba illő csendjét, hangulatát mozdulatlan gémekek őrizték az iszapos lapályon...

Sajnos, a nagy nyugalmasságot meg kellett zavarnunk. Elsősorban is a fényképfelvételeket készítettük el az őstelepről és közvetlen környezetéről. Ilyenkor csodálkozok az ember, hogy a magyar tájképfestők életöknek a fejlődését nem a Tisza mentén töltik el! Majd kézbe vettem régészásomat és a meredek part 170 méter hosszú kulturréteges szakaszát elejétől végig átkutatlam a hegymászó turista minden ügyes kedvével és fortélyával. Egy jó hátzsákravaló cserepet, csontot és követ gyűjtöttem össze, köztük egy súlyosabb őrlőkő felerészét. Munkám végétével némi mosakodásra gondoltam, mikor a víz széléről visszatekintve észrevettem, hogy a magas part vonala, néhány méterrel odébb a kulturréteg végétől, hirtelen lehajlik. Felkapaszkodtam és nagy meglepetésemre hatalmas, begyepesedett sáncárok tárult szemem elé, mely messze nyúlt a füzek mentén egy hatalmas nyárfa irányba.

(Folytatjuk)

Elveszett

kedvenc tárgya, állítja?
Csak egy hirdetés Kosuth-utca 3. L. em.

FŐISKOLA

A magyar egyetemek selykiállása

Az általános nagy gazdasági krízis áldozatokat kíván nemcsak az adófizető polgároktól, hanem az összes tudományos intézményektől és egyetemektől is. Azonban tekintettel a mai nehéz helyzetre, parancsoló kötelesség, hogy itt is érvényesüljenek a szociális szempontok. De rem szabad tulzott mértékben kereszülvinni a takarékoságot sem, mert az a tudományos élet teljes visszafejlődéséhez vezet.

A kultuszminiszter ur arra az elvi álláspontra helyezkedett, hogy az egyetemek önmagukat tartsák el. — Ezért tandíjmentességet ezentúl csak az eddigiek felének összesen maximum 20 százalékának adnak. Sajnos, ez éppen a legszegényebb hallgatókat sújtja. De duplájára emelték a beíratási díjakat is, úgy, hogy minden egyes diák tekintet nélkül arra, hogy élvez-e tandíjmentességet, vagy nem a debreceni egyetemen, 40 pengőt fizetett. Már ez is teljesen váratlanul érte a hallgatókat és sok kénytelen volt zálogházba tenni szüleinek óráját vagy saját félikabátját. De 102 pengő félvéri tandíjon kívül még egész sereg laboratoriumi díj is terheli a hallgatót még akkor is, ha re talán élvezte tandíjmentességet. Pl. egy természetrajz, vegytan-szakos hallgatót összesen mintegy 35 pengő félvévőként.

A műegyetem és orvosi fakultáson a költségek természetesen még többre rugnak. A szegény hallgató kénytelen tanítványt vállalni még 15 p havi díjért is. Hogy fedezze ebből a horribilis egyetemi díjakat és könyveket élelmet, ruhát.

Erre a kérdésre az lehet az illetékes válasz: Adnánk, de nem tudunk! Éppen erre kívánom felhívni a 33-as bizottság és a kormány figyelmét. Még mindig van egy olyan bevételi forrás, melyet nem aknázott ki a pénzügyi apparátus. Hozassék be a nőiensegi, gyermektelen házassági magasabb jövedelmeknél pedig az özvegyek adója, ha azok gyermektelenek. E célból különben is progresszív adónemeinket: a kereseti, vagyon és jövedelmi társulati adókat kívánatos felemelni mintegy 50 százalékkal.

Ebből az adótöbbletből fedezni le-

hetne sorrend szerint a következő szükségleteket:

1. Az elemi, közép és főiskolákon valamint az egyetemeken a tandíj-kedvezmény eddigi mértékét.

2. Diákjóléti célokat, valamint a teljesen szegény tanulók könyvvéltetését a szükséges mértékre emelését minden iskolánál.

3. Az eddigi ösztöndíjak teljes megtartását, lehetőleg azok fokozását.

4. Egyetemi tanárok további vizsgadíjának teljes megtartását, erre már csak a tudományos irodalom beszerzése miatt is szükség van.

5. Laboratoriumi díjaknál a tandíj-kedvezményekkel egyező mérséklés.

6. A még nem kész szegedi és debreceni egyetemek behutorozása, hogy minél előbb beköltözhetők legyenek és a bért ne kelljen az államnak tovább fizetni.

Mint távolabbi célokat említem

itt fel a Stefánia fokozottabb támogatását és a sokgyermekes anyák fokozott jutalmazását és az iskolai tejivás támogatását.

A mai fiatalság előtt roppant kilátástalan a jövő. Mint hírlík, 4 évig egyáltalán nem lesz kinevezés. Jelenleg is rengeteg van állás nélkül. Ez a tervezet nem viheto keresztül, mert arra vezetne, hogy kényszerítve lenne arra, hogy szélsőséges politikai irányzatok karjaiba fusson. Pedig társadalmi önvédelmünk megszervezésében éppen az egyetemi ifjuságra hártul nagy és felelős feladat. Érdeke tehát az egész nemzetnek is, hogy fiatalsága a nemzet megmentéséért vérét és életét is áldozza szükség esetén. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha a nemzet kötelességét az ifjusággal szemben teljesíti.

Debrecen, Kollégium, 1931 szept. Bethlehemi János.

Sirnak a borivók -- motalkót gyártanak nyolcszáz ezer hektoliter borból

Szeptember vége felé Debrecenben és környékén is megkezdődtek a szüretelések, sokkal csekélyebb reményekkel, mint az elmúlt esztendőben. A békebeli szüretnek már csak a mult emlékei. Akkor még megtehették a szőlősgazdák, hogy szüret alkalmával három napig tartó vidám mulatságot rendeztek a szőlőben és megvendégelték a vigéceket is, aki már lekötölte a mustot jó pénzért. Ma már sehol sincsen vig szüret, sőt vannak szőlősgazdák, akik egyáltalában nem szüretelnek. Nem hét, hanem sokkal több szük esztendő szakadt ránk, amikor még a napi betevő falat miatt is gondja van az embernek. A sok gond mellett az időjárás is ellenünk esküdött. A békeidőre visszatekintve hosszú évtizedeken keresztül nem volt olyan katasztrófális gazdasági év, mint a közel multban. Egymásután pusztult el a gabonatermés és a szőlő. Odalett a drága napszám, a befektetés és a haszon sehol. A mostani szüretelen nem vidámság uralkodik, hanem teljes reménytelenség. Sokholdas szőlősgazdák panaszkodnak, hogy a szeptemberi abnormális időjárás teljesen ke-

reszülhuzta a számításait. A szőlő megrothadt és olyan hallatlanul rossz a must, hogy még a falusi koresmáros sem veszi.

Aki rothadni hgyja a szőlőjét

Jellemző, hogy az egyik nagy-léltai szőlősgazda, akinek két katasztrófális hold szőlője van, a minap kijelentette Debrecenbe, hogy inkább ott rothadjon tovább is a szőlő a tövén, de ő nem szüretel. Elmondotta, hogy többbe kerülne a szüreti napszám, mint amennyit meg tudna keresni a leszedett szőlőből. A termés a szeptemberi állandó esőzés következtében teljesen megrothadt és senkinek sem kell a must. A debreceni érdekelte kereskedelmi körökben általában az a vélemény alakult ki, hogy a következő esztendőben nagy borhiány lesz. Az újbor ugyanis élvezhetetlen s csak az óborban lesz kereslet, ami viszont azt hozza magával, hogy a bor megdrágul.

Ma még nyolc fillérért árulják a mustot a szőlőkben, de nem kell senkinek sem. Csak ott kötnek az ügynökök üzletet, ahol a szőlősgazdának ideje és pénze volt ahhoz, hogy a megrothadt szőlőszemeket kiválogassa és csak a tisztá-

szőlőt használja fel. Ez pedig nagyon kevés helyen történt meg.

Nyolcszáz ezer hektoliter u.borl vesz me r a szeszkartel

Még szerencse, hogy a Dunántulon és a Duna-Tisza közében nem volt olyan állandó az esőzés, mint az ország keleti és északi részében és ott a szőlő egészen tűrhető állapotban maradt meg. A Tiszántulon azonban az a veszély fenyeget, hogy a szőlősgazdák egyszerűen abbahagyják a szőlőtermelést és inkább parlagon marad a föld, de nem fizetik a horribilis napszámot és költséget, amivel a szőlészet jár. Ha csak legalább valami minimális hasznot hozna, más volna a helyzet. Most azonban csak ráfizetnek már hosszú évek óta. A kormányt is állandóan foglalkoztatja a magyar szőlősgazdák helyzete és mindent megpróbálnak, hogy segítsenek rajtuk. Legutóbb megjelent a lapokban is egy közlemény, amely szerint a kormány kötelezte volna a szeszkartelt arra, hogy vegyen meg folyó napi áron nyolcszáz ezer hektoliter új bort. Már maga ez a vásárlás is jelentős eredmény a mai súlyos helyzetben a szőlősgazdák szempontjából, akik másképpen talán el sem tudták volna adni a termésüket még a sokkal alacsonyabb áron sem.

A rendelettel kapcsolatban azonban van egy másik igen érdekes hír, ami már napok óta el van terjedve Debrecenben is. A hír lényege népies nyelven kifejezve az, hogy ezentul az autók, teherautók és motalkóval fűtött járművek borítás után fognak jární. Tulajdonképpen az volna a rendelet lényege, hogy a nyolcszáz hektoliter új borból a rendelet szerint készíten-dő borpárlatból kell a motorok benzín szükségletét pótolni. Így et lehetünk készülvé arra, hogy a télen már az autók is bort isznak. El lehet gondolni, hogy mennyi munkát ad ez a rendőrségnek. Sebeshajtás, szabálytalan közlekedés miégymás. A kilencven fokos borpárlat miatt. Még szerencse, hogy a közönség, sőt a szőlősgazdák is humoros oldaláról fogják fel a dolgot és sirás helyett csak nevetnek.

Megkezdődött a nagy őszi vásár a Nézze meg reklámkirakataimat!

CSIPKEÁRUHÁZBAN

Nincs drágaság! Ezt bizonyítom!

Néhány bemutató ár a sok ezer közül:

NŐK RÉSZÉRE:

Házi harisnya minden színben párja	33
Őszi női angolos harisnya	1,25, 98, 78
Csodaszép mosó műselyem harisnyák	1,48, 98
Garantált min. mosóselyem harisnya	2,68, 1,48
Női reform nadrág minden színben	1,28
Csodaszép csikos milanész nadrág	1,96
Csipkés m. selyem kombiné remek színek	2,40
Gyönyörű csipkés himzett kombiné	1,78
Himzett női ingek erős minőség	98
Női gypju kötött kabátok	6,80, 4,80
Gyönyörű gypju oroszokák	8,80
Divat keztük gyönyörű kivitelben	1,48
Divat gallérok zsabóval	98
Organdy gallérok himezve, pongyolára	24
Csipkék és betétek métere	14, 10, 8

Zsebkendőkben rendkívüli alkalmi vétel.

El ne mulassa megtekinteni a kirakatokat!

URAK RÉSZÉRE:

Férfi kötött pulover és mellények	7,50, 6,20
Férfi magas harisnyák	1,25, 98, 78
Divat zoknik kitűnő minőség	1,25, 98
Divat és strapa zoknik erős tartós	78, 83
Gyönyörű nyakkendők	98, 78 és 48
Csokor nyakkendő	25
Magánkötő különlegességek	1,80 1,48
Férfi átmeneti keztük párja	1,96, 1,48
Férfi nadrágtartók gumiból	98
Zoknitartók párja	48

GYERMEKEK RÉSZÉRE:

Téli sweizi sapkák gyönyörű színek	78
Kész flanel ruhácska	1,48
Leányka reform nadrág	1,48, 98
Gypju mellénykék	2,50-161
Gyermek harisnyák kis számok	12
Képes gyermek zsebkendők	16
Gyermek nadrágtartók	98

Mindenkinek érdeke megtekinteni a kirakatokat!

Nincs drágaság CSIPKEÁRUHAZ DEBRECEN, KOSSUTH-U. 4., Nincs drágaság

Itt levágandó.
Utalvány 50 fillerről
Ezen utalványt a CSIPKEÁRUHAZ nagy őszi vásárjának tartama alatt MINDEN 5 pengő vásárlásnál 50 fillér készpénz értékben elfogadják.

CSITTVÁRI KRÓNIKA

A Debreceni Ujság-Hajdúföld diákvirtala

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkeszti: Kertész Dániel

REGOSISKOLA

(Második közlemény.)

Előbb össze kell omlania mindennek, hogy aztán poraiból éledjen meg az elfakult magyar nemzet. A halál felé bukó magyar életben egyedül Ond vezér táltoslelkű unokája, Adv Endre érezte meg az ígéretet, mely súlyos léptekkel közeledik az ősz, az új Mohács, a szétszóródás nyomában. Mély hódolattal írja: „Leveszem uralmát a paraszt Nvár e'ött.” A városok csüggedő magyarjai, élé az új Jókai, Móríz Zsigmond, tárja fel a falu ropant egészségét és úde életerejét. Hirdetik a népi erő megújodását a magyar közélet minden területén. Nyissunk utat a paraszti magyar éserő hatalmas történelmi kibontakozásának! Babits Mihály odakiált az öregekhez, hogy ha új megújunk tovább, ahogy eddig mentünk, elfelejtve a magyar talajt, akkor Halál fia vagyunk. Rudnay Gyula képeiben a magyar faji kincsek dus világa a festőművészet nemzetközi rangjára is kiütözik. Zug, forr a magyar szellemiség világraszóló felséges csodák patakának belőle, mert az élet lökéseit adó mélység a föltámadott magyar nélelek.

Egyre erősebb, szebb és cselekvőbb lesz a mi lelki kapcsolatunk a megújuló magyarszellemisség nagyjaival. Ez a hur, melyről a jövőnd magyar viláé harmóniája kél.

A regös mozgalom keletkezése

Mint ismeretes, a regös mozgalom a Felvidéken kezdődött meg. Nem mulasztjuk el, hogy a bevezetés után be ne számolunk a cseh megszállás alatt élő magyar diákoknak a munkájáról. Egyik vezetőjük így beszél el a kezdő lépéseket:

— Móríz Zsigmond neve jut először eszembe. A zsufolt erejű magyar múlt és magyar parasztvilág zseniális megörökítője, aki a mai elkopott magyar idők irodalmában újból a fősögvökeres népi hangot juttatta érvényre nem lehetett sohasem távol a falu mélységes nemzeti érteimét kutató regösöktől. Előbb-utóbb oda kellett találnunk közvetlenül is Móríz Zsigmondhoz. Valahogy úgy indult meg a dolog: levelet kaptam Prágába egy kedves regösdiák-barátomtól, aki azt írta, hogy nagyon visszavágyódik a falura, e úgy szeretne vándorolni, mint a fiatal Móríz Zsigmond valamikor a Nyírségen. Magányosan járva föl kutatni minden ősi vonását az alvó, elmosódó magyar arcnak. Eltanulni a parasztnótákat és a kálomista fejták faragását. Nem tudom én, honnan szedte az én barátom azt, hogy Móríz Zsigmond a Nyírségen vándorolt. De ez a néhány sor megütött. Összedugtuk a fejünket a Szent György Körben és másnap ment a levél Budapestre. Kissé félve arra kértük a nagy író, hogy küldje el a Mi Lapunk olvasóinak ifjúkori vándorélményeit. A márciusi szám már hozta is a cikket, az volt a címe: Gyalogolni jó. Bemutatkozott nekünk az a kis diák aki még nem lehetett cserkészfiú. Az iskolatársai

kinevették, amikor vándorolni hívta őket. Ami ő egymagában is nekivágott az alföldnek. Azóta vallja: „Szeretnék mindenkit memozdítani s kilóditani ebből a füstös, fulladt, gyü-lölködő és irigykedő városból.”

Az érsekvári egyetemi hallgatók Móríz Zsigmond estiént lépett az első regösdiák a „Légy jó mindhaláláig” írója elé Aláírást kért abba a Fáklya regénykötetbe, melyet egy regösversenven kapott jutalmul. Móríz Zsigmondnak fennakadt a szeme a könyvtábla belső oldalára ragasz-

tott alánló lapon. Egy regösrajzolónk helyes kis munkája volt: az ajánló sorok latin betűi úgy stílzálva mintha az enklai templom székely írása lennének. Móríz Zsigmond mosolyogva megkérdezte cserkészüket: — Hát az igazí rovás-írást nem ismeritek? — Aztán beírta a nevét és visszaadta a könyvet. Csak később tudta meg a regösdiák, hogy miért mosolygott Móríz Zsigmond. Az eredeti rovásírással írta be a könyvbe a nevét.

(Folytatjuk.)

SZELLEMI DEKATLON PÁLYÁZAT

Jövő héten kezdődik meg az új nagy diákverseny

A múlt évi pályázat tapasztalataival gazdagon rendezzük meg az idei versenyünket Minden diák figyelmát felhívjuk a pályázat szabályaira

A Csittvári Krónika hűséges olvasói bizonyára megérezték már, hogy a Debreceni Ujság-Hajdúföld vasárnapi diákvirtala mindenben szolgálja akarja a diákság ügyét. Nagyon jól tudjuk, hogy a fiatal lélek minden iránt érdeklődik és nagyon sok diák vesz részt a különböző szellemi fejtörő, keresztrejtvény versenyekben és pályázatokon. Eppen ezért rendeztük meg már tavaly szellemi dekatlon pályázatunkat amely a diákok tanulmányi köteleseit figyelembe véve adottmódot a nemes versenyre.

A Szellemi Dekatlon Pályázatot az idén is megrendezzük. Ez alkalommal bejelentjük a pályázat tudnivalóit és a jövő vasárnap már megjelenik az első kérdés csoport és megkezdődik a nagy verseny.

A PÁLYÁZAT CÉLJA

A megnehézült jűk járását már a középiskolában érzi a diákság. Komolyan szembe kell nézni az élettel és nagyon fel kell készülni, ha az élet nehéz versenyében boldogulni akar. Ma nincs előre elkészített állás. Mindenkinck magának kell kiharcolni a helyet, ahol megéllhetést szerezhet. Az iskola egyforma bizonyítványt ad minden végzett diák kezébe, de ez nem jelenti azt, hogy most már minden végzett diák egyforma. Az önszorgalomból elsajátított tudás jelenti azt a többletet, amey kiemeli az egyéneket a nagy tömegből. És ez a kiemelkedés ma a kenyeret is jelenti. Fontos tehát, hogy a diák alaposan tájékozott, minden helyzetben magát fel-találó és a kor szükségletei iránt fogékony legyen, mert csak így tudboldogulni.

A PÁLYÁZAT FELTÉTELEI

A Szellemi Dekatlon Pályázaton minden diák és diákleány részt vehet, aki olvasója a Debreceni Ujság-Hajdúföld vasárnapi diákvirtalának, a Csittvári Krónikának. A kérdésekkel egyidőben jelenik meg a pályázati szelvény, amelyet minden résztvevőnek csatolni kell a beküldött pályázatához.

A PÁLYÁZAT TUDNIVALÓI

A Szellemi Dekatlon Pályázatoktóber 11-én kezdődik és tíz hé-tig tart. Minden héten tíz kérdést adunk fel, amelynek a feleletét legkésőbb csütörtök estig be kell adni. Minden helyes felelet egy pontot kap.

DIJAK

A verseny győztese a Debreceni Ujság-Hajdúföld által adományozott aranyozott plakettet és a szellemi dekatlon diákbajnoka címet nyeri az 1931-32. évre Ezenkívül értékes tiszteletdíjat kap. Összesen ötven díjat adunk ki.

Mivel a díjak összeállítása csak későbbi időkben lehetséges most csak azt közöljük, hogy a díjak mindegyike nagyértékű, használható tárgy lesz, pl. fényképezőgép, ruhaszővet, cipő, cserkész felszerelési tárgyak stb.

Csak sírni szabad

Hangzott himnusz ezerszáz reneteg,
cokogott sírám millió a földön,
öröm is volt már sok, nagy és elég
s az élet börtön, mégis, mégis börtön.

Trombita, tam-tam, síp, dob,
kasztanyett
vak ábrándokba fojtotta a lelket
s jön bár tavasz, vagy forró nyár,
boros ősz —
az élet kókkad, vajudik, teletget.

S amikor jöttünk, nagy fiatalon,
hogy kincseit reánk szórja az éden, —
botolnunk kell hideg, hazug meséken:

álom s reményeink ravatalon
szunnyadvák; izmunk lankad es szakad
„Nekünk ma sírni, csak sírni szabad.

LOVASS GÁBOR

EREDETI GONDOLKOZÁS

A negyedik elemiben azt a feladatot adta a gyermeknek a tanító, hogy írjanak meg valamit a saját élményeikből, például ilyesmit:

Látogatás a nagybácsinál. Az egész osztály negyedórán át törte a fejét, hogy hogy oldja meg a súlyos feladatot, csak Móricka az utolsó padban nem teketóriázott sokat, hanem mindjárt a feladat kiadása után büszkén kisietett irkájával a tanító asztalához s letette oda a kész dolgozatot. Ez péé dig állott a következő frappáns mondatból:

— A bácsim nem volt otthon.

ÜZENETEK

— A nyári pályázat bírálata nem készült el a lapzártáig, így eredményt csak következő számunkban hirdetünk.

— Minden diákvirtal ügyben csütörtökön délután 3-5 óráig fogadunk. Egyébként a levélbeli megkereséseket a szerkesztőségbe kell leadni.

Butorozott

szobát keres? Olvassa el lapunk apróhirdetési rovatát.

Az új XXVII. osztályorsjáték

Legnagyobb ny remény
szerencsés esetben

500.000
pengő

utalom és nyeremények:

300.000	
200.000	
100.000	
50.000	25.000
40.000	20.000
30.000	15.000

stb. pengő, összesen közel

8 millió pengő
készpénzben

48.000 sorsjegy közül
42.000 kihuzatik, tehát

minden
második sorsjegy!

Az első osztály huzása
1931 október 16 és 19-én

A sorsjegyek hivatalos ára
osztályonként:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24 P	12 P	6 P	3 P

Hírek

Vasárnap 1931. október 4.
Prot.: Ferenc. Kath.: A. Ferenc.

Hétfő, 1931. október 5.
Prot.: Aurél. Kath.: Placid.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kossuth” Piac-utca 26. — „Reménység” Csapó-u. 22. — „Isteni gondviselés” Petőfi-tér. — „Csokonay” Mester-u. 43. — „Mátyás király” Nyilastelep.

IDŐJÓSLÁS:

Hazánkban tovább enyhült az idő és éjjel sem volt különösen hűvös, úgy, hogy csak egyes helyeken sülyedt a hőmérséklet minimuma az 5 fok alá. A felhőzet megnövekedett.

Budapesten 3-án délben a hőmérséklet 14 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 765 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Változékony idő, északnyugati megélénkülő szelekkel, esőkkel és sülyedő hőmérséklettel.

Dr. Vajnóczky István

Jelentsd meg Uram az én végeimet és napjaim mértékét, mennyi az? Hadd tudjam, hogy milyen mulandó vagyok. Zsolt. 39., 5.

Mindnyájan halandók vagyunk és mégis milyen szomorú ha örökre eltávozik tőlünk valaki, akit szeretünk.

Mindnyájan érezzük, hogy Isten előtt porszemek vagyunk; és mégis mennyire fáj, ha egy porszemet el sodor a sok közül a végzet vihar-szele. Mert nekünk nem porszem volt ő, hanem drágagyöngy. Kincs lakozott lelkében, mely egyedül kincs Isten előtt: a jószág.

E sorok írója, mint gyakorló tanárjelölt, több ízben ült most már néhai Vajnóczky István katedrája mellett. Feledhetetlen emlékké váltak azok a tanórák, amiket ilyenkor tőle hallottunk. Mert ha ideális tanárt keresel ki a pedagógia törvényeit igyekszik betartani és a lehetőségig be is tartja: Vajnóczky István az volt. Erre tette őt kiváló tudása, tanári készsége és mindenképp az a szeretet, amit tanítványai iránt tanusított. Nem volt óra, hogy ne lett volna alkalmunk erről meggyőződni.

Jól ismerte mindenik tanítványát; mindenképp a maga nyelvén szól. Kacajt fakasztott diákjai akán, ha a fizika, vagy mennyiség-törvényeit kutatta s fel akarta üdíteni őket; de pillanatok alatt a legkomolyabbra fordult hangja, ha arra volt szükség. Minden szóból — lett legyen bár dorgáló — kiértett az, hogy: „Saját érdekedben mondom édes fiam!” érezte ezt. Pedig ezt elérni: a tanár legnehezebb munkája.

Hozzánk — kik szintén tanítványainak valljuk magunkat — mindig mint kollégához szólt. Ha tartottunk órát és — ami gyakran megesett — valami hibát követtünk el, ezt mindig tréfálkozva, tapintattal hozta tudomásunkra. Mindig tudott vaiami mentőkörülményt találni javunkra. Ha pl. az elvégzendő anyagot nem volt idő befejezni, a végső kísérlet, mint befejező fogás elmarad, ez az

5 nyelvén azt jelentette, hogy kiváló didaktikai érzékünk van...

Nagy ember Istennek hű szolgája volt. Mint tanárról a legnagyobb elismerés hangján lehet szólni. Elsdorta katedrájáról a „halál” csontkeze. Teste sirba száll, de lelkének legnagyobb kincse: a jószág. itt kell maradjon köztünk. Az ő szeretete tovább fog élni tanártársai sorában. Ő példát mutatott arra, hogy hogyan kell a gyermeket szeretettel oktatni, jószágra nevelni. Ez a példa kell hogy lelkesítsen minden pedagógust, aki azt akarja, hogy tanítványai úgy szeressék mint őt szereték. B. B.

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETI REND:

A református templomban:

Nagytemplomban 10 órakor Szabó Gyula, 5 órakor Tóth Sándor. Kistemplomban 9 órakor dr. Diószeghy M. 11 órakor Pap Gábor, 5 órakor Márki Kálmán. Kossuth utcai templomban 10 órakor Madar Zoltán, 5 órakor Baja Mihály. Árpád-téri templomban 10 órakor dr. Dancsházy S. 5 órakor Dékán Elek. Ispótlai templomban 10 órakor Kolozsváry K. L., 5 órakor Benyhe Imre th. Homokkerti imaházban 10 órakor Kalas Ferenc, 5 órakor Szokodi Gy. th. Csapó-kerti imaházban 10 órakor Bárdi Ferenc, 3 órakor Halász András. Nyilas telepen 3 órakor Papp Imre. Nyulason 10 órakor Siposs Imre. Ondód-Vedres dűlőben 10 órakor Halasz András. Fancsikán Vajda László. — Ebesen Baghy Dániel. Halápon 9 órakor Kántor József. Sámsoni uti isk. 4 órakor Bárdi Ferenc. Tégláskerten 3 órakor vallásos ünnepély. Wolfka telepen 3 órakor Kalas Ferenc. Köntösgáton 3 órakor Magyar Bertalan. Kerekestelepen 3 órakor Horváth Tivadar th.

A római katolikus templomban:

Egész napon Szentségimádás. Templomnyitás, szentségkötél reggel 6 órakor. Misék, gyónatás, áldoztatás reggel 6 órától. Szentmisék a főoltárnál 6, 7, 8, 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. 8 órakor piarista diákmise szentbeszéddel. Fél 10 órakor nagymise, utána szentbeszéd mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, pápai prelátus, prépost-plébános. 12 órakor prédikál Hanzély Lajos. Utolsó mise fél 1 órakor.

Délután szentolvasó és litánia. Szentségbetétel előtt szentbeszéd mond dr. Rózsa Jenő.

A homokkerti iskolakápolnában délelőtt fél 10 órakor szentmise és prédikáció.

A csapó-kerti iskolakápolnában délelőtt fél 10 órakor szentmise és prédikáció.

A nyilastelepi iskolakápolnában délelőtt fél 10 órakor szentmise. Predikál dr. Bencze Mátyás.

A Szoboszlói-utcai iskolakápolnában délelőtt fél 10 órakor szentmise és prédikáció.

A görög szertartású róm. kath. templomban:

Rendes vasárnapi szentmiserend: 7 órakor reggeli istentisztelet. 8 órakor diákmise szentbeszéddel. 9 órakor katonamise a görög és latin szertartású róm. kath. katonák részére. 10 órakor nagymise, utána szentbeszéd mond Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise fél 12 órakor.

Délután 3 órakor vespere. Predikál Papp Gyula szentszéki tanácsos.

Az evangélikus templomban:

Vasárnap, október 4-én délelőtt 10 órakor prédikál Uray Sándor ref. lelkész, az oltári szolgálatot Poputh Victor h. lelkész végzi.

SZŐRMEÁRUT legelőnyösebben beszerezhet Barkónénál, Színház-úttörő, szücs-munkát elvállal.

— Őszi háladáó istentisztelet az unitárius templomban. A debreceni Hatvan-utcai unitárius templomban október 4-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel őszi háladáó istentisztelet tartanak urvacsoraszüszállal egybekötve. Ez alkalommal prédikál és ágendázik Ferenc József budapesti unitárius lelkész.

— Eljegyzés. Mátrai Ilona okl. tanítónő (Debrecen) eljegyezte Berki Ernő hányatársulati főtanító (Tatabánya).

— Új tb. szolgabíró. Dásó István alispán Jóna Mátyás közigazgatási gyakornokot, aki szorgalmával és képességeivel felebbvalóinak teljes elismerését érdemelte ki, tb. szolgabíróvá nevezte ki.

— Egyházzenei hangverseny. Az attilatéri görög katolikus templomban október 25-én, vasárnap este fél 7 órakor kiváló művészek közreműködésével lesz megrendezve. Jégyek a lelkész hivatalban és Springernél.

— Ünnepély a Calacanzi Szent József reálgimnáziumban. A debreceni Calacanzi Szent József reálgimnázium „Révai Miklós” önképzőköre október 6-ikán ünnepélyt rendez, melynek a műsora a következő: 1. Meczer-Kremán: Ébredj magyar! Énekl: a reálgimnázium énekkara. 2. Havas István: A hallhatatlan tizenhárom. Szavalja: Szemes Ottó II. a) o. t. 3. Ünnepi beszéd: Mondja: Böszörményi Zoltán VIII. o. t. önképzőköri elnök. 4. Ruggiero: Mattinata. Hegedűn játsza: Bucz Béla VI. zongrán kísér: Kolotáry László VIII. o. t. 5. Móra László: Az aradi Golgotán. Szavalja: Vallner Ödön VIII. o. t. 6. Beliczay: Himnusz. Énekl: a reálgimnázium énekkara.

— Köszönetnyilvánítás. Felejtetlen drága jó feleségem, édes jó anyám elhunya alkalmával megnyilvánuló jóleső részvétért, mellyel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, rokonainknak, barátainknak és jóismerőseinknek ez uton is hálás köszönetet mondunk. Galgóczi Sándor és Erzsébet leánya.

— Egy amerikai magyar kölcsönt adott szülőfalujának. Dettl István cikói lakos 20.000 pengő kamatmentes kölcsönt bocsátott községének rendelkezésére. Ebből épül most Cikó községben a modern községháza. Dettl nemrégiben került haza Amerikából és ott nehéz munkával összegyűjtött tőkét adta erre a célra, hogy emelje községe szépségét és lehetővé tegye a munkanélküli építőmunkások és iparosok foglalkoztatását.

— Schaff tánciskolájában, a Koronában ötödikén, hétfőn, új táncanfolyam kezdődik. Ma, vasárnap, szüreti mulatság. Belépő díj egy pengő.

— TANKÖNYVKÖTÉSEKET legolcsóbban és legértékesebb kivitelben a Nemzeti könyvkötészet készít. József kir. herceg-u. 16., az udvarban.

— A Máv Filharmónikusok négy bérelti hangversenye Ábrányi Emil vezénylete alatt november 8-án, január 10-én, március 6-án és május 8-án. Kiváló szólísták, változatos zenekari számok. Bérletjegyek ára 4, 8 és 12 pengő. Válthatók Hegedűs és Sándornál. Fizethető havi részletekben is.

Debreceni Trió Galánffy-Buza-Erdész hangversenye a Zeneiskolában október 6-án este fél 9-kor

— MEGHÍVÓ. Az Egységes-párthoz tartozó igen tisztelt törvényhatósági bizottsági tag urakat október 4-én, vasárnap déli 12 órakor a párt helyiségében tartandó rendkívül fontos értekezletre tisztelettel ez uton meghívjuk és az igen fontos ügyekre való tekintettel szives megjelenésüket okvetlenül elvárjuk. Elnökség.

— A Magyar Numizmatikai Társulat Debreceni Csoportja-egyesületnek ez iskolai évben 1931. év október 14-én háromnegyed 6 órakor a Déri-Muzeum Csokonai termében lesz az első értekezlet, melyre a tagokat ez uton is tisztelettel meghívja az egyesület vezetősége.

— Kultur-délutánt rendez a Volt Iskolatársak Szövetsége. A Dóczy-intézetben végzett tanulókból alakult „Volt Iskolatársak Szövetsége” Konez Aurélné igazgatónö elnöklével ez éviműködését ismét megkezdte. A Szövetség júniusi közgyűlésén az ujonnan alakult vigalmi bizottság szép munkaprogramot dolgozott ki. A vigalmi és rendező bizottság első sorban is a Kultur-délutánok sorozatát kezdi meg. A hónap minden második keddi délutánján 5-7-ig lesznek megtartva a régi Dóczy-intézet rajz-termében. Az első Kultur-délután október második keddjén, délután 5-7-ig lesz. Minden ilyen Kultur-délutánon háziasszonyok és házikisasszonyok fogadják az érkezőket, akik az ismeretleneket egymásnak bemutatják. Az október második keddi Kultur-délutánon a háziasszonyi tisztelt vállalták: Tóth Árpádné, dr. Vekerdy Béla, özv. Kardos Gézné, dr. Sallay Lajosné, Vályi Frigyesné, vitéz Tóth Gyuláné, vitéz Váry Sándorné. Házi-kisasszonyok: Berényi Margit, Laboss Edith. Minkenkör lesz egy kis rövid műsor. Az októberi Kultur-délutánt megnyitja Konez Aurélné, előad dr. Soós Béla vallásnár, lelkész. Gerényi Margit énekel, Laboss Edith pedig szavalattal fogja szórakoztatni a megjelenteket. Beléptidij nincs, egy persely lesz kitéve, amelybe mindenki tetszés szerint adakozhatik a Szövetség céljaira.

— A Szent László Kör közgyűlése. Az egyetemi hallgatók Szent László Köre október 11-én délelőtt 11 órakor tartja meg közgyűlését a Varga-utcai polgári iskolában.

— Villamosgázolás a Csapó utcán. Tegnap délelőtt 11 óra tájban a Csapó utcán az egyik arra haladó villamos elütötte Bagosi Imre 67 esztendősd gazdálkodót, aki az esés következtében a bal kezefején szenvedett súlyos zúzódásokat. A megindított vizsgálat szerint a baleset Bagosi saját vigyázatlansága miatt következett be, mert gondatlanul akkor lépett le a járdáról amikor a villamos eléje ért.

— Adományok. Az elmúlt nap folyamán gyűjtést indítottunk Ruttner Istvánné hét gyermekes, nyomorban selylő asszony számára. A tegnapi napon a következő adományok érkeztek be a kiadóhivatalba: N. N. 5 pengő és G. A. élelmiszer. A szives adományokért a család nevében ez uton mondunk hálás köszönetet.

Szörmebundák kijavítását, átalakítását olcsón vállalom. Kész bundák, prémbőrök nagyválasztékban KÖVÁRY szücsmester, József kir. herceg-utca 3. szám.

— Nehéz székülésben szenvedők, akiknek az agyvértődülés, a fejfájás és szívdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este egynegyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József viz műtétek előtti és utáni időszakokban is nagymértékű hashajtónak bizonyul. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Műkedvelő előadás a Homokkertben.** A homokkerti ref. olvasó egyesület október 4-ikén vasárnap délután 4 órai kezdettel nagyszabású műkedvelő előadást rendez, amely alkalommal előadásra kerül a „Falu rossza” népszínmű. Belépti díj nem lesz. Az előadás után tánc, amelyhez a zenét az egyesület kifizetésével szervezett zenekara szolgáltatja. Hűsítő italról és büfféről Kerékgyártó Aladár üzletvezető gondoskodik.

— **Ertsy Péter derecskei közjegyző leányának eljegyzése.** Dr. Ertsy Péter kir. kormányfőtanácsos, derecskei kir. közjegyzőnek kisebbik leányát, Lillyt eljegyezte dr. Mustó Sándor ügyvéd, a bihari úri társadalom közlítésében álló fiatal ügyvéd-tagja. Az új mátkapárt igen sokan keresték fel őszinte szerencsekívánataikkal.

— **Rheumatikus fájdalmait** enyhítik a Togal tabletták.

— **Ne halassa tovább,** hanem próbálja ki szerencsését és a XXVII. osztályosjátékra vegyen sorsjegyet. Huzás már október ember válhatik önből.

— **Bajnoki sakkverseny.** A Debreceni Sakk-kör október 10-iki kezdettel bajnoki sakkversenyt rendez. Minthogy a verseny győztese Debrecen sz. kir. város sakkbajnoka címet kapja, a versenyen azok is részt vehetnek, akik a Debreceni Sakk-körnek nem tagjai. A kör ezt a versenyt széles keretek között kívánja megrendezni s így kívánatos, hogy arra minél számosabban nevezzenek be. A nevezések elfogadása felett a versenyrendező bizottság dönt, amely határozata meghozatalánál csak azt mérlegeli, hogy a benevező játékosok kellő játékerőt képvisel-e. Más körök sakkalosztályai versenyképes játékosait együttesen is benevezhetik. A versenyrendező bizottság számát nem korlátozza, tehát esetleg 40—50 játékos is részt vehet a küzdelemben, tízennégy elfogadott benevezésen felül azonban — a nevezők számához képest esetleg több csoportban — bajnoki elődöntő mérkőzést tart s ezek közül csak 14—16 helyezett kerül a döntőbe. Nevezni mátol kezdve lehet mindennap este 6—8 óra között a Hungári kávéházban kitélt íven, vagy dr. Kocsis Sándor főtájkárhoz (József kir. herceg u. 6. sz.) intézett levelel. Nevezési díj nincs, de a verseny megkezdése előtt öt pengő bánatpénz kell letenni. Nevezési határidő október 8-ikán, este 8 óra.

Hálósobák olcsón kaphatók
V O J F A
műszal szál Kut-utca 10. szám.

— **Cserépkályhák** nagy választékban, átrakásokat, tisztításokat vállal helyben és vidéken, jutányos áron Krisch Károly kályhásmeister, Ferenc József ut. 89. (volt Piac utca). Telefon 12—18.

TAKAREKTÜZHELYEK
egyszerű, díszes és majolikás kivitelenben, készen kapható. Tűzhelyek javítását vállalom.
NAGY ISTVÁN lakatos,
Széchenyi-utca 6. szám.

Hatvan éve nem volt annyi csapadék szeptemberben, mint most

A Tiszántul időjárása

Amilyen korán kezdődött ebben az évben a nyár, éppen olyan váratlan hirtelenséggel szakadt vége és átlott be a korai ősz. Aig több mint egy hónapja még augusztus utolján a trópusi hőség miatt szenvedtünk s ma és egy jóideje már nem a naptár, hanem a hőmérő higánya szerint szabályozzuk életrendünket, ha volt miből, megkezdjük a fűtést. A szigorú szabályokban lefektetett október 15-iki fűtéssel bizony sokszor baj van. Az időjárás a legtöbb évben sehogys akar ehhez a szigorúan megszabott dátumhoz igazodni, s mint az elmúlt napokban is, a novemberi megszegegyenítő hidegével kényserítette az embereket hogy dacára a korai időpontnak, a nehezen megszerzett fűtőkészlethez nyuljanak.

Szeptember hónap havi középhőmérséklete a sokéves átlag szerint Debrecenben 15.5 fok, az elmúlt szeptemberrel ezzel szemben csak 12.9 fokot produkált, több mint 2 és fél fokos hiányt jelent. Bár ez eléggé tekintélyes érték és amint tapasztaltuk, a valóságban igen sok hűvös napot jelent, az időjárás krónikáiban mégsem példátlan nagyságu esemény. A jelenlegi szeptembernél is hűvösebb 1871 óta — mióta Debrecenben hőmérsékletmegfigyelés folyik — kettő is volt: 1889. és 1915. években. Ez évben a hűvös szeptember annál inkább szokatlan volt, mert a május óta tartó nyárban nagyon is megszoktuk a meleget. Továbbá a meleg nyárból az igen hűvös, sokszor egészen télies jellegű őszbe az átmenet igen hirtelen volt.

Ha hűvösségen nem is, de *elsőben* rekordot hozott az elmúlt hónap. Szeptember havi csapadék összege kerekén 145 mm. Több mint 60 éve ilyen csapadékos szeptember

— **A Katolikus Népszövetség előadása.** A Katolikus Népszövetség október 4-én, ma, vasárnap délelőtti 11 órakor a szentbeszéd után a Varga utcai iskola termében előadást tart, amelyre meghívja összes tagjait, csoportvezetőit, valamint az ügy barátait. A mai előadáson a valuta forradalmat fogják kimerítően ismertetni. Az előadás pontosan kezdődik. Mindenkit szívesen vár az igazgatóság.

Hőcipőt, sárcipőt, autógummit tökéletesen javít ORBAN gummiüzem, PIAC-UTCA 9.

— **Felhívom figyelmét** cégenvre s ha meggyőződik szakszerű munkámról, olcsó áramról, másnak már Ön fog engem ajánlani. Cserép Sándor látszerész, Piac-utca 21. szám.

— **Szűrtel csörgős sarkantyuk,** — Riasztó pisztolyok, Vőfélybotok nagyválasztékban Kulcsár Imre és Fialnál.

nem volt. Az eddigi szeptemberi hónapok közül az 1876. évi tartotta a rekordot 138 milliméterrel, a mostani özönvíz előtt azonban meg kellett hátrálnia, mert 7 milliméterrel alólmaradt.

Mi okozta szokatlanul hűvös és csapadékos időjárást?

A hónap első napjaitól eltekintve, a sarkvidékről származó hideg levegő áramlott a kontinens belseje felé. Az Atlanti óceánról állandóan keletfelé mozgó ciklonok kénytelenek voltak ezt az előrenyúló hideg tömböt délfelől a Földközi tenger felől megkeresni és annak keleti határán a Balkánon, a Tiszántulon és Lengyelországon keresztül haladtak északnak. Ezek az északnak haladó ciklonok a délibáb tájak meleg levegőjét a hideg levegő előrenyúló ékjén emelték a magasba, mely így lehűlvén, kiadós lecsapódásokat okozott.

A jelenlegi kilátások:

Az átmeneti és párnas jó idő után ma már ismét heborult az ég és már a délelőtti folyamán megkezdődött az eső is. A helyzetet jelenleg egy hatalmas ciklonrendszer jellemzi, mely ma már egész Európát behatása alá vonta. Ma még déli légáramlás mellett ennek az előoldalán aránylag enyhe levegőt kaptunk, az esti órákban azonban már nyugatra fordult a szél és holnapra a fordulás észak felé fog folytatódni, aminek újabb hűsüllyedés lesz a következménye. Az időjárás távolabbi alakulásáról ma még biztosat mondani nem lehet, de nincs kizárva, hogy egy újabb hűvös, esős, rossz periódus előtt állunk, melyet esetleg még a multkorinál is erősebb fagyok fognak tarkítani.

Dr. Berényi Dénes.

— **Kultur-est az Iparos tanonc iskolában.** Az iparos tanonc iskolai Levente Egyesület a mult évben nagy sikerrel megtartott kultur előadásorozatát október 4-én este fél 6 órakor kezdi meg az iparos tanonciskola tornatermében. A kultur-est műsora a következő: 1. Nyitány. Hízekegy. Játsza a zenekar. 2. Tébenned biztunk eleitől fogva. Irta Hajdu István. Szavaltja: Temesváry Mancika. 4. „Üzlet, üzlet” — Bohózat. — Előadják: Szabó Gyula, Várnay Béla, Nagy Sándor, Konez Bözsike. 5. Kuplák. Előadja: Szilágyi Antal. 6. Pesti cigány keservei. Előadja: Várnay Béla. 7. Estvány a bíró előtt. Bohózat. Előadják: Szabó Gyula, Várnay Béla, Nagy Sándor, Fis István, Doli József. Műsor után tánc. Zenét a közismert Cégény Gyuszi és Zenekara szolgáltatja.

— **B. Vattay Margit táncintézetében** október 1., 2., 3., 4. és 5-én egyetemi és diákintézmények kezdődnek. Kosuth-ut. 11.

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Vass Péter kömüves m. Gombos Erzsébettel. Kutassy József egyetemi tisztv. Gvenés Gizellával, Sarkadi György cipészsegéd Cseli Eszterrel. Talpas Imre ácssegéd Devics Máriával, Balogh László szatócs Torma Máriával, Bernáth József szerelősegéd Oláh Margittal, Papp Mihály fm. Tóth Rózával, Székely Gyula kubikos Elek Margittal, Szele Lajos kereskedősegéd Tokai Ilonával, Weidner Gyula fogtechnikusségéd Szabó Máriával, Mayer Ferenc szabász Kovács Erzsébettel, Erdős Sándor cipészsegéd Szalánszki Erzsébettel.

Születések: Ilyés János bérautó tulajdonos, fia Tibor, Szemratovics Szilárd tszéki irodatiszt, fia Miklós, Tulesik József máv. kovács, leány Mária, Dr. Csire Ferenc p. ú. titkár fia Ferenc, Andirkó Ferenc kövágősegéd, leány Margit, Bodó Gergely fm., fia Imre, Madarasi János npsz., fia Ferenc és 1 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Brünn Zsigmondné Klein Róza izr. 72 éves, Rákóczi u. 6. Szilágyi Erzsébet ref. 1 hónapos, Kádár dülő 11. Tokaji Jánosné Szilágyi Sára ref. 51 éves, Doberdó u. 12. Fohn Józsefné Hartmann Jolán izr. 53 éves, Werbőczy u. 4. Dobi István ref. 21 éves Vervölgy. Gombos Irén ref. Csap u. 23. özv. Király Józsefné Nagy Juliánna ref. 55 éves, Klinikai-telep, Csire Ferenc ref. 2 napos, Bocskai-téri bérház, Mohácsi Mária rkath 1 napos, Ujfehértó.

— **A Debreceni Egységspártkői ifjúságának vasárnap délutánja.** Mai napon, vasárnap délután 5 órai kezdettel ismét nagyobb szabású műsor délután rendez az Egységspártkői ifjúsági csoportja. Igen nívós műsor fogja bevezetni az este fél 9 óráig tartó táncos délutánt. A rendező bizottság kéri a megjelenni szándékozókat, hogy igazolványaikat, melyek a délutánok látogatására jogosítanak, az irodában mielőbb váltásák ki. Az igazolványok teljesen díjtalanok. Zenét Kiss Józsa teljes zenekara fogja szolgáltatni.

— **Leesett a barackfáról és eltörte a lábát.** Kaszás János Balkány-utca 27. számú házában lakó 11 esztendő kisfiu tegnap délután leesett egy barackfáról és a balkarján nyílt csonttörést szenvedett. A mentők kiszállították a klinikára, ahol ápolás alá vették.

— **Megnyílik október 6-án „Jászai”** hölgyfodrász szalon Széchenyi-u. 55. Ondolálás, manikűr, hajmosás. Nagyon előnyös bértrendszer.

— **Az Iparoskör kultur-délutánja.** A Debreceni Iparoskör és az Iparos Ifjúság Önképzőköre ma, vasárnap délután portosan négy órai kezdettel rendezi meg szezonnyitó kultur-délutánját az Iparoskör disztermében. 1. Megnyitó. Előadja: Az Iparos Dalárda. 2. Beszéd. Tartja: Bessenyei Gyula. 3. Szavalt. Előadja: Fazekas István. 4. Sláger kuplák. Előadja: Szilágyi Antal. 5. Paganini D-dur hegedű concert. I. tétele. Előadja: Csajkovits Nelly. 6. Műdelok. Előadja: B. Szabó Gabriella zeneiskolai növendék. 7. Vig jelenet. 8. Záró ének. Előadja az Iparos Dalegylet. Belépő díj nincs.

— **Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.**

— **Egyetemi sapka P 4.40,** Szeffe P 5.40. Bajtársi jelvények kizárólagos hivatalos egyedárúsítója, Kulcsár Imre és fiaival.

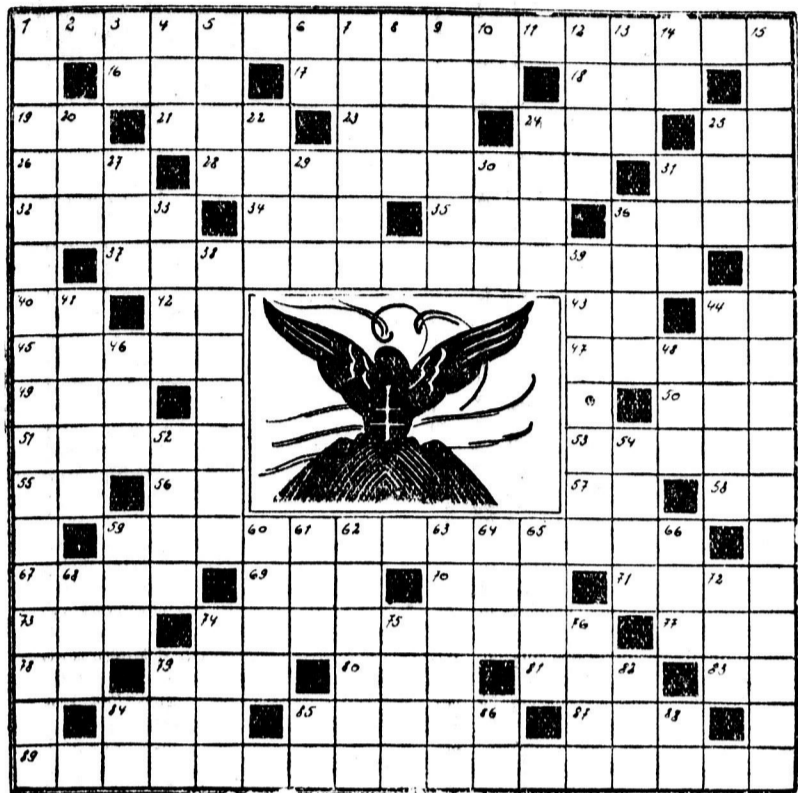
— **Mutti! Vegyel** nekem fűzetet, festéket Springer bácsi foto- és papírboltjából, most vezette be az okj tempera festékeket, nagyválasztékban festővásznakat. Mutti, ugye, nem felejtet el!

Ruhavásárlás előtt keresse fel a
Hajdusági Férfiruhaáruházat,
vásárlásainál sok pénzt takarít meg.

Hajdusági Ruhaáruház
Piac u. 67. Megyehízzal szemben.

A „Debreczeni Ujság-Hajdúföld“ 25. számú kereszt-rejtvénye

Rovatvezető: F. B. Gy.

Meghatározások

Vízszintes sorok:

1. Igy bucsuzik a haretérre induló katonai bajtársaitól is. (3 szó) 16. „Légy“ németül. 17. Van ilyen fürdő is. 18. Van ilyen köpenyeg is. 19. Alati hang utánzása. 21. Angol sör kiejtés szerint. 23. Halfajta. 24. Idegen kötőszó. 25. Az 1 függőleges 3. és 14. betűje. 26. Száműzött királyné. 28. Így szólítják rokonai, a „Justice for Hungary“ nemeslelkű mecénását. 31. Hajóréz. 32. Bibliai név. 34. Van ilyen telep is. 35. Macskahívogató szócska. 36. Idegen nyelvű „jól van.“ 37. Békekötést előz meg. 40. Semmi sincsen e nélkül. 42. Ige is főnév is. 43. Csodálkozó szócska. 44. Névelő. 45. Háziallat hünje (ékezzettel). 47. Van ilyen mester is. 49. Vonatkozó névmás. 50. Idegen számnév. 51. „Orosz“ más nyelven. 53. Válogatott vízipólo játékosunk. 55. A. a. A. 56. Hasonló kiejtésű betűk. 57. Egész. 58. Visszafelé: u. a. mint 44. 59. Gyönyörű kis község az elrabolt Tordamegyében, az Aranyos folyó partján. 67. Azt mondják van ilyen „fakir“ is. 69. Idegen pénz. 70. „Ultimo“ rövidítése. 71. Gabona. 73. Hídegvizgyógyintézet Södernannland svéd tartományban. 74. A jászkunok ősi kerülete a Duna-Tisza között. 77. „Email“ is az (magyarul). 78. A. a. A. 79. Van ilyen cső is. 80. Folyó délkelet Franciaországban (kiejtés szerint) 81. „Három“ idegen nyelven. 83. Olasz folyó. 84. Évszak. 85. Van ilyen bőr is. 87. Immár irredenta szállóigévé vált angol mondat (Repülőgép neve is.)

Függőleges sorok:

1. Három elrabolt megyénk délen, keleten és északon. 2. Az 1. vízszintesben ez a betű fordul elő legtöbbször. 3. Egyforma betűk. 4. Hűsítő ital is. 5. Becézett fiúnév. 6. Gyermekek teszi. 7. „Áldjon meg a Magyarok...“ 8. Szégyen és gyalázat, most ez a határállomás! 9. A budapesti poliklinika egykori híres főorvosa. (1848—1895.) 10. Ékezzettel: egész. 12. ... Sancte Spiritus 13. „könyörög“ más szóval. 14. Van ilyen por is. 15. A Magyar Nők legszébbike, legjobbika a ... (nem hi-zelgés! A rovatvez.) 20. U. a. mint 26. vízszintes. 22. Becézett női név idegen nyelven. 24. Névelővel: népiesen a lilyhához tartozik. 25. Angol sziget. 27. Idegen „fél“ 29. Kis kikötő. 30. „s“ betű közbeszúrva tőhang. 31.

„kész“ idegen sportkifejezés. 33. Szibériai folyó. 36. „Beszólít“ népiesen. 38. Szabadsághős tábornokunk neve és keresztnevének első betűje. 39. Ideiglenes alkalmazott illetményét hívják így. 41. Bujdosít játszó gyermekek szava. 44. Névelővel: zenei hang. 46. Komitások főfészke. 48. Ékezzettel: „lát“ más szóval. 52. Van ilyen „göres“ is. 54. A legnagyobb bécsi színház neve röviden. 59. Klasszikus üdvözlés. 60. „Csuk“ ellentéte. 61. Idegen „igenlés.“ 62. Híres ősi vár és község Sopron megyében (visszafelé). 63. Északi férfinév. 64. Y. L. S. 65. „Állam“ franciául. (Ékezzet töröndő.) 66. Kellemes erdei gyümölcs. 68. Folytonossági híány népiesen. 72. Ez a tojás kinat csemege. 74. Van ilyen só is. 75. Sietők öröme (két szó). 76. A régi orvosi súlymérték alapegysége rövidítve. 79. „Élet“ szinonimája. 82. Fizikai erőegység. 84. A „tusa“ eleje és közeje. 85. Kettős német magánhangzó. 86. „Soha“ mássalhangzó. 88. Kicsinyítő képző.

A 24. sz. kereszt-rejtvény helyes megfejtése

Vízszintes sorok: 1. Feltámadunk. 9. ma. 10. rue. 11. unj. 12. 3k. 14. hs. 15. csatahajó. 17. ik. 19. tő. 20. es. 21. la. 23. do. 25. uszva. 27. Anita. 29. r. d. hej. 30. sátor. 31. ak. 32. tá. 33. z. d. 34. r. d. 34-a. i. ü. 36. pá. 37. no. 39. in. 40. Alwar. 42. a leve. 44. töröl. 45. v. l. 46. m. c. 47. H. s. i. 48. ká. 50. Csikszépviz. 56. ha. 57. mü. 59. az adó. 60. nő. 61. Tago. 64. ire. 65. ital. 67. kerakasztal.

Függőleges sorok: 1. fa. 2. les. 3. tua. 4. árt. 5. auh. 6. and. 7. ujj. 8. kő. 9. m. s. 13. anarchista. 18. Kotor. 19. Turáni átok. 20. evet. 22. a nád. 24. Dardanella. 26. z. h. 28. ti. 35. ülő. 36. palóc. 38. olasz. 39. ivó. 41. warm. 43. ebi. 49. ám. 51. ka. 52. szik. 53. Zára. 54. édes. 55. Po. 56. hős. 58. üt. 60. ni. 62. ok. 63. ro. 65. ti. 66. al.

A pontverseny állása.

200 pont. Kiss Ernő, Víz Imre, Noviczky Ilona. 198: Gyulánszky István. 196: Miklós Józsefné. 195: Noviczky Margit. 185: Wágner Józsefné. 184: Farkas Gábor. 180: Nagy Margit, Cséke Zoltán, Nagy György. 175: Kerekes Piroška, Ungvári Istvánné. 172: Láboss Sándor. 170: Kerekes Ilona.

163: Füzessy Ferencné. 160: Tóth Emil, Miklóssy István. 156: Koss Zsigmond és családja. 148: Dienes Barnabás. 138: Tóth Zsigmond. 130: Martinsz Vilmosné, Dorn Gyözőné, Kovács Kató. 120: Tóth Ibolya, Miklós Ibolya. 155: Specht Anna. 114: Mokrolovszky Margit, Mokrolovszky Ilona. 113: Giday Endre. 108: Ifjú Füzessy Ferenc. 103: Balogh Gizella. 95: Galvács Margit. 92: Szander Bőzsike. 80: Partl Ilona. 76: Szatmáry Elemér. 74: Meggyaszay Miklós. 73: Keresztessy Béla. 60: Vajda Lajosné. 55: Kemény Magda, Kemény Gyula, Kemény Kata. 60: Lengyel Tibor. 40: Gelléri Emil, Puskás Károlyné, Bornemissza Dénes, Kovács Imre. 38: Varga József. 36: Balogh Jánosné. 20: Péchy—Horváth Rezső (Miskolc), Tóth Ilonka, Hadházi Julia, Hadházi Erzsébet, Kiss Eszter, Voith Mária.

18: Papp Gézáné, Ladányi Magdus, Füzessy Ferenc, Karsai Sándorné, Köszeghy Istvánné. 16: Balogh István.

A nyertesek.

A pontversenyen elért eredmény alapján ezúttal Kiss Ernő, Víz Imre és Noviczky Ilona nyertek jutalmat. Arra nézve, hogy a jutalomkönyvet mikor vehetik át a szerkesztőségben, legközelebbi számunkban közöljük tájékoztatást.

Tudnivalók.

Kereszt-rejtvény megfejtéseket mint azt már többször közöltük, csak az újságokból kivágott kereszt-rejtvény-kockán kitéve fogadjuk el. Kérjük a megfejtőket, hogy a kivágott szelvényen a pontszámot felírják, előző pontszámuk megjelölésével.

MŰVÉSZET

A Zenekedvelők Körének bérleti hangversenyei

A Zenekedvelők Köré bérleti hangversenyei ezidén is a legmagasabb műveltséget ígéri a nagyközönségnek. Gugliemetti Anna Mária, a világhírű koloratúrekesnő, akit tavalyi debreceni koncertje után közkívánatra szerződötten le ismét a Kör vezetősége, ezidén a budapesti Filharmoniaival is koncertezik, Dohnányi vezényletével. Ugyancsak vendége a budapesti Filharmonia-nak Georg Kulenkampf, német hegedűművész, akit az új Hubermann néven fedezett fel a világsajtó. Mindkét művészt Debrecenben is hallani fogja a nagyközönség, mert a Zenekedvelők Köré vezetősége, áldozatot nem kímélve, lekötötte ezt a két világnagyságot. Leuer Hubert, akit a wieni Opera világhírű együtteséből ismer a zeneértő közönség

és Dohnányi Ernő, aki magyar művész létére a világ legelső zongoraművészeinek sorába tartozik, neve márkát jelent Salzburgtól Sanfranciskóig, továbbá Batt-Pagini Nina a legújabbban felfedezett fiatal, ragyogó szépségű olasz énekművész a Zenekedvelők Köré programjának attrakciói. Mindezeket a kitűnő hangversenyeket területben olyan árban szerezheti meg magának, a debreceni publikum, amely árért ugyanezen művészek budapesti hangversenyein egyetlen jegyet lehet kapni. A bérleti előjegyzések a Kör titkári iradjában. Zeneiskola, I. emelet, folynak. Jelentkezni a délelőtti órákban lehet. Indokolt esetekben négy egyenlő részletben is e fogadják a bérleti jegyek ellenértékét.

Berki Irma

— Jegyzetek egy képkiallításról —

Berki Irma gyűjteményes kiállításával, amit ma egy hete nyitott meg a Déri-múzeum kiállítótermében, igazolja, hogy a modern pictura eredményeit a legszélesebb körök érdeklődéssel fogadják. Érdemes ebből az alkalomból tisztázni, mi volt a legnagyobb akadály annak, hogy a képzőművészet elmúlt félszázadának hősiességét megtermékenyítse a művészi élet? Mint minden szellemi forradalom, úgy a festőművészet küzdelme a kifejezés új módjáért is, szemben találta magát a megszokással, amely a megszokott vélemény nehézdorogjával ütötte agyon az első jelentkezőket. Az első pillanatban kimondott könnyelmű ítéletek futótűzként terjedtek el és később bele kergették az ítélezőket a konok makacsodásba. Így zárta el magát legtöbb műkritikusunk a jövő elől és kötötte le magát a tegnapiak. A nagyközönség pedig a vélemények után indult és csak nehezen győztek a tények az ítéletek felett.

Másrésztől minden olyan helyen, ahol a művész nem eredeti, nagy forradalmár volt, hanem a mesterember becsülettel eszközeivel szolgáltatába szegődött az új iránynak, nagyon sok zavaros, még ki nem alakult dolgot adtak be modern művészet örve alatt. A szellem-forradalmár kísérletei becsületet követelnek,

de a léleknekül másoló tényleg nem érdemel mást, mint véres gunyt.

A tények azonban végül mégis győznek ítéletek felett és a kifejezés letisztult formája feledtetni az átmeneti idők zavarait.

Berki Irma vásznain a moderna pictura olyan letisztult formában, kiegyensúlyozott öntudattal és belső erővel jelentkezik, amely minden gáncsoskodó kritikát eleve kizár.

A közönségnek meg kell néznie ezeket a képeket. Sajátos értéket és egyéniséget már a tárgyválasztásban látjuk. Mindennapi életének környezetét nézi a művész szemével és eddig nem ismert értékeket látat meg a debreceni tájak és emberek karakteréből.

Figurális kompozíciói közt külön méltatást érdemel a két biblikus kompozíció, amelynek a lelki erőkből biztosan kapcsolódó misztikája nem mindennapi festői értéket reverbál, mert első kifejezője a huszadik században újra diadalt vevő lelkiségnek. Színekben leegyszerűsített és hibátlan ritmikával megoldott képe a „Himző lányok“ abszolút értékű alkotás. A két alak súlypontja a kompozíciónak is magja. A mozgások könnyedsége sehoh se merevül el és

sehöl sem törí át a művészileg megkövetelt zártságot.

„Kerekes Géza-utca”, „Kertek alatt” és „Keresztutnál” című képeiben érdekes fénypraktika megoldását keresi és nincs is messze a megoldástól. A keresztbe menő árnyékok és fénycsíkok színeit nem részletezi, hanem nagy foltokban rakja fel. anélkül, hogy a kifejező erejét elvesztené. Festőileg jól értékesíti haueratait, ami különösen a „Szomszédház” és az ebből a szempontból is érdekes „Kertek alatt” című képeiben mutatkozik.

Pasztelljei mellett, amelyekben a színek halmozásával sejteti a kifosztott természet gazdagságát, megérdemelt feltűnést kelt üvegablak terve is, amelynek anyagszerű megoldása és gondolati tartalma hibátlan.

A portré mindig izgató probléma. Benne van az egyén és benne a kor. Régi képek kényurakat, zord harcosokat mentettek át az utókor számára. Berki Irma portréja Juhász Gézáról messze áll a magarontó kor hősétől, de elénk állítja a mai kor hősét, az idők méhébe tekintő kutató embert.

Önarcképe komoly kék és szigorú fehér színek között néz szembe alkotójával, aki szerető anyaként mutatja képeit a lélek titkait, mindenkinék.

Mez tudjuk-e becsülni?

Kertész Dániel.

A budapesti rádió vasárnapi műsora:

9.00: Hírek, kozmetika. 10.00: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök. 11.00: Egyházi zene és szentbeszéd a kir. udvari és várplébánia templomból. Szentbeszédet mond Kriegs-Au Emil városmajori plébános. — Közreműködik a terézvárosi templom korusa. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Svéd Sándor. Karnagy Berg Ottó. E hangverseny szünetében „Rádió krónika”. Elmondja: Papp Jenő. 2.00: Gramofonhangverseny. 1. Strauss János: Kék Duna keringő (Bode és cigányzenekarára). 2. Eauré: Iszahan rózsája (Ninon Vallin.) 3. Beilieu: A bagdadi kalifa (Párizsi opera zenekara, vez. Ruhlmann.) 4. Strauss: Mesék a bécsi erdőből (Párizsi opera zenekara. 5. Donato—Zorillo: Se va la vida, tangó (Manuel Pirazzo argentinai tangózenekara). 6. James—Swift: Foxtrott a „Little schow c. filmből (Pathé zenekar.) 7. Puig: Kis rózsák (Fredo Gardoni.) 8. Gilbert—Luer: Ri de on Vacuero, tangó (Sam Lenin tangózenekara.) 9. Magidson—Cleary—Washington: Két foxtrott a „Forward pass” c. filmből (Pathé zenekar.) 10. Yradier. La Paloma, tangó. (Bob Haring tangózenekara.) 11. De Sylva—Brown—Henderson: I'm a dreamer (Roy Smeck's hawai trió.) 12. Irving Berlin: To be forgotten, valse (Pathé jazz zenekar.) 13. Mayne: Keringő-duett a „Jazz király”-ból (Burner és Perez gitárkísérettel.) 14. Conrad—Michael—Gottler: Foxtrott a „Song of Kentucky” c. filmből. (Phil. Spitalny jazz.) 15. De Sylva—Brown—Henderson: Foxtrott a „Sunny side up” c. filmből. (Eddy Peabody.) 16. Molnár—Lovász: Négy fekete ló.

(Szánthó Gyula. 3.00: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata, Horn János m. kir. kertészeti felügyelő: „A gyümölcsfák ültetésének ideje és módja.” 3.30: Az iskolán kívüli lépművelés rádióelőadása (Rádió Szabadegyetem. 1. Magyar nóták. Játsza Bura Sándor és cigányzenekara. 2. Imre Sándor dr. egyetemi tanár: „Mit tanulhatunk ma Széchenyitől?” 3. Magyar nóták. Játsza Bura Sándor és cigányzenekara. 4. Tóth László dr. „Havi világkrónika.” 4.35: A „Rádióélet” gyermekjátzóórája. (Harsányi Gizi előadása.) Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.10: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye a székesfővárosi Vigadó nagyterméből. Közreműködik Molnár Alice (hegedű), Dullien Ella (ének), és Faragó Ferenc dr (ének). Karnagy Bor Dezső. 7.15: Sport és löversenyeredmények. 7.30: Énekes színmű a Studióból. „Lili.” — Énekes színmű 3 felvonásban. Irták Ifennekuin és Millard. Fordították Fáy I. Béla és Éva Lajos. Zenéjét szerette Ifervé. Rendező Sik Rezső. Karnagy Márkus Dezső. Bevezetőt mond: Verő György. 9.35: „2000 év muzikája gramofonon.” Ludwig Koch tanulmánya vitéz Somogyváry Gyula fordításában és előadásában. Utána: Pontos időjelzés. Majd: Radics Józsa és cigányzenekarának hangversenye a Vadász-úti-szállóból.

Budapest, október 5.

9.15: A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye. Karnagy Szölössy Ferenc. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat, vízjárásjelentés magyarul és németül. 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1.00: Időjelzés, időjárásjelentés és vízjárásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek. 4.00: „Asszonyok tanácsadója” (Arányi Mária előadása.) 4.45: Időjelzés, időjárás és vízjárásjelentés, hírek. 5.00: Rozáli hat völlegénye. Elbeszélés. Irtá és felolvassa Kiss Menyhért. 5.25: Gróf Vay-Mikes Sarolta zongorahangversenye. 5.50: „Nyolevan év” Ditrői Mór előadása. 6.10: Az Egyetemi Énekkarok szőlőkertjének hangversenye. (Imre Vince, Olgyay Csikár, Arany Sándor, Balla Károly.) 6.50: „Budapest utcáinak esztétikája.” Gelina Frigyes előadása. 7.20: Vörös Károly és cigányzenekarának hangversenye. 8.10: „Brassai Sámuel” Boross György dr. kolozsvári unitárius püspök előadása. 8.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Kone János (hegedű). Karnagy Dohnányi Ernő dr. Utána: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd: A Fejes-szalonzenekar, valamint Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Ostende kávéház-ból, Kalmár Pál közreműködésével.

ÁRVERESI HIRDETMEY.

Folyó évi október hó 5-én délután 4 órakor Debrecenben, Szent Anna-utca 5. szám alatt 1213 P becsértékű kegyeszek és egyéb ingók, szükség esetén becsáron alul is, elárvereztetnek. Debrecen, 1931. szeptember 7.

Dr. vitéz Egyházi Béla bírósági végrehajtó.

Hova megy oly sietve?

Megyek a Szőlői Dohánytözsébe, Osztályorsjegyet veszek, főnyereményt ott nyerek. Szerencsés szám megkapható Hatvan-utca 1. szám alatt.

HAJDUFÜLD

Szerkesztő: MEISSNER KÁROLY,
1 Tiszántúli Mezőgazdasági
Kamara titkára.

KÖZGAZDASÁGA

A szövetkezeti székház

Irtá: Iovag Manz György

A kooperáció technikai keresztülvitelére szükséges, hogy nemcsak egy országos központi vezetőség létesüljön, amely ennek a kooperációnak ütemét és egész irányát szabályozza, de az egyes fiókokban is létezzen egy hely, — mint az emberi testnek szíve — ahol a község gazdasági életének összes számai összefutnak. A szövetkezeti életben ez a központi szerv a székház. Kérem olvasóim! ne gondoljanak ez alatt valami fényes palotát tág üzemhelyiségekkel, kényelmes berendezett irodákat igazgatói lakással, hanem inkább azokra a középkori egyszerű, szegény nagykereskedői „kontorok”-ra, ahol milliós áruforgalom mellett egy pár szobából intézték az ügyeket, ahol a kontor mellett közvetlenül a raktárak, műhelyek és szállítójármű-színek sorakoztak fel egymás mellett, egymás hegyén-hátán szűk területen és ahol éjjel-nappal jöttek-mentek az érdekeltek ügyfelek száza szakadatlan tömegben. Minél kisebb rezsiköltség és koncentráltabb egységes fekvés, annál nagyobb forgalom bonyolítható le.

Ha falvainkban szétnézünk, sok helyen találunk már épületeket, amelyek vagy társadalmi, vagy gazdasági közcélkat szolgálnak, de jellegük messze eltér attól, amit egy modern szövetkezeti székháztól kívánunk. Nem az a lényeges, hogy minék nevezük, lehet az falusi kaszinó, kultúrház, a fontos annak tulajdonképeni rendeltetése és kihasználása. Falvainkban például ezek a házak rendszeresen üresen állanak, mert a falu közönségének csak este van ideje arra, hogy összejöjjen. Este aztán van egy kis társalgás, egy kis barátságos borozgatás, egy alkalmi alsós-parti, politizálás, üzleti megbeszélés. Van ott könyvtár és ujság is, talán még rádiót is hallunk. És ha a fiatalságnak kedve kerekedik, táncra is perdül. Aztán alkalmi guzdaggyűlésekre, vándorelőadásokra, sőt választási gyűlésekre is felhasználják néha. Ez így mind jól van, csak ezért kár egy külön házat építeni és fenntartásának

költségeit viselni. És biztosra veszem, hogy ugyanabban a községben létezik még külön egy tejszövetkezeti üzemhelyiség, a gyümölcstermesztők üzemvezetőségének üzleti helyisége, egy fogynasztási szövetkezet hollója, ezek persze megint mint külön vannak és csak nappal állanak nyitva, sőt valószínűleg csak a délelőtti órákban. Micsoda hely és időpocséklás az egész vonalon! És hol marad a kooperáció? Pedig e sok helyiség mellett még sok közhasznú intézmény és berendezkedés hiányzik, mert nem telik azoknak létesítésére.

Egy modern mezőgazdasági szövetkezet keretében egy községben csak egy székház létezik, ez a társadalmi és gazdasági életnek központja. Bármely falusi 4—5 szobás ház, amely egy kb. egynegyed hold belsőséggel is bír, kezdetben teljesen megfelel. Később szükség szerin kiépül. A fődolog, hogy a szervezkedés kezdetétől meg legyen egy pont, ahonnan az egész falu életét irányítják és ahová az összes gazdasági és társadalmi érdekek összpontosulnak.

A székházban vannak a fiók iroda-helyiségei, mindössze egy szoba, ahol megtaláljuk a pénztárt, a gazdasági nyilvántartásra szolgáló kimutatásokat. Ide érkeznek a központi vezetőségnek utasításai, információi és innen mennek naponként a jelentések a központhoz. A fiók székházának összes helyiségei éjjel-nappal nyitva állanak, éjjel a következő napi indítások és egyéb szükséges munkálatok folynak, amint azt a szövetkezeti fiók bemutatásánál már felsoroltam, kora reggeltől estig történik az irányítás, terménybeszolgáltatás, kiutalás és csak estefelől változik át a székház kaszinóvá, olvasóteremmé, táncteremmé, színházzá stb. A székház telkén pedig a műhelyek, raktárak, csomagoló és osztályozó csarnokok, a gép és jármű-garageok, szerszámkamrák, a munkás, gyermek és csecsemő otthon és végül a népkonyha állanak.

Ma még hiába keresem falvainkban az igazi székházat.

Harminc millióval emelkedett a bankjegyforgalom

Budapest, október 3.

A Magyar Nemzeti Bank jegyforgalma a szeptember 30-iki kimutatás szerint a szeptember 23-iki forgalommal szemben 30.6 millió pengővel 382 millió pengőre emelkedett. A bankjegyforgalom emelkedését a giróki fizetések és váltólezárolások idézték elő. Az állam saját számlájáról 16.4 millió, egyéb számlákról pe-

dig 3.5 millió pengő kiutalás történt, úgy, hogy a girókövetelések állománya összesen 19.9 millió pengővel csökkent. A váltótárca állománya 15 millió pengővel növekedett. Az érckészlet 1.2 millió pengővel apadt. Az egyéb követelések 22.7 millió pengőt, egyéb tartozások pedig 19.6 millió pengő csökkenést mutatnak.

Változatlanok az árak a terménytözsden

A készáruvásáron a rozs kivételével, amely 10 fillérrel drágult, az összes cikkek ára változatlan volt, általában mérsékelt forgalom mellett. A határidőpiacon eleinte barátságos volt az üzlet irányzata, később azonban körülbelül 20—25 filléres árcsökkenések voltak a márciusi buzánál, amit azzal hoztak összefüggésbe, hogy az export vonatottsága miatt az export célokra vásárolt és egyelőre beraktározott készáru elie-

nében arbitrázs eladások történtek. A délelőtti legmagasabb árfolyamokkal szemben a rozsnál is volt néhány filléres csökkenés. A májusi tengeri 15 fillérrel olcsóbb volt zárlatkor, mint a megnyitásnál.

A lisztárak nem változtak. Határidőüzlet: Buza: március 10.72, 73 75, 74, 75. 69, 55, 52, zárlat 10.52—53. Rozs: március 11.00, 10. 03, 10. 10.95, zárlat 10.80—85.

Tengeri: május 12.95, 93, 90, 80. Zárlat 12.80—12.82.

Készárúzet:

Buza: tiszai 77 kg 8.45—8.65, 78 kg 8.60—8.80, 79 kg 8.75—8.95, 80 kg 8.80—9.05, ftiszai 77 kg 8.25—8.40, 78 kg 8.40—8.55, 79 kg 8.55—8.70, 80 kg 8.65—8.75, fejm., dtuli, pestv., bácskai 77 kg 8.20—8.30, 78 kg 8.35—8.45, 79 kg 8.50—8.60, 80 kg 8.60—8.70.

A különleges (80 kg) tiszai buza 9.50—10.25 P.

Rozs: pestv. 8.80—8.95, egyéb rozs 8.80—8.95, tak. árpa I. 14.75—15.25, tak. árpa II. 14.25—14.50, feiv. sörárpa 18.00—20.00, egyéb sörárpa 16.50—17.75, zab I. 18.00—18.50, zab II. 17.80—18.00, egyéb tengeri 16.00—16.50, korpa 10.15—10.25, 8-as liszt 13.50—13.70, repce 20.00—20.75, köles 15.00—16.00, lucerna 72—87, lóhere ar. 115—120, szösös búkköny 27.00—27.50, lenmag I. 22.00—22.50, lenmag II. 21.50—22.00, kék mák 64—66, Vikt. borsó 20—24, expr. borsó 16—18, fehér bab 17.50—18.50, fűribab 26—27, lencse, kis 20—23.

lencse, nagy 30—33, sz. répaszel. 9.50—10.00.

Valutafolyamok

Angol font 20.80—22.30, Beiga 79.25—80.25, Cseh korona 16.84—16.98, Dán korona —, Dinár 9.93—10.03, Dollár 571.75—575.75, Francia frank 22.60—22.90, Hollandi forint 228.40—230.20, Lengyel zloty 63.40—64.20, Lei 3.38—3.46, Leva 4.08—4.20, Lira 28.45—29.25, Német márka 135.05—136.05, Norvég korona —, Osztrák schilling —, Svájci frank 111.15—112.15, Svéd korona —.

Debreceni termény- és takarmány- piaci árak.

Buza 6.80—7.00 és a boletta, Rozs 6.50—6.80, Árpa 13.60—13.80, Tengeri ó 13.80—14.00, Tengeri új 9.00—9.50, Tengeri csöves 6.00—6.70, Lucerna 8.50—11.00, Széna 6.00—9.00, Búkköny 7.30—8.00, Szalma 2.00—2.50, Tök, fehér 2.20—2.50, Fehér krumpli 7.50—9.00, Rózsa krumpli 11.00—12.00, Király rózsa krumpli 8.50—10.00 P.

távolugrás, diszkoszvetés, gerelyhajítás, 200 és 1500 m-es síkfutás. Ezenkívül ifjúságiak részére magasugrás, 200 m-es gátfutás és 3000 m-es síkfutás szentorok részére 600 és 2000 m-es síkfutás, 400 m-es gátfutás, diszkoszvetés és hármasugrásból rendez versenyt. Nevezéseket még a helyszínen is elfogad dr. Majzik László ker. előadó.

Kegyeleti stafétafutó verseny

A Magyar Athletikai Szövetség keleti kerülete Debrecenben, 1931. évi október 6-án 16 órai kezdettel a háboruban hősi halált halt névtelen hősök emlékére a városon keresztül kegyeleti stafétafutó versenyt rendez.

A versenyt 10-es csapatok részére rendezik: a) sportegyesületek; b) katonai és közrendészeti szervek, honvédség, vámórség, csendőrség, rendőrség, pénzügyőrség stb.; c) középiskolák; d) levéteszapatok és e) egyéb alakulatok részére.

Az egyes csapatokban ifjúságiak, juniorok, kezdők, újoncok ebbeli minőségük elvesztése nélkül indulhatnak.

Nevezési zárlat 1931 október 5-én 18 órakor. Nevezések dr. Majzik

László ker. előadó címére Debrecen (Városháza) küldendők.

Nevezési díj nincs. Az egyes csapatok által leteendő koszorúk beszerzéséről a kerület gondoskodik. Minden csapat utolsó futója a beérkezés sorrendjében a koszorút a hősi emlékmű talapzatára helyezi.

Díjazás: az elsőnek beérkező sportegyesületi csapat egy évre védője lesz a Volt 39-esek bajtársi egyesülete által alapított örökös vándordíjnak, míg a legelsőnek beérkező katonai csapat védője lesz a Versényi Tibor időleges vándordíjnak, mely háromszor egymásután vagy öt sorrend nélküli győzelemmel a győztes csapatot tulajdonába kerül. Ezenkívül minden csoportban az elsőnek beérkező csapat arany-, a második csapat ezüst- a harmadik csapat pedig bronzérmét nyer.

Vásárok jegyzéke

Október 4-én: Alpár, Kiskunfélegyháza (sertésvásár nincs), Pilis, Szege (Sertésvásár nincs), Törökszentmiklós Zala (sertésvásár nincs), Kirakodóvásár: Mezőberény, Senveháza.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

TESTEDZÉS

Bocskay-Attila

A válogatott mérkőzések miatt megváltozott programnak megfelelően a Bocskay és Attila közötti előrehozott I. ligabajnoki mérkőzést ma tartják meg Miskolcon. A mérkőzés fontosságára való tekintettel a Bocskay még szombat délelőtt elutazott s az este meg is érkezett Miskolcra, hogy pihenten álljanak ki a vidéki rivális ellen. A mérkőzésre Debrecenből is jó néhány drukker utazott el, hogy kedvenc csapata mellett tüntessen. A mérkőzés kimenetele teljesen nyílt, ha azonban a Bocskay csatársora ma reggel jó napra ébredt, akkor az egy-két gólos győzelem elmaradhatatlan. A mérkőzést Stern Tibor vezeti.

Az Osztrák—Magyar

válogatott mérkőzés iránt, mely ma Budapesten lesz megtartva, óriási érdeklődés mutatkozik. A magyar csapat összeállítása a beteg játékosok hiánya miatt gyengén sikerült, ugyanígy, hogy ezáltal az osztrákok minimális győzelme sem volna meglepetés.

Négyes amatőr bajnoki mérkőzés a Vasutas pályán

A Bocskaynak hírtelen közbejött miskolci ligamérkőzése dacára is lesz látványos a debreceni futballközönségnek, mert a véletlen szerénye folytán talán éppen a legérdekesebb amatőr bajnoki mérkőzések kerültek erre a vasárnapra és pedig az amatőr egyesületek helyes pályapolitikája folytán mind a négy mérkőzés a DVSC Diószegi-úti pályáján. Az első mérkőzés már háromnegyed 10 órakor kezdődik, mikor is a

Villanygyár—Bőrös

csapatai csapnak össze. — Az utána következő, háromnegyed 12 órakor kezdődő

Székgyár—DTE

mérkőzés már komoly összecsapások számát, a DTE még csak a Vil-

lanygyár ellen tudott győzni, míg a Székgyár már a Vasutastól szerzett 2 pontot, de mellettük szól az utolsó barátságos mérkőzés eredménye is, amikor 6:1 arányban győzték le a DTE-t. Fél 2 órai kezdettel jön a forduló legizgalmasabb mérkőzése, a

DEAC—Textil

mérkőzés amelynek érdekessége, hogy mindkét csapat veretlenül áll. A DEAC eddigi összes mérkőzését megnyerte, míg a Textil veretlenül, kapott gól nélkül áll az első 4 mérkőzése után. — A borús idő miatt valamivel korábban, 3 órakor kezdődik a

DKASE—K. Move

mérkőzés, amelyen a karcagi csapatnak kell bizonyítani eddigi szép eredményeinek a realitását. **Felhívás.** A DKASE felkéri összes játékosait, hogy délután fél 3 órakor a Vasutas-pályán teljes számban megjelenni sziveskedjenek. **Intéző.**

Base-ball mérkőzés a villanygyár Bocskay téri sportterén. Vasárnap délután fél négy órai kezdettel a villanygyári TOLDI és KIE BOTOND csapatok Base-ball mérkőzése kerül lejátszásra. A mérkőzést az egyetem közkedvelt professzora, Welsh Tamás vezeti.

Felkérem a villanygyári Base-ball csapat tagjait, hogy vasárnap délután 3 órára teljes számban legyenek a villanygyári sporttelepen. **Intéző.**

Kerületi atletikai bajnoki verseny

Vasárnap délután 2 órai kezdettel az egyetemi sporttelepen rendezi meg a MASz keleti kerülete a kerületi szenior dekatlon bajnoki verseny II. részét: a rudugrást, gerelyhajítást, diszkoszvetést 110 m-es gátfutást és 1500 m-es síkfutást, azonkívül a 10 km-es síkfutó bajnokságot. **Ifjúságiaknak pedig a kerületi bajnoki versenyt, melynek száma.**

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban a Debreceni Újságban és a Debreceni Független Újságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett közlünk. Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a 1—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Levelezés

AROMAS, zamatos kávét Király üzletében vevő előtt pörkölik. Dégenfeld-tér 11.

Házastág

36 éves gyermektelen elvált asszony férjhez menne egyszerű munkásembert, kinek kisebb gyermekei vannak. Pesti-utca 27. 2372

Férjhez menne 39 éves elvált asszony 12 éves fiával állami alkalmazottnak, kinek 1—2 kisebb gyermeke van előnyben. Péterfia 53. kapu alatt jobbra. A

Betöltendő állás nőknek

Bejárónő jelentkezzen délelőtti órákra. Deák Ferenc-utca 11. 590

Bejárónő felvétetik Kossuth u. 26., kerestéppület, jobb áru. 2445

Főzni tudó nő felvétetik, német előnyben. Értekezni — Jókai-u. 9-a. Jobbra 245

Házvezetőnőnek magános urhoz vidékre ajánlkozom, hosszú bizonyítvánnyal, Nyomató-u. 10. 2413

Hivólány ajánlkozik bejárónak vagy mindenest henteskónak. Csapó-u. 85. 2365

Perfekt fehérnemű varróleány felvétetik Gottlieb szalon, Piac u. 49. Ugyanott elsőrangú toledózónő jelentkezzen. 664

Betöltendő állás férfiaknak

Hetesnek 16—18 éves fiú felvétetik. Szalámgyár, — József kir. herceg-u. 39. sz. 592

Doctor juris ügyvédjelöltet keresünk komoly munkaerőt, jó fizetéssel. Kereskedelmi érettségi, féláru vasúti jegy előnyt biztosít. Bészletes írásheli ajánlatot „Roktor” jellegre a kiadóba. 12

Konvenció tehenészt 15-re, vagy 1-re felveszek. Eötvös-utca 112. 2390

Házmeztart felveszek, magános házaspárt, vagy nőt. Mezena-u. 2. 2412

A elpőszakmában teljes jártassággal bíró elárúsítók ajánlkozzanak írásban Mandel Lipót R-T-hoz. 621

Konvencióra megbízható idősebb házaspárt tétre, vagy esztendőre felveszek. Homok-utca 72. 1402

Gyermeztelen házaspár házmeztartnak azonnalra, vagy 15-re felvétetik. Komlóssy-ut 30. 2425A

Ingóságküzvetítési ügyben jártas, feltétlen megbízható egyént keresek, percentuális jövedelem biztosítása mellett. Ajánlatokat „Biztos megélhetés” jellegű alatt a kiadóban kérem 2451

Kitűnő önállósítási alkalom textil vagy kézimunkaszakmabelinek. — Cim a kiadóban. 593

Vidékre bádoggossegéd teljeás el-lással kerestetik. Jelentkezni: hétfőn, Deák Ferenc utca 9., kereszt épület. 665

Kertész tanuló 4 közép iskolával felvétetik. Gulyás kertész Budai Ezsaiás u. 27. 3464

Bejáró takarítónőt reggel hat-tól tízig felvesz ügyvéd. Piac utca 68. 692

Alkalmazottat egyezer pengővel felveszek. Biztos fedezetű üzletbe. Cím a kiadóhivatalban. 3468

Egy ügyes megbízható, erősebb fiú biciklivel kitűnő felvétetik. 5-én délután. Kishegyesi út 58., sütődebe. 707

Cipészsegédet felveszek. Jelentkezni: Vörösmarty utca 16. 675

Kifutófiú felvétetik, csemege üzlet. Piac utca 55. szám. 795

Egy fiatal pincér felvétetik Cegéled utca 20. Szabó vendéglő. 681

Egy fiú szabó tanulóknak felvétetik Csáky, Szappanos u. 11. 380

Allást kereső nők

Perfekt házvezető, remekül süt, főz, varr, délután német órákat is ad, — elsőrangú bizonyítványokkal állást keres Cím a kiadóban. 602

Hölgyfodrásznő, fiatal urileány, Budapest belvárosi gyakorlattal elhelyezkedést keres. Ajánlatokat — „Perfekt munkás” jellegre a kiadóba. 565

Deutsches Fraulein wird aufgenommen. Adresse in der Redaktion. 2432

Allást kereső férfiak

Háromezer óvadékkal háztelügyelőnek, kijárónak, irdaszolgának elmenne fiatal iparos. Cím a kiadóhivatalban. 2312

Butorozott szoba

Butorozott különbejárati szép szoba, fürdőszobával 1-2 személynek kiadó. — Hatvan-u. 2. 2327

Különbejárati csinosan butorozott szoba kiadó. Széchenyi-utca 31. Első keresztépület. 2370

Különbejárati udvari butorozott szoba 1-2 személy részére kiadó. Miklós-utca 26. sz. 2292

Szép utcai butorozott szoba olcsón kiadó. Epereskr-t-u. 8. 600

Különbejárati udvari butorozott szoba 15-ikére kiadó, Kossuth utca 61. 2425

Kiadó butorozott szoba Péterfia 6 sz. kapu alatt jobbra 2422

Különbejárati utcai butorozott szoba kiadó Gönczi-u. 5. — Kollégium mögött 2393

Kapualatti teljesen különbejárati butorozott utcai szoba kiadó. Magoss György-tér 27. 2414

Butorozott szoba kiadó Eötvös-u. 55. 2353

Különbejárati utca szép butorozott szoba „Uraknak” kiadó Simonffy 47. 2441

Butorozott szoba kiadó, esetleg teljes ellátással is. — Thaly Kálmán-u. 13. 2330

Különbejárati jól butorozott szoba kiadó. Széchenyi utca 15. emelet. 674

Különbejárati légfűtéses szoba azonnal kiadó. Tolnai, Bika-bérház, I. em. 8. 694

Szépén butorozott szoba, vízvezetékkel olcsón kiadó Arany János u. 40., délután 2-4-ig. 3469

Különbejárati csinosan butorozott szoba kiadó. Klein Degenfeld-tér 3. 601

Kiadó különbejárati utcai butorozott szoba. Kékes-utca 80. 598

Különbejárati tiszta butorozott szoba kiadó. Ára 25 pengő. Hunyadi-utca 12. szám. 2388

Különbejárati csinosan butorozott szoba kiadó. Széchenyi-utca 31. Első keresztépület. 2387

Csinosan butorozott különbejárati szoba kiadó. József kir. herceg-u. 35. II. 2388

Kiadó olcsón különbejárati, féregmentes butorozott szoba Ajtó-u. 3. 2327

Különbejárati utcai butorozott szoba kiadó. Széchenyi utca 14. 644

Különbejárati butorozott szoba azonnalra kiadó, egy vagy két ur részére. Rothermere 6. 646

Hónapos szobákat lehet kapni. 1 ágyas P 30, 2 ágyas P 60, fűtés és világítással együtt. Frohner-szállóban. 658

Különbejárati butorozott szoba vízvezeték, mosdóval 30 pengőért kiadó. Honvád u. 9.a. 2338

Kiadó Sesta-ut utolsó nyaralójában, tanári lakásokkal szemben butorozott szoba. 2442

Csinosan butorozott különbejárati, világos utcai szoba, egy-két személy részére fürdőszoba- és zongora használattal kiadó. Hatvan u. I. II. emelet 17. 643

Kiadó szépen butorozott utcai szoba, Batthyány utca 5. szám alatt. 2441

Kiadó lakás

Emeleten 2 nagy világos udvari szoba irodának vagy üzlet céljaira is kiválóan alkalmas. Széchenyi-utca 11. 599

5 szoba, hallos lakás, minden komforttal Simonffy-utca 7. alatt kiadó azonnal. Ugyanott egy szoba, fürdőszobával garzon lakás nov. 1-re kiadó. 604

Modern egyszobás lakás november 1-ére kiadó. Timár 38. 2386

Háromszobás utcai lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Fűvészkert-u. 14. 2378

Bármikorra kiadó intelligens párnák csinos kertre néző lakás. Havi 45 P. — Magoss György-tér 1. 2384

Két szép szoba, konyha, kamara október 15-re kiadó. Jókai u. 32. 640

Kétszoba, konyha, spájz kiadó Boldogfalva-utca 6. sz. 2031

4 szobás komfortos lakás november 1-re kiadó. Jókai-u. 6. 2360

Egy szoba, konyha, spájz lakás október 15-re kiadó Csillag-u. 35 1400

Kiadó 2 szoba, előszoba, konyha, összes mellékhelyiségekkel Péterfia 6 sz. kapualatti jobbra 2423

Központban egy-két szoba, butorozva kiadó. Kálvin-tér három. ügyvédnél. 679

Kétszobás komfortos lakás Piac u. közelében november 1-re kerestetik. „Portos fizető” jellegre. 683

Négyszobás utcai lakás minden mellékhelyiséggel együtt — november hó 1-re kiadó Nagyvárad utca 14. 691

Utcai 1 vagy 2 szobás, fürdőszobás lakás november 1-re kiadó. Varga u. 27. Megtekinthető fél 1-ig 3-ig. 690

Kiadó Sámsoni uton magánosház, 2 szoba, fürdőszoba. Értekezni Apaffy 10. gépésznél. 701

4 szobás parkettes, fürdőszobás. Piac utcára néző és 2 szobás garzon lakás kiadó. Értekezni földszinti 1., irodában. 686

Kiadó 2 szobás, fürdőszobás lakás. Barna utca 2-b. 693

5 szobás modern második emeleti lakás azonnal kiadó Piac utca 68. 695

Kiadó három szobás villa a Sestakertben. Az Andrássy-ut 23. sz. alatti jelenleg Pojany Mihály által lakott három szobás villaépület f. évi november 1-ől 1932. évi május hó 1-ig szabadkézbe bérbeadó. Értekezni lehet Varskó-haza I. em. 35. sz. alatti helyiségben naponta a hivatalos órák alatt. 1403

Négyszobás hallos uri lakás novemberre kiadó Rákóczi u. 4. I. em. balra. 638

Modern négy- és háromszobás szépen kiadott lakások kiadók Csapó-utca 59. 1389

Kiadó gyönyörű 2 szoba, — esetleg butorozva, — fenyves kertre néző balkonnal, garzonnak különösen alkalmas. Péterfia 48. Utcai emelet. 2381

Kiadó utcai szoba, konyha, spájz összes mellékhelyiségekkel kiadó Simonffy-u. 41. sz. 1949

Kiadó 4 szobás fürdőszobás lakás Vigkedvű Mihály u. 16. Két részben is kiadó 2416

Különbejárati utcai szép kényelmes tiszta szoba előszobával, fűskamrával, villannyal, kapukules-csal 1-2 urnak kiadó. Simonffy-utca 47. szárn. 2371

Teleky 46. azonnal kiadó üres pincészoba 15 pengőért. udvari üres szoba 10 pengőért. Értekezni Szt. Anna-u. 33. 2414

Kiadó november 1-re 2 szobás utcai és 2 szobás udvari lakás, Mester-u. 21. sz. 2455

Kiadó lakás 2 szoba, fürdőszoba, konyha, kamara és nagy kert használattal. Martinovics-u. 3. 2418

Kiadó lakás egy utcai szoba, előszoba és fürdőszoba napcsoldalon kiadó. Mart. Novics-utca 3. 2417

Utcai lakás, 2 szoba, konyha mellékhelyiségekkel kiadó november 1-re. — Bethlen-u. 46. 1046

Kiadó egy szoba, konyha, kamaras lakás. Csígekert utca 11. sz. 672

Kiadó 2 udvari szoba, mellékhelyiségekkel, külön udvarral Csapó utca 50. 678

2 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel kiadó. — Arany János-utca 16. 605

1 szoba, konyha, előszoba, udvari lakás kiadó. Iskola-utca 1. szám. 2389

Kiadó kétszoba mellékhelyiséggel. Rákosi Jenő (volt Király) 5. szám. 2333

Háromszobás fürdőszobás komfortos modern lakás novemberre kiadó Simonffy-utca 40. 609

Kétszobás utcai komfortos lakás újonnan épült házban Kölcsei-utcában november 1-re kiadó. Értekezni délután Szappanos-utca 22. Ugyanott kétszobás udvari lakás is kiadó november 1-re. 2295

Modern négy- és háromszobás lakások november elsőre kiadók. Csapó-u. 59. sz. 2323

Kiadó családi ház Szabolcs utcán. Értekezni Lezerédi 38, Köntöskert, hol meg is tekinthető 2406

Háromszobás földszinti udvari lakás novemberre kiadó. Értekezni Arany János 20. emelet. 648

Kiadó 2 szoba, konyha, 2 sertéstartással. Tiszti-selőtelep, Bornemisz-sza-u. 8. 2266

Poroszlai-ut 66. Egy szoba, konyhából álló lakás kis család részére kiadó. Értekezni Piac-u. 16. III. em. I. ajtó alatt 605

Kiadó egy kapualatti különbejárati utcai szoba, magános ur részére, — október 15-re. Baros u. 15. 2419

Egy szoba, konyha október 15-re kiadó. Kékes 24. 2453

Utcai szoba, konyha lakás fűskamara, sertés laká-vi 16 pengőért kiadó. Létai-ut 20. 2411

Kiadó egy szép szoba, konyha, speiz november 1-re. — Nagyvárad u. 17., volt Szív u.) 662

Ötszobás földszinti utcai fényes uri lakás kiadó. Értekezni Arany János 20. 649

Udvari kettő szoba, konyha, szép lakás novemberre olcsón kiadó. Kandia 8. 2450

Kiadó 2 szoba, előszoba, konyha, speiz, Csillag u. 70. Értekezni lehet Kossuth utca 11. sz. Nagy Kata hölgyfodrász. 2444

Kiadó tágas udvari pincészoba esetleg házmesteri teendőkért. Batthyány u. 7. 2486

Kiadó kétszobás udvari lakás, november elsejére. Faragó u. 7. 2439

4 szobás komfortos lakás november 1-re kiadó. Jókai u. 6. 2429

Kiadó József kir. herceg 65., egy szoba, konyha lakás és egy szoba, esetleg a kettő együtt. Ertekezni Mezeinél, Svetits bérház III-ik lépcső 663

Kiadó három szoba, előszoba, konyha, kamara mellékhelyiségekkel. Domahidy u. 10. Hungaria malom mellett. 657

Kiadó két szoba mellékhelyiségekkel. Ötmalom u. 1. Megtekinthető 2-5-ig. 654

Két szoba, konyha, előszoba sertés tartással kiadó. Vörösmarty 14. 665

Modern kétszobás lakás kiadó. Szappanos u. 18. sz. 669

Pincelakás kiadó. Garai utca 25. — Értekezni Szent Anna 7. 8463

Lakás és szoba kereslet

Keresek
 november 1-re kétszobás lakást istállóval, Debrecenben. — Cim: Keszler, Nyirábrány. 583

Ajánlat

KIRALY
 kávéi mégis a legjobbak! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. **Dégenfeld-tér 14. szám.**

Szemüvegek.

hőmérők, látszerek legolcsóbban Paulo vésnök bélyegzőkészítő és látészerezkeskedőnél, Battyány u. 22. 8847

Glycinea,

egy- és kétléves, magas törzsű pőszméte eladó. Angora cica megvételik. Domokos Lajos-u. 24. 2324

Istálló

négy darab jószágra kiadó. Kishegyesi-ut 17. 2365

Csemege szőlő

Saszla, muskotály vegyesen kilója 30 fillér Kapható Zöldfa utca 1 Molnár Lukátsnál. 1401

Bánkuli

veömag buza még mindig kapható. Cegléd u. 14. A

File kézimunka

terítőt, függönyt, kredentakarót, olesón készítek. Fűvészkert utca 42. II. 611

Zongora

különö hangu, rövid, bécsi bérbeadó. Miklós utca 41., udvarban. 1044

Gobelin

kelme himzést jutányosan vállal Papné, Arany János u. 17., III. lépcső. 2358

Tölgyszőlő

apróra felvágva, kazalba rakva, 120 mázsa eladó. Méliusz-tér 14. 1045

Sakkozók

figyelmébe. Csinos kiállítású, teljesen új fekete szalon sakkasztal eladó. (Aki 35 pengőért kérte elviheti.) Burgondia u. 14. A

Elegáns

ruhák 10 pengőtől, köpenyek, estélyi ruhák mélyen leszállított árban készülnek. Róth Zsuzsi divatszalonjában Piac 58. 2452

Apróhirdetésekre, előfizetésekre

minden felvi ágisítást telefonon a

141 szám ad

Kiadó
 ötven hold fekete föld Hajdusovát határában. Ajló utca 6. 1049

Áron
 alól vásárolhat — prima gyapju szövete- ket férfiruhára, téli- kabátra, felöltőre, esikos nadrágra. Battyány 16. udvarban. 642

Hölgyek figyelmébe!
 Női szabóságom József kir. herceg u. 44. szám alá helyeztem át, juttá- nyosan készítek minden e szakmába vágó angol munkát. Tanulók felvé- tetnek. Szabó Miklós női szabó. 639

Elegáns
 ruhákat 6 pengőtől, — kabátokat 8 pengőtől készítek női szabó. Erőss Lajos 2. 641

Zálogédelulakat
 mindenféle tárgyról leg- magasabb áron veszek Levelezőlap hívásra ház- hoz megyek. Braun, — Cserepes 6. 637

Megnyit
 a Viktóri kaptafagvár lerakata. Hatvan u. 17. Olesó árak. 670

Női
 kalapok és átalakítások legolcsóbban Ábrahám- nál készülnek. Varga u. 1. 630

Kölesönt
 nyújtok első helyi be- kelvezésre. Megbeszé- lések „Magántöke” jel- gére a kiadóhivatalba. 660

Oktatás

Zongorázn
 tanítok, kezdőket és haladókat. — Hélyben gyakorolni is lehet. — Cim: Beresényi-utca 28. szám. 2377

Rádió

100—200 pengős
 rádióvásárlásnál, egy- évi rádióúság előfi- zetést, 200 pengőn túl egy- szép keményfa rádió- asztalt adok. Tasnádi Kovács Sándor rádió- laboratóriuma, Piac-u. 42., Pannonia-udvar. 2207

Teljes ellátás

Lelkés-
 család elvállal ellátás- ra középiskolást. Tan- nálásra felügyelet. — Zongora használat. — Rákóczi 14. 2343

Egyetemi
 hallgatót teljes ellá- tásra elfogadok. Kál- vin-tér 11. Kereszt- épület. 2379

Kereslet

Használt
 jókarban levő gáz- kályhát keresek meg- vételre. Goldberger, — Hatvan-u. 11. 608

Iparvállalat
 részére megfelelő he- lyiséget bérbe kere- sünk. Cim a kiadóban 351

Olesó
 butorozott szobához lakótársat keresek. — Zöldfa 13., keresztépü- let. 2328

Kerítést
 jókarban levőt, hár- mely anyagból veszek Széchenyi ut 14. 2419

Társat
 keresek kevés pénzzel. biztos jövedelmű üzlet- hez. Cim a kiadóban. 2410

Keresek
 a belvárosban esalá- di házat, egyhar- mad kézpénz, kéthar- mad teher átvállalással Cim a kiadóban. 3457

Belvárosban
 kisebb modern házat keresek megvételre. — Ajánlatokat „Kézpénz” jelíge- re a kiadóba. 650

Türt aranyat
 fogaranyat legmagasabb árban vesz Haus Janka Aranybevéltő. Simonffy 7. 553

Veszek
 melegágyra való üve- ket, rámaival, — vagy anélkül. Széchenyi utca 50. 647

Egy
 lovat téli tartásra elfo- gadok. Külső vásártér, Városi szeszfőzde. Nagy 2431

Keresek
 5—10 holdas földet, le- hetőleg tanúval. Ha- lastó utca 10. 2446

Megvételre
 keresek kisebb, lehet- leg adómentes családi házat. Ajánlatokat ár- megjelöléssel „Kézpénz” jelíge- re a kiadó 671

Boros horókat
 keresek megvételre. — Timár utca 31. Németh vendéglős. 3466

Megvételre
 keresek Debrecen kör- nyékén, lehetőleg köves ut és állomáshoz közel jó minőségű, sima felü- letű, barna homokbri- tokot, ca 30 kat. holdat, mely lakó- és mellék- épületekkel el van lát- va. Cim meg tudható a kiadóhivatalban. 2193

Baromfi
 trágyáját, istálló trágyá- ját elhordatom. Értesí- tést Nyomatató utca 3., házmeister. 2431

Vennék
 nagyon szép kézimunka esetleg csipke ügyterítőt Fisher, Kossuth u. 32. 682

Keresek
 5—10 holdas földet, — esetleg tanúval, Halas- tó u. 10. 685

Házat
 keresek megvételre 8— 15.000 pengőig. Balázs Piac 89. 678

Pénzkülesönt
 keresek teljes fedezet mellett egyik ügyfelem számára előnyös fel- tételekkel. Dr. Gorove Lajos ügyvéd, Ferenc József-ut 81. 2363

National
 kasszát, teljesen üzem- képes állapotban ven- nek, Gyógyszertár, Ma- goss György-tér 9. 2361

Vennék
 háromszobás családi házat. Ajánlatot leírás- sal és címmegjelöléssel „Jegyző” Vésztő, köz- ségháza címre kérek. 2359

Keresek
 megvételre 60. esetleg 70 hold olesószőlővel földet épületekkel — Debrecen és Püspökla- dány között. Cim Forster Sándorné, Bé- kés. 2344

Üzlet, műhely, raktár

Kiadó
 a Debreceni Újság kiadó- hivatalának a földszinti he- lyiségekbe való költözésé- vel a Kossuth utca 3. szám alatt az első emeleten két tágas szobából álló lakás. Irodának, üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Érte- kezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1923

Kiadó
 nagy üzlethelyiség és műhely, külön is ipa- vállalatnak. bármire Kassai-ut 2. 2373

Üzlethelyiség
 utcai és udvari is kiadó Ferenc József ut (Piac- utca) 70 szám alatt. — Felvilágosítást ad a Ti- szántuli Mezőgazdasági Híttelintézet, Kossuth u. 5. 516

Egy
 jörforgalmu bevezetett vásártéren levő hentes- üzlet családi okok mi- zatt berendezéssel eladó. Értekezni a kiadóban 2224

10 méter
 hosszú műhely Beth- len-u. 1. szám alatt ki- adó 2395

Kiadó
 Piac-utca 19., Schreiber féle üzlethelyiség és egy kétszobás lakás. Radónál, Széchenyi-u. 11. szám. 616

Kiadó
 Piac-utca 19., Schreiber féle üzlethelyiség és egy kétszobás lakás. Radónál, Széchenyi u. 11. szám. 610

Iparvállalatnak,
 vagy üzletnek, raktár- nak három szép világos pince helyiség azonnal kiadó Rothermere-utca 14. 512

Koresmahelyiség
 az állomás mellett ki- adó. Késes u. 16. 2447

Kiadó
 üzlethelyiségek. A Hat- van u. 1—3. sz. bérház- ban két utcai és egy udvari üzlethelyiség — azonnalra kiadó. Érte- kezni gondnoknál, Kál- vin-tér 17. 2460

Üzlethelyiség
 kirakatokkal nov. 1-re kiadó. Fisher, Dégen- feld-tér 2. 2435

Kiadó
 üzlethelyiségek. A Hat- van u. 1—3. sz. bér- házban két utcai és egy udvari üzlethelyiség — azonnalra kiadó. Érte- kezni g. gondnoknál, Kálvin-tér 17. 1353

Kiadó
 üzlethelyiség, Széchenyi utca 1-a. sz. alatti. Fel- világosítást ad ott a ház felügyelő. 687

Birtok bérlet

Egy
 hold föld bérbeletlen — bérbeadó. — Értekezni Springer könyvesbolt- ban. 693

Eladó ház

Eladók
 adómentes új telepi házak, 2 szobának és kiadók 1—2 szobás la- kások udvarral. Érte- kezhetni Gazdák Bank- ja Kossuth-utca 2424

Csinos
 családi ház eladó, Apa- ffy-utca 35. szám, rész- ben adómentes, minden kényelemmel ellátva. Ára nyolcezer pengő, háromezzerrel átvehető. 614

Eladom
 a vételárnak 20 száza- lékát jövedelmező há- zamat, követítőt díja- zok. Cim a kiadóban. 1047

Eladó
 a Kossuth utca 26. sz. ház, 2 nagy és 4 kisebb lakással, 800 négyszög- ölt telekkel. Felvilágosi- tást dr. Kardos Endre ügyvéd irodája ad, Kos- suth utca 9. szám. 3458

Eladó
 a Simonyi ut 11. számú villa 8 szobával és 1200 négyszögöllel. Felvilá- gosítást — dr. Kardos Endre ügyvéd irodája ad, Kossuth utva 9. sz. 3459

Eladó
 nagyon olesón, sürgö- sen Boldogkertenben. — Csóka utca 24. számú ház, szoba, konyha lakással, 380 öi szép gyümölcsös. Samu János, Hunyadi utca 24

Emeletes
 bérpalota, nagy jövőű Piac-téren, Csokonai-u. családi ház olesón el- adó, Sümeiginél, Csajó- utca 11. 617

Forgalmas
 helyen üzletház több lakással eladó. — Bleuer Imre bankhá- za, Piac-utca 77. 597

Timár-utca 38.
 számú ház eladó. Érte- kezhetni délután 3 —4-ig. 2385

Csinos
 családi ház, minden kényelemmel ellátva, nyolcezer pengőért el- adó — háromezzerrel átvehető. Apaffy-utca 35. sz. 2301

Simonffy utca
 38. számú nagyobb — földszintes ház kedvező fizetési feltételek mel- lett eladó. Értekezni dr. Lengyel ügyvédnél. Jó- zsef kir. herceg u. 6. 1337

Pandur utca
 19. sz. ház 2200-ért el- adó. Bihari-telep. 661

Uri ház
 belvárosban, családi, el- adó. Tessék érdeklődni a Népszövetségi Hittel- szövetkezethél. Szent Anna utca 10. Városi bérházban. 2437

Eladó
 előnyös áron, kedvező fizetési feltételekkel: Poroszlay ut 4. számú adómentes ház 8 szoba, elő- és fűrdőszoba, ösz- szes mellékhelyiségek- kel és 610 négyszögöl szőlő- és gyümölcsös, — Horthy Miklós sugár uton (Poroszlay ut 4. sz. telekből alakított) 300 négyszögöl willatelek. — Tócsokert Faiskola utca 17. számú 1 kat. hold gyümölcsös és ház hely. — Csígekert, Hon- védtemető utca 3. sz. ház két szoba, konyha és mellékhelyiségekkel és 664 négyszögöl gyü- mölcsös. Értekezni: Arany János u. 4. sz. I. em. ügyvédi iroda. 637

Üzletház
Csapó utcában nagy jó-
vedelemmel, nagy telek-
kel eladó. Cim kiadó-
ban. 3462

Sürgős eladások!
Apafi utca 16., értékes-
ház Nyilastelepen Munkás
utca 21. uriház. —
Kondor utca 19., Komá-
rom utca 3. és 7. Teleki
utca 42. szép új ház.
Kigyó utca 3. szép ház.
fürdőszobával, Patai u.
8., Pacsirta utca 64-a
Bővebbet Samu János
vbb. engedélyesenél. Hu-
nyadi utca 24. 3461

Eladó
Pozsonyi ut és Kálmán
utca sarok ház. Erte-
kezni lehet Piac utca
28-c., ház mesternél, a
nagytrafik mellett. 3465

Eladó
szép sarokház, adómen-
tes, Katz telep. Szerem-
lei utca 13. 659

Eladó
adómentes két szoba
konyha, speíz, gang
gyümölcsös 2500. Gerébi
telep Fülöp utca 65. 653

Eladó
Eröss Lajos utca 11. sz.
ház. Ertekezni Szabó
Albertnél. Első Taka-
rékpénztárba. 2443

Sürgösen
olesón eladó nagy telkű
családi ház. Töbötöm u.
44. 704

Üzletes
ház, takarékbetéttel —
vagy kevés pénzzel át-
vehető. Bercsényi 27.
700

Tisztviselő-telep
Borenmissza utca 4. sz.
ház, mely két szoba,
konyha, kamara, fürdő-
szoba, előszoba, üveges
venandából, jutányosan
eladó. Ertekezni ugyan-
ott. 677

Forgalmas
helyen üzletház több la-
kással eladó. Bleuer
Imre bankház, Piac u.
77. 697

Eladó föld

Eladó
Pacson 37 hold föld.
Ertekezni Bethlen-ut-
ca 21. szám. 2376

Föld,
50 hold, esetleg keve-
sebb, elsőrendű mi-
nőségű, vasuti meg-
állónál eladó. Bleuer
Bankház, Piac 77. 596

Eladó
szőlő Gerébi telepen,
1500 négyszögöl, ház-
helynek alkalmas. —
Ertekezni: Rákó-
czi-utca 36. sz. 591

Ondódon
öt hold buzatermő fe-
kete föld Gál dűlőben
eladó. Kut-u. 102. 2367

Ondódon
öt hold buzatermő fe-
keteföld, Gál dűlőben.
eladó. Kut-u. 102. 2367

Eladó
Gál dűlőben négy hold
föld. Akácfaórk —
hentes mészáros tőké-
nek. Árpád-tér 26. 2374

Tanyás ingatlan
2 kat. hold a Diószep-
t mentán a 6-os kilo-
méternél 4 hold oszi ve-
essel kedvező áron é-
vezetési feltételekkel el-
adó. Tiszántúli Mezőga-
sági Hiteletintézet, Ko-
suth utca 8. 137.

Hajduszoboszlói
határban, kövesut, (or-
szágot) mellett, álló-
mástól 3 kilométerre
30 hold föld örök áron
eladó. Cim a kiadóban
2375

Eladó
Bánk 4. számú tanya
19 és fél hold földjei
Ertekezni ugyanott. 2380

Nagyszepes
10 hold fekete föld el-
adó. Ertekezni Nagyvá-
rad-u. 23. 2397

Eladó
a Károly Ferenc József
ut 34-d számú szőlő és
gyümölcsös fákkal be-
ültetett, körülkerített
villa telek, jó vizű sziv-
vattus kut és melegek-
épülettel, érdeklőni le-
het Nagy, Bercsényi u.
20. sz. 2392

Házhelyek
Bihari és Katz telen ele-
jén. Tulajdonos Szesz-
tina-u. 6. Kisállomástól
2409

Eladó
Bánk 4. számú tanya
10 és fél hold földdel
Ertekezni ugyanott.

Eladó
Károly Ferenc József
ut 84-c. szám alatti 300
szégyesgöles telek. Er-
tekezni lehet Cegléd u.
8. szám alatt. 651

Eladó
36 holdas tanyabirtok
Cim a kiadóban. 1048

Nagyerdőnél
eladó ház helyek. Erte-
kezni Kassai ut 34. 2423

Sarok
ház hely, villamos mel-
lett olesón eladó. —
Drugéria, Batthyányi u.
3467

Tetétlenen
Zichy-féle földkekből —
négy, esetleg tizenkettő
hold föld eladó. István
malom, portás. 675

Eladó földbirtok
Ondódon 200 holdas
első osztályú prima bir-
tokot parcellázok, vétel-
hez elegendő a vételár
husz százaléka, a többi
tetszés szerint törleszt-
hető. Homokon közel
26, 25, 9, 15. Nádudva-
ron 82, Biharban 100 és
200. Szováti földön 42
és 20 prima birtokok.
Bővebb felvilágosítást
készséggel ad Samu Já-
nos vbb. engedélyes.
Hunyadi utca 24. 3461

Aranykoporsó

Irta: MARSCHALKÓ LAJOS

6. — Az Isten tudja, — mondotta Galgóczy, — tulajdonképpen magam sem tudom, hogy mit szóljak az egészhez. Utóvégre én nem nagyon ismertem ezt a kis tanítónőt, de nem hiszem, hogy valami oka lett volna az öngyilkosságára. Fialat, életvidám lány volt.

— Ez egymagában nem elegendő holmi elcsietelt feltevésekre.

— Igaz. De látja, ahogy én végig néztem azokon, akik bent voltak a szobában, valami különös, megmagyarázhatatlan érzésem támadt. Volt köztük valaki, aki semmi szánalmat, semmi megrendülést nem mutatott. Amint egyszer oda pillantottam a szoba sarka felé, két izzó szemmel találkozott a tekintetem. Ezekből a szemekből gyűlölet, kegyetlenség és harag sugárzott. Murza khán nézte a halottat.

Katóka, mintha egy kicsit félre rántotta volna a kormányt. Az autó csuszott egyet, a lány pedig hirtelen türelmetlenül és izgatottan szólt rá Galgóczyra.

— Nem engedem meg, hogy gyanúsítson, Gábor. Legkevésbé pedig azt nem tűröm, hogy épp azt a szerencsétlen tatárt gyanúsítsa ilyen ki nem mondott szavakkal. Ha magának nem tetszik az arca, intézze el vele más-ként a dolgát. Az ellen azonban tiltakozom, hogy alaptalan, ügyetlen következtetésekkel megvádoljon bárkit is. Legkevésbé őt!

Galgóczy Gábor megérezte, hogy elcsiette a dolgot. Szeretett volna visszavonulni, de a szívében vad keserűség parázsolt fel. S most már kissé gyanúsan mondta:

— Bocsásson meg. Nem tudtam, hogy ez a ferde szemű ilyen közel fekszik a szívéhez. A lány dacosan felszegte a fejét.

— Igenis, közel van. De csak annyira, mint akármelyik férfi pajtásom. Semmi több. Ezt értse meg, kérem!

Aztán szelidebben tette hozzá:

— Különbön is, ahelyett, hogy veszeked-
nék velem, jobban tenné, ha megmagyarázná,
mire alapítja ezeket a homályos feltevéseket.

Galgóczy hallgatott egy darabig, aztán mintha csak önmagának beszélne, azt mondta:

Feltevések? Hát hiszen lehet. Csupán azt nem értem, hogy ha a lány maga végzett az életével, mint csinálta ezt. Amint ott hevert a diványon, én azonnal láttam, hogy valami nincs rendén. A jobb oldalán feküdt. Már pedig, ha csakugyan szíven lötte magát, semmi esetre sem fordul a jobb oldalára. Így nagyon kényelmetlen a dolog. Nem esik kézre a lövés.

Kató szorongó szívvel figyelte ezt az érdekes okoskodást.

— Aztán meg, — folytatta Galgóczy Gábor, — volt még más is, ami nem tűnt fel senkinek. A halott jobb keze a feje alatt volt. Helyesebben a fél arcával rá feküdt a jobb kezére. Ugy, mint mikor valaki csendes délutáni álmat aluszik. Ez mindenesetre különös.

— Mi különös van ezen? — kérdezte a lány — Semmi, semmi! Talán csak az, hogy ha a jobb kezét ilyen módon nem tudta használni, mivel sütötte magára a revolvert. Azt ugyanis elképzelni sem lehet, hogy előbb lölt volna, aztán nyugodtan kezére hajtsa a fejét, mint mikor valaki szépet álmodik.

Katóka érezte, hogy arcából lassan eltűnik a vér, a szíve gyorsabban ver és rettentő, idegen érzés szorongatja a torkát. Galgóczy azonban úgy tett, mint aki a lány sápadtságából, idegességéből semmit sem vett észre.

— Igaz ugyan, hogy a revolver állítólag az övé volt, de ez nem bizonyít semmit. A Browning este mindig ott állt az éjjeli szekrényen. Talán azt elvehette más is?

Katóka hirtelen elszánással azt kérdezte:

— Maga szerint tehát valószínűleg meggyilkolták a lányt?

— Nem valószínűleg. Egészen biztosan! — mondta rá határozottan Galgóczy.

Katóka kisasszony sikoltott egyet:

— De hiszen ez rettenetes!
(Folytatjuk.)

Föld
50 hold, esetleg keve-
sebb, elsőrendű mino-
ségű, vasuti megállónál
eladó. Bleuer Bankház.
Piac 71. 696

Eladó 'ngóság

Eladó
Shunda ötös concert
cimbalom Eötvös-utca
55. 2394

Abikter
körfürész, furógép, egy
beépítve és egy gőzmo-
tor eladó Pest-u. 7. 423

Gázkályha
olesón eladó. Megte-
kinthető a Független
Ujság kiadóhivatalá-
nál. 601

Két vaskályha
keveset használt, H-
mökkert, Hid-u. 14. sz.
alatt olesón eladó 2497

Hordó
többféle nagyságban
Tulajdonos: Szesztina u.
6. Kisállomás mellett
2408

Takarékűzhely
alig használt, olesón el-
adó Sas-u. 4. 11-3. 2426

Eladó
Wertheim szekrény, író
asztal, szalon garnitúra
állótükör és többféle
butor darabok Péterfia
6 sz. kapualatt jobbra
2421

Eladó
épületfa deszka és egy
könnyű fekete hajtó
2427

Eladó
használt kerékpár. Ér-
deklődni, Nagy Ber-
csényi-u. 10. 2391

Eladó
kocsi. Hadházi-utca 26d

Egy
zöld zománcos 174-es
Kalar és egy vaskályha
eladó. Bánffy utca 12.
2448

Anódpótló
Philips 3009-es 110 és
220 volthoz elutazás
miatt nagyon olesón el-
adó. Péterfia 30. Labo-
ratórium. 2456

Mesterhegedű
brácsa katták, Lexikon
nyelvtanok eladók. —
Megtekinthető 2-4-ig.
Timár 9. 2454

Partitúrák,
hangjegyek, fotelek, —
varrógép, házi eszkö-
zök, egyéb olesón eladó
Sándor M. Széchenyi u.
20. 4. ajtó. 553

Boros hordók
használható állapotban
eladók Batthyány utca
5. szám alatt. 2440

Eladó
egy jókarban levő su-
tított vaskályha. Korpó-
nai u. 7. 695

Cserépkályha
jutányosan eladó Arany
János u. 40., d. u. 2-4.
ig. 8470

Eladó
egy alig használt férfi
átmeneti kabát és egy
női kosztüm. Piac u. 34.
szám, könyvkereskedés-
ben. 655

Autó

motor, kerékpár

Chevrolet
csukott személyi autó,
csaknem új állapotban,
igen olesón kapható. —
Deák Ferenc utca 11. sz.
684

Eladó
kötött állapotban levő,
hat hengeres Auburn
gyártmányú négyüléses
csukott, személyi autó,
felvilágosítást ad a Fi-
szántúli Mezőgazdasági
Hiteletintézet, Kossuth ut-
ca 8. 4097

Jókarban
levő 220-as Puch mo-
torkerékpár eladó Bő-
kőci u. 5. 2438

Butorok

Eladó
egy szalongszék, —
két csillár és egy him-
zett selyem asztalterítő
Magoss György tér 5.
704

Eladó
alig használt, komplett
berkenye háló. Jutá-
nyos áron. Andrassy u.
12. 3455

Eladó
egy szalongszék,
két csillár és egy him-
zett selyem asztalterítő.
Magoss György-tér
5. sz. 594

Használt
csinos ebédibutor ju-
tányosan eladó. Cim a
kiadóban. 3282

Butorok,
keményfa és festett.
olesón kaphatók, kony-
haberendezés. Miklós
18. Bodnár asztalos.
573

Eladó állatok

Emdeni
fajliba van eladó. —
Mester-utca 29. 2311

Yorkshiri
3-4 hónapos malaccék
eladók D. Rád László-
nál Ujfehértón. 2299

Vészmentes
2 darab 10 hónapos an-
gol sertés, szépen fej-
lett, hizlalásra eladó.
Kassai ut 37. 618

Eladó
két 10 hónapos angol
malac. István ut 34. sz.
2357

**Nyomatott a Magyar
Nemzeti Könyv- és Lap-
kiadó Vállalat Rt. FELE-
LŐS kiadó: Dr PAJOR
GYÖZŐ igazgató. —
Nyomdavezető: VARGA
ENDRE**